

Rövidítés	Szám	Cím
Jogsabályok		
Kkt.	1988. évi I. törvény	A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény
	2011. évi CXCVI. Törvény	A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény
Aptv.	2003. évi CXXVIII. Törvény	A Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII.
Kfttv.	1999. évi LXIII. törvény	A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
	191/2009. (IX. 15.) Korm. Rendelet	Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. Rendelet
	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet
	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet	Az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet
	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló 93/2012. (V. 10.)
	5/2004. (I. 28.) GKM rendelet	A helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet
	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet
	1997. évi LXXVIII. törvény	Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény
OTÉK	253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet	Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet
KRESZ	1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet	A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet
	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	A közutakon végzett munkák elkorlátozási és forgalombiztonsági követelményeiről szóló 3/2001. (I. 31.) KöViM
	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	Az útburkolati jelek tervezési és létesítési előírásairól szóló 11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet
	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	A forgalomirányító jelzőlámpák követelményeiről, tervezési, telepítési és üzemeltetési előírásairól szóló 41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet
	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	A közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről szóló 83/2004. (VI. 4.)
KENYI	337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet	A kerékpárutakkal összefüggő egyes műszaki adatok nyilvántartásáról szóló 337/2016. (XI. 17.) Korm. rendelet
	1998. évi XXVI. Törvény	A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Törvény
Jogsabály-tervezetek		
KÉSZ	-	A közutak építésének szabályairól szóló ITM rendelet-tervezet
KTSZ	-	A közutak tervezésének szabályairól szóló ITM rendelet-tervezet
KKSZ	-	Az országos közutak, a helyi közutak és a közforgalom elől el nem zárt magánutak kezelésével kapcsolatos feladatok szabályairól szóló ITM rendelet-tervezet
KÖZVIL	-	A közvilágításról szóló Korm. rendelet-tervezet

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
„22 pontos” hídállapot-értékelés	Egységesen előre rögzített, 22 hídelemet tartalmazó helyszíni hídvizsgálati módszer, melynek során 1–5 közötti osztályzatokkal, mennyiségi meghatározás nélkül kell a hídelemek állapotát minősíteni. A „22 pontos” hídállapot-értékelés eredményei alapján az öt főosztályzatot rögzíteni kell a hídnyilvántartásban.	e-UT 08.01.25:2019	
A menetirány szerinti jobb oldal	Az úttestnek az a része, amely - a menetirányt tekintve - az úttest útburkolati jellel megjelölt vagy képzeletbeli felezővonalától jobb oldalra esik. Egyirányú forgalmú úton és körforgalmú úton az úttest, továbbá osztottpályás úton a menetirányt tekintve jobb oldalra eső úttest teljes szélességében menetirány szerinti jobb oldalnak tekintendő.	KRESZ	
Abszolút alsó és felső határérték	A termékosztályhoz tartozó határértékeket jelenti.	e-UT 05.01.15:2018	Pl.: G _c 85/15 esetén a <i>d</i> szítán átesett anyagmenyiség abszolút határértékei: 0–15.
Abszolút százalék	Az abszolút százalék (vagy rövidítve: absz. %) kifejezést valamilyen százalékban leírt számértékhez rendelt, annak változtatását százalékban előíró számnál a mértékegység jelölésére alkalmazhatjuk.	e-UT 06.03.53:2018	Az abszolút% azt jelenti, hogy a százalékban előírt értéket a megadott abszolút számértékkel kell növelni vagy csökkenteni és nem az előírt számot kell ilyen százalékos arányban változtatni. Példa: Ha a réteg tömörségére előírt követelmény 95%, de attól legfeljebb –3 abszolút százalékkal el lehet térni, akkor ez azt jelenti, hogy 95–3 = 92% tömörség még megfelel. Viszont hibás lenne, ha a 95 százalékos tömörség 3 százalékkal csökkentenék az előírt értéket. Ennek számítása más
Acél pályalemez	Az acél pályalemez a főtartók, a keresztartók, a hosszartók és merevítőbordák által alátámasztott, viszonylag vékony (jellemzően 10–16 mm vastagságú) pályalemez, amely viseli a szigetelési rendszert, a hídpályaburkolatot, a járdákat, szegélyeket és egyéb, az üzemeléssel kapcsolatos szerelvényeket.	e-UT 07.03.23:2018	
Adalékanyag	Természetes eredetű és/vagy mesterséges ásványi anyagok, törés nélkül, mint kavics és természetes homok, törve, mint zúzalék és zúzott homok, valamint a betonban való felhasználásra alkalmas, visszanyert vagy újrahasznosított szemcsés anyag.	e-UT 06.03.36:2019	
Adalékanyagok	Az e-UT 06.03.53:2018 útügyi műszaki előírás adalékanyagoknak nevezi a kötőanyaggal stabilizálandó szemcsés talajokat és kőzettermékeket, melyek összetétele megfelel jelen előírás 7. táblázata követelményeinek.	e-UT 06.03.53:2018	Ezeket az adalékanyagokat rendszerint más helyen termelik ki, és a kitermelés helyéről szállítják a helyszínre. Az adalékanyag megnevezés az esetben is alkalmazható, ha az építés helyszínén lévő talaj szemcsés anyagú, összetétele megfelel jelen előírás 7. táblázatban megadott értékeknek, és azt sem kitermelni, sem helyszínre szállítani nem kell.
Adalékszer	A beton anyagaihoz csekély mennyiségben hozzáadagolt és a betonkeverékbe bekevert, a beton valamely tulajdonságát megváltoztató folyós vagy szilárd anyag.	e-UT 06.03.36:2019	
Adatfelelős	A meghatározott feladatot ellátó szerv, szervezeti egység vagy személy, aki az adatot előállította, illetve akinek a működése, tevékenysége során az adat keletkezett.	e-UT 08.01.22:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Adatgyűjtési jellemző	A minőségügyi ellenőrzések során vizsgált olyan tulajdonság, amelyre még – kellő tapasztalat hiányában – nincsenek meghatározva küszöbszintek, így építési minősítési jellemzőként vagy jóállási minősítési jellemzőként nem alkalmazható.	KÉSZ	
Adatgyűjtési jellemző	A minőségügyi ellenőrzések során vizsgált olyan tulajdonság (a gyártásközi jellemzőket is beleértve), amelyre még – kellő tapasztalat hiányában – nincsenek meghatározva küszöbszintek, így építési minősítési jellemzőként vagy jóállási minősítési jellemzőként nem alkalmazható.	e-UT 09.04.15:2018	
Adatkezelés	Az adatbanki adatkezelés alatt értendő az adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége.	e-UT 08.01.22:2020	
Akadálymagasság (ha, m)	Az a magassági méret, amelyet a megállási látótávolság számításánál figyelembe kell venni.	e-UT 03.01.11:2008	
Akadálymentes	Az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Akadálymentes	Az épített környezet akkor akadálymentes, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.	e-UT 03.01.11:2008	
Aktív kiegészítő anyagok	A kőváz finom tartományába eső szemcseméretű, hidraulikus kötőképesű anyagok (cement, hidraulikus mész, erőművi pernye), és meszkek (őrölt égetett mész, hidratált mész).	e-UT 06.03.26	
Aktív mérőfelület	Az a közel sík felület, amelyen a vizsgált jármű mérés közben mozog.	e-UT 08.01.51:2018	
Akusztikus jel	Az úttest felületén kialakított olyan útburkolati jel, ami kerékáthaladás hatására fokozott hanghatást kelt.	e-UT 05.02.43:2019	
Alacsony szegély	Az útburkolat szélén lévő, az útpályával párhuzamos, a csatlakozó útburkolat szintjétől számított 2 centimétert meghaladó, de 6 centimétert el nem érő magasságú – ferde szegélynek nem minősülő – szegély, amely elválasztja az útpályát a mellette fekvő területtől.	KTSZ	
Alagút (közúti alagút)	Olyan műtárgy, amely – az utat magában foglalva –, valamely természetes akadály alatt vezet át.	e-UT 03.01.11:2008	
Alapanyagok	Az aszfaltkeverék-típusok gyártásához felhasznált kötőanyagok, különféle kőanyagalmazok, egyéb alapanyagok, visszanyert aszfalt, aszfaltadalékszerek gyűjtőfogalma.	e-UT 05.02.11:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Alaphalmaz	Az a termelési mennyiség, szállítási mennyiség, szállítási részmennyiség (vasúti vagon-, tehergépkocsi-, hajórakomány), vagy tárolt mennyiség, amelyet egy időben, egységesnek tekinthető körülmények között állítottak elő. Folyamatos eljárás (termelés, gyártás) esetén egy meghatározott időtartam alatt előállított mennyiség tekintendő egy alaphalmaznak.	e-UT 05.01.15:2018	
Alapszintű közvilágítási szolgáltatás	Az e rendelet szerinti létesítési és üzemeltetési előírások és a 6. melléklet szerinti közvilágítási naptár által meghatározott legalább 4090 óra/év időtartamot kitevő ki- és bekapcsolási idővel működő közvilágítás.	KÖZVIL	
Alaptábla	Az olyan jelzőtábla, amely alatt kiegészítő tábla adhat útmutatást a jelzés értelmezésére.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Alapteljesítmény	A termék típusvizsgálata során a gyártó által vizsgált és teljesítménynyilatkozatban vállalt jellemzők szintjeinek/osztályainak összessége, melyek alapját képezik a gyártó gyártásellenőrzési tevékenységének.	e-UT 05.01.15:2018	
Alaptérkép	A közút tervezéshez szükséges környezetének olyan vetülete, amely az adott tervfázis által megkövetelt léptékben készül, és tartalmazza a tervezéshez szükséges helyeken a magassági adatokat, valamint feltünteti az épített, a földalatti és földfeletti természeti környezet tervezés időpontjában ismert valamennyi úttervezést befolyásoló adatát.	KTSZ	
Alcsomópont	A csomópontrendszer elemi egysége, amelynek tervezésékor a csomópont tervezésére vonatkozó előírások szerint kell eljárni, de a csomóponti funkciót nem önállóan, hanem a csomópont többi elemével együtt látja el.	KTSZ	
Alkalmassági vizsgálat	A mérőeszköz vizsgálata annak megállapítására, hogy alkalmas-e a mérőeszköz az adott mérési feladat végrehajtására, előre meghatározott hibahatáron belül.	e-UT 09.02.11:2019	
Alkalmazás (a jelzőtábla alkalmazása)	a jelzőtábla meghatározott forgalomtechnikai célok elérése érdekében történő felhasználása.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Alkalmazás (az útburkolati jel alkalmazása)	az útburkolati jel meghatározott forgalomtechnikai célok elérése érdekében történő felhasználása.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Alkalmazástechnológiai utasítás	A beépíteni kívánt termék felhasználására a gyártó által meghatározott követelmények, feltételek összessége.	e-UT 07.03.23:2018	
Állandó forgalmi rend	a közúti forgalom tartós szabályozása építésekkel és közúti jelzésekkel (forgalomirányító jelzőlámpákkal, jelzőtáblákkal, útburkolati jelekkel és egyéb úttartozékokkal, útfelszerelési tárgyakkal) a biztonságos, gyors és zavartalan közlekedés biztosítására.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Állandó idejű jelzésterv	A jelzések egymás után következésének az a módja, ahol minden jelzés hossza előre megállapított és azonos programban van, üzem közben nem változtatható.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Állandó jellegű korlátozás	Minden olyan korlátozás, amely az objektum műszaki és/vagy minőségi paramétereinek adottságából fakadó, vagy az abban bekövetkezett változás eredményeképpen tartósan fennálló körülmény, és nem tartozik az ideiglenes korlátozások körébe.	e-UT 08.01.22:2020	
Állandó munkahely	Az olyan munkaterület, melynek helye a közúton legalább egy munkanapig elkorlátozó elemeinek, jelző és előjelző tábláinak elhelyezésével együtt - nem változik.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Állandó munkahely	Olyan munkaterület, melynek helye a közúton az elkorlátozó elemeinek, jelző- és előjelző tábláinak elhelyezésével együtt az egy munkanapot meghaladja.	e-UT 04.05.14:2020	
Állandó útburkolati jel	Az állandó közúti forgalmi rend kialakítását szolgáló, az úttest felületén lévő forgalomszabályozó létesítmény.	e-UT 05.02.43:2019	
Állomáshoz vezető utak	A különböző közlekedési ágak állomásaihoz, pályaudvaraihoz és kikötőihez (autóbusz-pályaudvar, vasútállomás, hajóállomás, kompikötő, repülőtér stb.) vezető utak, amelyek azok bekötését látják el az országos közúthálózatba.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Altalaj	A talaj azon része, amely az útépitési munka során nem kerül eltávolításra.	KÉSZ	
Általános járműjelző	A valamennyi járműre vonatkozó három fényjelzős - kör- vagy nyíl alakú jelzéseket mutató - fényjelző készülék.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Alvállalkozó kivitelező	A megrendelő vállalkozó kivitelezővel kivitelezési szerződést kötő vállalkozó kivitelező.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	
Árok	Az útkeresztmetszet útkoronán kívüli, a felszíni vízelvezetést szolgáló műtárgya.	e-UT 03.01.11:2008	
Aszfalt alap-kopóréteg	Kizárólag az A és a B forgalmi terhelési osztályokba tartozó utak, kisforgalmú önkormányzati utak, továbbá a közforgalom elől el nem zárt kisforgalmú magánutak burkolatalapjára az aszfaltbeton alapréteg és az aszfaltbeton kopóréteg kombinációjaként, egy rétegben, 50–100 mm vastagságban előnyösen építhető aszfaltréteg. (A kisforgalmú utak, kerékpárutak, gyalogjárdák tervezése során két rétegvastagságot egyesítő, egy rétegben beépítendő aszfaltburkolat.)	e-UT 05.02.11:2018	
Aszfalt alapréteg (röviden: alapréteg)	A legalább három rétegből álló aszfaltburkolat legalsó rétege, amely biztosítja a kapcsolatot az aszfalt kötőréteg és a burkolatalap között.	KÉSZ, e-UT 05.02.11:2018	
Aszfalt kopóréteg (röviden: kopóréteg)	Az aszfaltburkolat legfelső rétege, amely a forgalmi és az időjárási hatások közvetlen viselésére alkalmas.	KÉSZ, e-UT 05.02.11:2018	
Aszfalt kötőréteg (röviden: kötőréteg)	A legalább kettő rétegből álló aszfaltburkolatban az aszfalt kopóréteg alatti aszfaltréteg, a legalább három rétegből álló aszfaltburkolatban a kopóréteg és az alapréteg közötti egy vagy több aszfaltréteg.	KÉSZ, e-UT 05.02.11:2018	
Aszfaltadalékszer	Olyan alapanyag, amely az aszfalt gyártása során az aszfaltkeverő gép keverőegységébe vagy ezt megelőzően a bitumenhez kis mennyiségben adagolható a bitumen lefolyásának gátolása, a bedolgozhatóság elősegítése, a keverék színének megváltoztatása, visszanyert aszfalt adagolása esetén fiatalító szer (rejuvenátor) esetleges használata, hőmérséklet-csökkentés stb. céljából.	e-UT 05.02.11:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Aszfaltbeton (AC)	Olyan hengereltaszfalt aszfalttípus, amelyben a kőanyagkeverék folytonos szemmegoszlású.	e-UT 05.02.11:2018	
Aszfaltbeton nagyon vékony rétegekhez (BBTM)	A francia útépítési gyakorlatból az európai szabályozásba átvett BBTM jelű, vékony rétegvastagságban építhető szakaszos, vagy szemkihagyásos szemmegoszlású aszfaltbeton változat. Zajcsökkentő hatású aszfalt kopóréteggént is építhető.	e-UT 05.02.11:2018	
Aszfaltburkolat	Az aszfalt útpályaszerkezetben az aszfaltrétegek – a kopó-, a kötő- és az alapréteg – együttes elnevezése.	KÉSZ, e-UT 05.02.11:2018	
Aszfaltburkolati rendszer	Az aszfaltburkolati rendszer olyan háromrétegű aszfaltburkolat, amely a járművek számára kellő érdességű és tartósságú burkolatot jelent, biztosítja a teherelosztást, és együttműködik a szigetelési rendszer rétegeivel. Részei: védőaszfalt, kötőréteg, aszfalt kopóréteg.	e-UT 07.03.23:2018	
Aszfaltburkolatú utak igénybevételi kategóriái	Az utak e-UT 06.03.13 utügyi műszaki előírás szerinti forgalmi terhelési osztálya (A, B, C, D, E, K és R) alapján normál (N), fokozott (F) és intenzív (I) igénybevételi kategóriákat kell megkülönböztetni. Az A forgalmi terhelés alatt könnyű (P) igénybevételi kategória található. Az egyes igénybevételi kategóriákba az e-UT 05.02.11 szerinti, eltérő teljesítményű, az igénybevételi kategóriának megfelelő; (N), (F), illetve (mF) és (ml) jelzetű aszfaltkeverékeket kell építeni az 1. táblázat szerint.	e-UT 05.02.11:2018 e-UT 06.03.21:2018	e-UT 05.02.11:2018 és e-UT 06.03.21:2018 1. táblázatai – Aszfaltburkolatú utak igénybevételi kategóriáinak meghatározása
Aszfaltburkolatú útpályaszerkezet	Aszfaltkeverék típusokból épített burkolatú útpályaszerkezet.	KÉSZ	
Aszfaltkeverék (röviden: keverék)	Olyan – kőanyagból, bitumenes kötőanyagból és esetenként adalékszerből álló – homogén keverék, amelyet jellemzően útépítésre használnak.	KÉSZ, e-UT 05.02.11:2018	Jelölésekor az aszfaltkeverék-típus jelölését követi a bitumen jele és fokozata. Például: AC 22 kötő (ml) PmB 25/55-65. (Megjegyzés: az aszfaltkeverék-típusok követelményeire vonatkozó fejezetek végén több példa is
Aszfaltkeverékek gyártásának feltételei	Az aszfaltkeverékek gyártásának feltételeit az e-UT 05.02.11 utügyi műszaki előírásban foglaltak szerint kell értelmezni.	e-UT 07.03.23:2018	
Aszfaltkeverék-típus (röviden: keveréktípus)	Azonos követelményeket kielégítő aszfaltkeverékek csoportja, melyek többfajta kötőanyaggal is készülhetnek.	e-UT 05.02.11:2018	Jelölésekor az aszfalttípus jele utáni szám az aszfaltkeverék kőanyagának D névleges legnagyobb szemnagyságát jelzi, milliméterben. Ezt követi az aszfaltburkolati rétegre történő utalás kopó, kötővagy alap jelzettel, végül az igénybevételi kategóriára ill. a modifikálásra utaló (N), (F) (mF) vagy (ml) jelzet. Például: AC 11 kopó (mF). A rétegre utaló jelzet mutatja, hogy az adott aszfaltkeverék-típust jellemzően mely aszfaltrétegben alkalmazzák. A normál igénybevételi kategóriába építhető keverékek (N) jelzetet kapnak. A fokozott igénybevételi kategóriába építhető keverékek esetén, ha az aszfaltkeverékek polimerrel modifikált bitumennel, gumival modifikált bitumennel vagy modifikálószerrel készülnek, akkor (mF), egyéb esetben (F) jelzetet kapnak. Az intenzív igénybevételi kategóriába építhető kötő és kopó jelzetű aszfaltkeverék-típusok

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Aszfaltmodifikáló szer	Olyan aszfaltadalékszer, amely az aszfaltkeverék tulajdonságainak kedvezőbbé tétele céljából a modifikált bitumenek helyett az aszfaltgyártók telephelyén használható fel. A modifikálószer megfelelő adagolásával maradéktalanul biztosítani lehet az adott modifikált aszfaltkeverék-típusra előírt teljesítménykövetelményeket (maradó alakváltozás, vízerzékenység, merevség, fáradás). A modifikálószerkeket az aszfaltkeverő telepen keverik be az útépitési bitumenbe, vagy közvetlenül az aszfaltkeverő gép keverőegységébe adagolják.	e-UT 05.02.11:2018	
Aszfalttípus	Lényeges tulajdonságaikban megegyező aszfaltkeverékek csoportja.	e-UT 05.02.11:2018	Az MSZ EN 13 108 szabványsorozatból a Magyarországon használt aszfalttípusok az alábbiak (zárójelben az aszfalttípus jele): aszfaltbeton (AC), aszfaltbeton nagyon vékony rétegekhez (BBTM), zúzalékvázás masztixaszfalt
Átengedő típusú fényjelző készülék	A fényjelző készülékek azon típusa, amelyet a közlekedő haladási iránya szerint a csomópontba belépésének helye előtt helyeznek el, és amelyek a jelzéseit a közlekedő a csomópontba (úttestre) belépése után már nem látja.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Áteresztés	2,0 m vagy ennél kisebb szabad nyílású áthidaló műtárgy.	e-UT 03.01.11:2008	
Áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtábla	Az olyan jelzőtábla, amely tájékoztatást ad a járművezetőknek arról, hogy milyen típusú útvonalon haladnak, illetve jelzi (és előjelzi) elsőbbségadási kötelezettségüket.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Áthívó típusú fényjelző készülék	A fényjelző készülékek azon típusa, amelyet a közlekedő haladási iránya szerint a csomópontból (csomópontrészből, úttestről) kilépésének helyén helyeznek el, és amelyek a jelzéseit a közlekedő a csomópontba belépése után egészen a jelző vonalának eléréséig folyamatosan látja.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Átlageltérés	A minősítési jellemző megfelelő számú geodéziai méréssel vagy laborvizsgálattal megállapított eredményei statisztikai átlagának eltérése az előírt értéktől.	KÉSZ	
Átlagos napi forgalom (ÁNF, jármű/nap és E/nap)	A közút meghatározott keresztmetszetén mindkét irányban áthaladó napi összes forgalom éves átlaga.	e-UT 03.01.11:2008	
Átlagostól szélsőséges mértékben eltérő időjárási körülmény	A tíz éves gyakoriságnál nagyobb – az adott munkafázis vonatkozásában kedvezőtlen – időjárási eltérés.	KÉSZ	
Átmeneti ív	A helyszínrajzi és a hossz-szelvényi vonalvezetésnél az egyenes és a körív közé iktatott olyan görbe, amely fokozatos görbületátmenetet biztosít.	e-UT 03.01.11:2008	
Átmeneti jelzés	A szabad jelzést követő jelzés.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Átmeneti szakasz	Az az úthossz (útterület), amely mentén a folyópályaszakaszon alkalmazott keresztmetszet a csomóponti többlet forgalmi sávokkal csomóponti területté kiszélesedik, valamint a gyorsítós szakaszok sávjainak beszűkülésével folyópályaszakasszá csökken.	e-UT 03.01.11:2008	
Átmeneti szerkezet	Olyan visszatartó rendszerelem, amely két különböző szerkezetű, magasságú, anyagú, merevségű vagy visszatartási szintű korlát között biztosít kapcsolatot.	e-UT 04.04.13:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Átmenő főirány	A csomóponton áthaladási elsőbbséggel rendelkező forgalmi áramlat.	KTSZ	
Átmenő főpálya	A folyópálya csomóponton átvezető szakasza.	e-UT 03.01.11:2008	
Átvételi vizsgálat	A híd létesítését vagy korszerűsítését követő műszaki átadás-átvétel időszakában megtartott részletes szerkezetvizsgálatok.	e-UT 08.01.25:2019	
Autóbusz	Személyszállítás céljára készült, elektromos felsővezetékhez nem kötött olyan gépkocsi, amelyben - a vezető ülését is beleértve - kilencnél több állandó ülőhely van.	KRESZ	
Autóbusz forgalmi sáv	A menetrend szerint közlekedő közforgalmú autóbuszok és trolibuszok közlekedésére kijelölt forgalmi sáv.	e-UT 03.01.11:2008	
Autóbusz-forgalmi sáv	A menetrend szerint közlekedő közforgalmú autóbuszok és trolibuszok közlekedésére szolgáló, útburkolati jellel és jelzőtáblával kijelölt forgalmi sáv.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Autóbusz-öböl	A menetrend szerint közlekedő közforgalmú autóbuszok és trolibuszok megállóhelye, valamint a megállóhelyre történő ki- és beállásra kialakult úttestkiöblösödés, ahol a jármű megállóhelyét jelző táblát is elhelyezték.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Automatikus (működésű, leolvasású) mérőeszköz	A mérőeszköz kezelő beavatkozása nélkül állapítja meg és rögzíti a mérési eredményeket.	e-UT 08.01.51:2018	
Autonóm üzem	A telepített változtatható jelzéseképű jelzőtábla a helyben telepített érzékelők által vezérelten, külső beavatkozás és központi vezérlés nélkül működik.	e-UT 04.01.15:2019	
Autópálya	Európai léptékben is jelentős gazdasági súlyú térségek vagy országok, országrészek összekapcsolására szolgáló nagytérségi szerepű, magas szolgáltatási színvonalú úthálózati elem, amely jelzőtáblával autópályaként van megjelölve.	KTSZ	
Autópálya	Jelzőtáblával autópályaként megjelölt osztottpályás út.	KRESZ	
Autópályák	Csak gépjárműforgalom céljára szolgálnak. Távolsági – országok, országrészek, illetve régiók közötti –, valamint jelentős nemzetközi forgalmat lebonyolító és azt a legnagyobb közlekedésbiztonságot nyújtva, a legmagasabb minőségi színvonalon kielégítő, irányonként legalább két forgalmi sávval és leállósávval rendelkező osztottpályás utak, fizikai elválasztással. A gépjárművezetők és az utasok tájékoztatása, utazási kényelme magas szolgáltatási színvonalú. Minden keresztezése külön szintű és a forgalmi csomópontokban a gépjárművek fel- és lehajtására külön sávok szolgálnak. Az autópályán szintbeni vasúti átvjárót és tömegközlekedési megállóhelyet, valamint az út menti ingatlanokhoz közvetlen csatlakozást létesíteni nem lehet. Csak a forgalmi csomópontokban szabad fel- és lehajtani. A környező területektől kerítés vagy más fizikai akadály választja el.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Autópálya-mérnökség (APM)	Telephelye annak a szervezetnek, amely rendelkezik az országos közúthálózat bármely gyorsforgalmi útjának kezelői jogával és a szervezet kezelésére bízott gyorsforgalmi út egy adott szakaszának üzemeltetése és fenntartása céljára létesül. Feladata az adminisztráció és a kezelői személyzet megfelelő munkakörülményeinek, szociális ellátásának biztosítása, a szükséges géppark elhelyezése, kezelése, karbantartása, fenntartása, a tevékenységhez kapcsolódó raktározás.	e-UT 03.07.21:2019	
Autóút	Európai léptéknél kisebb jelentőségű gazdasági térségek vagy régiók összekapcsolására, illetve országon belüli közlekedési igények kielégítésére szolgáló regionális szerepű úthálózati elem, amely jelzőtáblával autóútként van megjelölve.	KTSZ	
Autóút	Jelzőtáblával autóútként megjelölt út.	KRESZ	
Autóutak	Csak gépjárműforgalom céljára szolgálnak. Távolsági forgalmat bonyolítanak le, régiókat kötnek össze és a jelentősebb forgalmi irányokból (gazdasági, idegenforgalmi, kulturális stb. központokból) a forgalomnak az autópályára történő rávezetését biztosítják. Irányonként legalább két sávval rendelkező autóúton csak külön szintű csomópont létesíthető, és a forgalmi irányokat fizikailag is el kell választani. Irányonként egy forgalmi sávval rendelkező autóúton minden keresztezés szabályozott és az autóút átmenő forgalmának elsőbbsége biztosított, valamint leállásra alkalmas padka van mindkét oldalon. Az út menti ingatlanokhoz közvetlen csatlakozást, szintbeni vasúti átjárót és tömegközlekedési megállóhelyet létesíteni nem lehet. Csak a forgalmi csomópontokban lehet fel- és lehajtani.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Az újrahasznosított beton-adalékanyagból és új anyagból álló adalékanyag-keverék	Újrahasznosított beton-adalékanyag és új adalékanyag keveréke. Ez az utügyi műszaki előírás a betonburkolatból visszanyert és új adalékanyagokkal kevert adalékanyagot tekinti újrahasznosított betonadalékanyag-keveréknek.	e-UT 05.02.54:2019	
Az út határa	Az útnak – a kiemelt szegélyt, az útpadkát, a rézsút, az út víztelenítését szolgáló árkot, csatornát, más vízelvezető létesítményt is magában foglaló – külső széle.	Kkt.	
Az út műtárgya	A híd, a pontonhíd, a hajóhíd, a felüljáró, az átereszt, az alagút, az aluljáró, a támfal, a bélésfal, az út víztelenítését szolgáló árok, csatorna vagy más vízelvezető létesítmény; a két méternél nagyobb nyílású áthidaló műtárgy: híd, a két méternél kisebb nyílású áthidaló műtárgy: átereszt.	Kkt.	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Az út tartozéka	A várakozóhely, pihenőhely, a vezetőoszlop, a korlát, az útfenntartási és közlekedésbiztonsági célokat szolgáló műszaki és egyéb létesítmény, berendezés (így különösen jelzőtábla, jelzőlámpa, segélykérő telefon, parkolójegy-kiadó automata, sorompó) – a Komplex Közlekedési Ellenőrző Pont kivételével –, a zajárnyékoló fal és töltés, hóvédő erdősáv, fasor vagy cserjesáv (védelmi rendeltetésű erdő), valamint a közút határától számított két méter távolságon belül ültetett fa – az összefüggő üzemi gyümölcsöshöz tartozó fák kivételével, az út üzemeltetéséhez szükséges elektronikus hírközlő eszközök és hálózatok.	Kkt.	
Az út területe	Az út határai közötti terület és a hozzá tartozó földrészlet.	Kkt.	
Beágyazódás (Embedment)	A zúzalékszemeknek a forgalom hatására a meglévő útfelületbe való benyomódási folyamata. A beágyazódást befolyásoló tényezők: a nehézgépjárművek forgalomsűrűsége a nyári hónapok alatt, a fogadóréteg ún. burkolatkeménysége, a zúzalék szemnagysága (nagyobb szemnagyságú zúzott kőanyag csökkenti a beágyazódás mértékét), a forgalom sebessége (az emelkedőkben és a csomópontokban tapasztalt lassú forgalom növeli a beágyazódást, fordítva, a gyors forgalom kisebb mértékű beágyazódást eredményez), az árnyékos területek, az út átlagos hőmérsékletének csökkenése csökkenti a beágyazódás mértékét.	e-UT 06.03.63:2019	
Becsatlakozást segítő sáv	A gyorsítószáv és a befogadósáv.	KTSZ	
Beépítésre vonatkozó technológiai utasítás	A vállalkozónak/kivitelezőnek (továbbiakban vállalkozó) az az utasítása, amely az építendő réteg aszfaltkeverékének szállítására, beépítésének módjára, feltételeire vonatkozó szükséges és elégséges adatokat tartalmazza. Az utasításban fel kell tüntetni, hogy a beépítésre kerülő aszfaltot az aszfaltkeverék gyártója hengereltaszfaltok esetében meleg vagy mérsékelt meleg, illetve öntöttaszfalt-keverékek esetében forró vagy mérsékelt forró eljárással állítja elő. Ezt a dokumentumot a vállalkozó adja át az építetőnek elfogadásra.	e-UT 06.03.21:2018	
Beépítésre vonatkozó technológiai utasítás	Valamely konkrét munka esetére a permetezési-szórási (az adagolási) mennyiségek előírt értékeit, továbbá a kivitelezéssel kapcsolatos minden főbb azonosítási és műszaki adatot tartalmazó, a vállalkozó által készített dokumentum, amelyet az építető hagy jóvá.	e-UT 06.03.63:2019	
Befogadó	Az a legközelebbi természetes vagy mesterséges felszíni víz vagy zárt csatornahálózat, amelybe a közút területén megjelenő vizeket el lehet vezetni.	KTSZ	
Befogadósáv	Szintbeni csomópontban az alárendelt irányból kanyarodó járművek becsatlakozását szolgáló többlet forgalmi sáv, amely megkönnyíti az elsőbbséggel nem rendelkező jármű számára az elsőbbségadást és a biztonságosabb becsatlakozást.	KTSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Behatároló ellenőrzés	Ha a vállalkozó elfogadja az építetető ellenőrzés vagy az eseti ellenőrzés eredményét és az építetető ellenőrzés vagy az eseti ellenőrzés eredményei alapján javítania kell a „hibás” teljesítés elkerülése érdekében, vagy javítani szeretne a „megfelelő minőségű” teljesítés esetén az értékcsökkentés mértékének mérséklése vagy elkerülése érdekében, jogosult behatároló ellenőrzés lefolytatására.	e-UT 06.03.21:2018 e-UT 09.04.15:2018	
Bekapcsolási program	A jelzőlámpás forgalomirányításon kívüli állapotról a jelzőlámpás forgalomirányítási állapotra biztonságos áttérést lehetővé tevő program.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Bekötőutak	Településeket kötnek be az országos közúthálózatba, biztosítják a település tömegközlekedését, személy- és áruforgalmi megközelíthetőségét.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Bélésfal	Bevágásban vezetett út esetén a természetes talajok és kőzetek megtámasztására szolgáló falazatjellegű műtárgy.	e-UT 03.01.11:2008	
Belső forgalmi sáv	Az azonos útpályán egymás melletti, azonos irányba haladó forgalmi sávok közül a bal szélső forgalmi sáv.	KTSZ	
Belterületi elsőrendű főutak	Az egyes városrészeket összekapcsoló, nagy helyi forgalmat levezető közutak. Forgalmi csomópontjai általában szintbeniek (körforgalmúak vagy jelzőlámpával szabályozottak, több egymás utáni jelzőlámpás csomópont esetén lehetőleg a jelzőlámpás csomópontok összehangolásával). A megállás és várakozás általában csak külön várakozósávban engedélyezett. Új út építése, illetve korszerűsítése esetén kapubejáró létesítése (kivéve a településszerkezet és a beépítettség kötöttségeit, történelmi belvárosok adottságait) nem engedélyezett. A tömegközlekedési járatok megállóhelyei a forgalmi sávoktól elkülönítettek.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Belterületi főút	Az egyes településrészeket összekapcsoló, nagy helyi forgalmat – vagy a településen áthaladó országos forgalmat – levezető belterületi közút.	KTSZ	
Belterületi gyorsforgalmi utak	Csak gépjárműforgalom céljára szolgálnak. Város- (település-) részek, illetve települési centrumok közötti jelentős forgalmat lebonyolító és azt a legmagasabb minőségi színvonalon kielégítő, irányonként két vagy több forgalmi sávval rendelkező osztott pályás utak. A gépjárművek és az utasok tájékoztatása és ellátása magas színvonalú. A belterületi gyorsforgalmi úton csak külön szintű csomópont létesíthető, és a forgalmi irányokat fizikailag is el kell választani. A forgalmi csomópontokban és a pihenőhelyeknél a gépjárművek fel- és lehajtására gyorsító- és lassítószáv szolgál. Az út menti épületekhez, ingatlanokhoz közvetlen csatlakozást, szintbeni vasúti átjárót és tömegközlekedési megállóhelyet létesíteni nem lehet. A környező területektől kerítés vagy más fizikai akadály választja el. Csak a forgalmi csomópontokban lehet fel- és lehajtani. Irányonként burkolt leállósáv van, kivéve a gyorsító- és lassítószáv szakaszokat.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Belterületi gyűjtőút	Olyan belterületi közút, amely a település lakó- és kiszolgáló útjainak forgalmát összegyűjtve vezeti a település főúthálózatára.	KTSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Belterületi kiemelt út	Településrészek közötti, jelentős forgalmat magas színvonalon kiszolgáló belterületi közút.	KTSZ	
Belterületi kiemelt út	Legalább 70 km/h megengedett sebességű, településrészek közötti, jelentős forgalmat magas színvonalon kiszolgáló belterületi közút.	e-UT 04.04.13:2020	
Belterületi kiszolgáló út	A település lakott területén a lakófunkciótól eltérő rendeltetésű területek kiszolgálását biztosító belterületi közút.	KTSZ	
Belterületi közút	A közút lakott területének közúti jelzőtáblával megjelölt határán belül elhelyezkedő szakasza.	KTSZ	
Belterületi közutak	A települések településrendezési (településszerkezeti és szabályozási) tervében beépítettként feltüntetett (vagy beépíteni tervezett) területen belül (belterületen) vagy annak határán elhelyezkedő (határát alkotó) közutak.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Belterületi lakóút	A települések lakott területén, a lakófunkciót kiszolgáló belterületi közút, amely a lakóterületek belső forgalmát bonyolítja le.	KTSZ	
Belterületi másodrendű főutak	Az egyes városi alközpontok egymás közötti (jelentős) forgalmát levezető közutak. Forgalmi csomópontjai szabályozottak. A várakozás általában külön várakozósávban megengedett.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Bemérés	Egy adott pont helyszíni vízszintes illetve magassági értelmű helyzetének meghatározása geodéziai méréssel.	e-UT 09.04.15:2018	
Berendezési sáv	belterületi közutak területének a közúti úrszelvény és a gyalogos úrszelvény közé eső, a különböző utcabútorok és berendezések (pl. oszlopok) elhelyezésére szolgáló része.	e-UT 03.01.11:2008	
Beruházás becsült értéke	Az adott tervfázisnak megfelelő részletezettségű méret-mennyiség számítás alapján megbecsült teljes, általános forgalmi adó nélkül számított bekerülési költsége.	KTSZ	
Besorolási osztályok	A kationaktív bitumenemulziók követelményeit az MSZ EN 13 808 keretelőírás alapján (besorolási) osztályok megadásával kell előírni. A szabályozás módja olyan, hogy a besorolási osztályokhoz tartozóan „nincs követelmény” vagy az érték „megadandó”, de nem követelmény, vagy a besorolási osztályhoz „előírt” értéktartomány vagy értékhatár tartozik.	e-UT 05.01.21:2018	
Beszállítói deklarált érték	A referenciaértékhez mint jellemző értékhez képest megengedett eltérések mértéke. Ez az érték képezi a gyártásellenőrzési vizsgálatok alapját.	e-UT 05.01.15:2018	
Betét	A jelzőtáblán feliratot vagy jelképet tartalmazó, a tábla alapszínétől eltérő színű téglalap alakú felület, vagy más közúti jelzőtábla rajzát tartalmazó, az ilyen tábla alakjának megfelelő alakú felület.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Betonburkolat	A betonburkolatok, illetve a kompozit burkolatok teherviselő vasalt betontáblák tervezésére és építésére érvényes előírások szerint készített burkolat.	e-UT 05.02.54:2019	
Betűköz	A szövegsoron belül a háttérnek a két szomszédos betű közötti vízszintes szélessége, e műszaki előírás szabályai szerint.	e-UT 04.01.15:2019	
Betűmagasság	A karakter magassága.	e-UT 04.01.15:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Bírálati terv	A tervszűrire összeállított, a tervfázisnak megfelelő műszaki tartalommal és részletezettséggel elkészített, az adott tervfázishoz tartozó, szükséges egyeztetéseket tartalmazó tervdokumentáció.	KTSZ	
Biztonsági berendezés	A közúton közlekedők, valamint a közút mellett tartózkodó személyek, elhelyezett tárgyak és útkörnyezet védelmét szolgáló úttartozékok (pl. terelőoszlop, terelőkorlát, terelőfal, vakítást gátló háló, közúti visszatartó rendszer egyéb elemei, terelőlánc, gyalogos korlát, védőháló, hidakon alkalmazott leesés elleni védelem, védőkerítés, vadvédelmi berendezések).	KTSZ	
Biztonsági berendezések	A közúton közlekedők, valamint a közút mellett lévő személyek és tárgyak védelmét szolgáló eszközök (terelőoszlop, terelőkorlát, terelőfal, vakítást gátló háló stb.).	e-UT 03.01.11:2008	
Biztonsági korlát	Az útkorona szélén vagy az elválasztó sávban – beleértve a műtárgyakat – hosszanti irányban felszerelt olyan közúti visszatartó rendszer, amelynek a járművek ütközésével szembeni feltartóztató képessége a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat szerint ellenőrzött, ütközési kísérlettel igazolt, és minősített.	e-UT 04.04.13:2020	
Biztonsági korlát alakváltozása	A honosított európai szabványsorozat szerint meghatározott dinamikus elhajlás, a hasznos szélesség és járműbehatolás értéke.	e-UT 04.04.13:2020	
Biztonsági sáv	Az útpálya mindkét szélén kialakított, forgalmi sávon túlnyúló burkolt felület.	KTSZ	
Biztonsági sáv	A szélső forgalmi sáv melletti olyan burkolt sáv (osztottpályás úton a belső forgalmi sáv mellett is), amelyen általában a forgalmi sáv szélét jelző vonalat is elhelyezik.	e-UT 03.01.11:2008	
Biztonsági szakasz	A kapaszkodósáv, illetve az előzési sáv azon része, amely a folyópályára való visszacsatlakozás (átmeneti szakasz) előtt ahhoz szükséges, hogy a visszacsatlakozás biztonságosan megtörténhessen.	e-UT 03.01.11:2008	
Biztonsági zóna	Az a terület, amely az elkorlátozás vonala, és a munkaterületen elhelyezkedő akadály között mind a közlekedés, mint a munkavégzés biztonsága szempontjából szükséges.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Biztosítatlan vasúti átgjáró	A közúti járművek forgalmát az r) pontban meghatározott berendezések vagy jelzőőr nem szabályozza.	KRESZ	
Biztosított vasúti átgjáró	A közúti járművek forgalmát teljes sorompó; teljes sorompó és piros fényt adó kiegészítő berendezés; hangjelző berendezés; fényorompó; félsorompóval kiegészített fényorompó; jelzőőr szabályozza.	KRESZ	
Budapesti Közúti Adatbank (BUKA)	A fővárosi önkormányzat és fővárosi kerületi önkormányzatok által működtetett helyi közutak műszaki, minőségi, és mennyiségi adatainak nyilvántartása, amely adatrendszere megfelel az OKA adatrendszerének.	KKSZ	
Burkolat	A szilárd burkolatú út útpályaszerkezetének felső egy vagy több együttdolgozó rétege, amely a forgalmi terhelésből keletkező igénybevételeket jelentősen elosztva, lecsökkentve közvetíti a burkolatalapra.	KÉSZ, e-UT 06.03.53:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Burkolat	A szilárd burkolatú útpályaszerkezet felső, egy vagy több együttdolgozó rétege, amely a forgalmi terhelésből keletkező igénybevételeket a burkolatalapra jelentősen elosztva, lecsökkentve közvetíti.	e-UT 06.03.36:2019	
Burkolatalap	Az útpályaszerkezet földműszerkezetre épülő egy vagy több rétege, amely a burkolatból átadódó igénybevételeket jelentősen elosztva, lecsökkentve közvetíti a földműszerkezetre.	KÉSZ	
Burkolatalap	Az útpályaszerkezet földműre épülő egy vagy több rétege, amely a burkolatból átadódó igénybevételeket jelentősen elosztva, lecsökkentve közvetíti a földműre.	e-UT 06.03.53:2018, e-UT 05.02.56:2019, e-UT 06.03.26	
Burkolatalap-réteg	A burkolatalaphoz tartozó útpályaszerkezeti réteg.	KÉSZ	
Burkolati jelzőtest	Útburkolati jelet megerősítő, vagy azt helyettesítő, illetve ideiglenes forgalmi sávot kijelölő útburkolatba süllyeszthető vagy útburkolatra ragasztható eszköz, mely fényvisszaverő elemet tartalmaz.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Burkolati jelzőtest	Útburkolati jelet megerősítő vagy azt helyettesítő, illetve ideiglenes forgalmi sávot kijelölő útburkolatba süllyeszthető vagy útburkolatra ragasztható eszköz.	e-UT 04.05.14:2020	
Burkolati szivárgórendszer	A burkolati szivárgórendszer a hídpálya aszfaltburkolatán átjutó, a szigetelés felszínén vándorló víz összegyűjtésére és kivezetésére alkalmasan megtervezett és kialakított vízvezető rendszer.	e-UT 07.03.23:2018	
Burkolatszélesség	Az útburkolatnak az útkoronán vagy kiemelt szegélyek között mért teljes szélessége.	e-UT 03.01.11:2008	
Burkolatszivárgó	A burkolat rétegeiben megjelenő felszíni vizeknek a korona szélén hosszirányban, illetve az út nagy hosszúságú szakaszának végén, műtárgyak előtt az út tengelyére merőlegesen kialakított létesítmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Burkológörbe (fordulókör)	A kanyarodó jármű legszélső pontjainak függőleges vetülete által az útburkolaton leírt felületet határoló vonal, amely a belső és külső legkisebb vízszintes körívsugár, valamint a járhatósági feltétel meghatározását szolgálja.	e-UT 03.01.11:2008	
Célvizsgálat	Állékonytárgyat vagy teherviselő képességet veszélyeztető meghibásodás észlelését követő vagy nagyobb beavatkozás tervezését megelőző, a híd meghatározott részére kiterjedő szakértői vizsgálat.	e-UT 08.01.25:2019	
C-ITS (Cooperative Intelligent Transport Systems)	Az infrastruktúra és a jármű közötti kommunikációt lehetővé tevő intelligens közlekedési rendszerek.	e-UT 04.01.15:2019	
Csatlakozási pont	Az a pont, ahol az egymással párhuzamos útpályák csatlakozása esetén a két útburkolat szélé csatlakozik.	KTSZ	
Csomópont	Két vagy több út – amelyek közül legalább kettő közút –, olyan találkozási helye, ahol a különböző irányú forgalmi áramlatok között kapcsolat van.	KTSZ	
Csomópont	Az egymást keresztező vagy az egymáshoz csatlakozó utak valamennyi ágában a járműosztályozó, a keresztezési sokszög és az üritési szakasz együttes hosszának megfelelő terület.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Csomópont	Két vagy több út találkozási helye, ahol a különböző irányú forgalmi áramlatok mindegyike – vagy egy része – között kapcsolat van.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Csomópont területe	A csomópontot alkotó utak valamennyi ágában a járműosztályozó (ennek hiányában az útpálya csomópont előtti utolsó 50 méteres szakasza), a keresztezési sokszög, és a csomóponti mozgásokat kiszolgáló egyéb útszakaszok és az azok által közrezárt területek együttese.	KTSZ	
Csomópontrendszer	Egymáshoz közel fekvő alcsomópontok összessége, amelyek együttesen töltik be a csomóponti funkciót.	KTSZ	
Csoportos hiba	Három vagy annál több szomszédos világítótest működésképtelensége vagy rendellenes működése.	KÖZVIL	
Csökkentett rálátási háromszög	Az a háromszög, amelyet az úttest felezővonalának és a vasúti pálya tengelyének metszéspontjától az út tengelyén a fénysorompó jelzőjétől, illetve a vasúti átjáró kezdete jelzőtábla oszlopától visszafelé mért 1 méter távolságban, valamint a vasúti pályán mindkét irányban Lv távolságban levő pontok határoznak meg. Az Lv távolság azonos a teljes rálátási háromszögnél leírt definícióval.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Csökkentett szolgáltatási szintű vasúti pálya	Legfeljebb 40 km/óra sebességgel közlekedő vonatokkal járt, folyamatosan nem felügyelt vasúti pálya, amelyen közforgalmú vasúti személyszállítási tevékenységet nem folytatnak.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Csúszófelületek	A saruk (egyes mozgó elasztomer saruk, mozgó fazéksaruk, gömbsüveg saruk) egyes elemei közti relatív eltolódást vagy/és elfordulást biztosító saruelemek. Általában nemfémes anyagból készülnek.	e-UT 07.03.11:2018	
Declared Value (DV)	Ez az osztály azt jelenti, hogy a gyártónak a rendelkező nyilatkozat és az azt követő szabályozó megjelölés részeként szolgáltatnia kell egy értéket.	e-UT 05.01.21:2018	
Detektor	Radioaktív sugárzás intenzitását észlelő és azt elektromos jellé átalakító műszer.	e-UT 09.02.11:2019	
Digitális adatállomány	A digitális adatállomány olyan alfanumerikus számítógépes adatbázis, amely közúti felhasználásra alkalmas helyazonosítással ellátva tartalmaz műszaki adatokat. A lineáris helymegjelölés alapelveit az e-UT 08.01.21 Országos közutak nyilvántartása. Kettős helyazonosítás szabályozása című műszaki előírás tartalmazza, a térbeli pozíció jelölését EOVS vagy WGS84 vonatkoztatási rendszerben kell megadni.	e-UT 08.01.22:2020	
Digitális fénykép	Az út és környezetének képi dokumentálását végző fájl.	e-UT 09.02.28:2020	
Digitális terv	Digitális úton előállított tervi munkarészek összessége. Formátumuk alapján megkülönböztetünk szerkeszthető (EOV – Egységes Országos Vetület) koordináta-rendszerben rögzített, vektoros, referenciaállományokkal ellátott (DWG) és nem szerkeszthető (PDF) formátumú digitális terveket.	e-UT 08.01.22:2020	
Dilatációs elem (dilatáció)	Olyan, a felszerkezet végén (vagy megszakításainál) beépített hídszerkezeti elem (hídtartozék), amely minden időben biztosítja a kocspályán a sima, folyamatos áthaladást, a végkeresztmetszet bármely okból bekövetkező mozgásai (hosszirányú, keresztirányú eltolódás, elfordulás) ellenére. A dilatáció megakadályozza a víz szerkezetbe jutását.	e-UT 07.03.11:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Dilatációs szerkezetek	Külön csoportot képeznek a dilatációs elemek között. A dilatációs szerkezetek a mozgást nem anyaguk rugalmas alakváltozása révén veszik fel, hanem relatív mozgást lehetővé tevő szerkezeti elemeket tartalmaznak.	e-UT 07.03.11:2018	
Dinamikus elhajlás (DN)	A járművisszatartó rendszer forgalom felőli oldala bármely pontjának legnagyobb oldalirányú dinamikus eltolódása a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat részletes meghatározásai szerint. (1. ábra)	e-UT 04.04.13:2020	
Dinamikus mérési mód	A jármű egyenletes sebességgel halad át a mérőeszközön.	e-UT 08.01.51:2018	
Dinamikus teherbírás modul	Könnyű ejtősúlyos teherbírás mérő berendezéssel meghatározott (E_{vd}) teherbírásérték, amelynél az ejtősúly emelése kézi erővel történik.	KÉSZ	
Dőlésmérő (Inclinometer)	Mérőműszer, mely méri saját tengelyének (mérési irány) a vízszinteshez viszonyított dőlését. Két egymásra merőleges műszerrel térbeli elfordulás is mérhető.	e-UT 09.02.28:2020	
DTA-50	1:50 000-es méretarányú, a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. – illetve jogutódja – által készített digitális térképi adatbázis.	e-UT 08.01.22:2020	
Durvakőanyag-halmaz	Olyan durvább szemnagyságú termékek megnevezése, amelyek D szemnagysága 125 mm-nél kisebb, vagy azzal egyenlő, d szemnagysága pedig a vonatkozó termékszabvány d szemnagyságával egyenlő méretű.	e-UT 05.01.15:2018	
Durvaszemcsés kőanyag-tartalom (röviden: kőanyag-tartalom)	Az aszfaltkeverék kőanyagkeverékének 2,00 mm feletti része.	e-UT 05.02.11:2018	
Egy nyomon haladó jármű	Kétkerekű jármű, amelyen a kerekek a jármű hossz tengelyét tekintve egymás mögött helyezkednek el.	KTSZ	
Egyéb információk	Az Országos Közúti Adatbank számára adatforrásként használható minden olyan egyéb információ forrás, mely az igényelt, illetve rögzíteni kívánt adatokat megbízható módon és az elvárt pontossági követelményeknek megfelelően tartalmazza, valamint azok felhasználása nem ütközik jogi és egyéb szabályozási eljárásokba. Ilyen információk lehetnek például közösségi webtérképek, video- és fényképfelvételek, szakmai dokumentációk stb.	e-UT 08.01.22:2020	
Egyéb országos közutak (csomóponti ágak, parkolóhelyi utak és kerékpárutak)	Nem gyorsforgalmi utak – minimum 30 méter hosszú – csomóponti ágai, továbbá delta átkötések, parkolóhelyi utak és kerékpárutak.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Egyedi eltérés	A minősítési jellemző egyetlen geodéziai mérési vagy laborvizsgálati eredményének eltérése az előírt értéktől.	KÉSZ	
Egyedi eltérés	A minősítési jellemző egyetlen mérési vagy vizsgálati eredményének eltérése az előírt értéktől.	e-UT 06.03.53:2018, e-UT 05.02.56:2019, e-UT 06.03.26	
Egyedi hiba	Egy darab világítótest működésképtelensége vagy rendellenes működése.	KÖZVIL	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Egyedi korlát	Olyan, számítással vagy szimulációval igazolt megfelelőséggel bíró közúti visszatartó rendszer, amelynek a járművek ütközésével szembeni feltartóztató képessége a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat szerint nem ellenőrzött, ütközési kísérlettel nem igazolt.	e-UT 04.04.13:2020	
Egyenlő esélyű hozzáférés	a szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonságosan elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók; az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.	1998. évi XXVI. Törvény	
Egyes minta	Az anyagnak az a mennyisége, amelyet az alaphalmazból a mintavevő berendezés egy műveletével vettek.	e-UT 05.01.15:2018	
Egyesített jelzőtábla	Egyetlen táblán több, de legfeljebb 3 közúti jelzőtábla jelzési képének együttese.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Egyoldalas biztonsági korlát	Az egyoldali ütközés ellen felszerelt, valamint kialakított közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	
Egyrétegű felületi bevonat (EFB) (Single Surface Dressing)	Egy réteg kötőanyag és egy réteg zúzott kőanyag közvetlenül egymást követő elterítése.	e-UT 06.03.63:2019	e-UT 06.03.63:2019 1.a) ábra
Egyrétegű, kettős zúzalékolású felületi bevonat (EkzFB) (Racked-in Surface Dressing)	Egy réteg kötőanyag és két réteg zúzottkő közvetlenül egymást követő elterítése, a második zúzottkő réteg kisebb szemnagyságú.	e-UT 06.03.63:2019	e-UT 06.03.63:2019 1.b) ábra
Egységjármű	A forgalomtechnikai számításokban a különféle járművek egyébként egymástól eltérő jellemzőinek kiküszöbölésére szolgáló, az átlagos személygépkocsi jellemzőivel rendelkező elméleti jármű [jele: E].	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Egységjármű (E)	a forgalomtechnikai számításokban a különféle járművek egyébként egymástól eltérő jellemzőinek kiküszöbölésére szolgáló, az átlagos személygépkocsi jellemzőivel rendelkező elméleti jármű.	e-UT 03.01.11:2008	
Egységjármű (Ej)	A forgalmi számításokban a valós járművek egymástól eltérő jellemzőinek kiküszöbölésére szolgáló, átlagos személygépkocsi jellemzőivel rendelkező elméleti jármű.	KTSZ	
Egységjárműszorzó (E/járműfajta)	Az a szám, amelyekkel az azonos fajtájú járművek darabszámát megszorozva, a forgalomnagyság értéke egységjárműben kifejezve adható meg.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Egységtengely-áthaladási szám (F100 [db])	Az útpályaszerkezet méretezési számításokban, a méretezési forgalom meghatározásához, a 3,5 tonna össztömeg feletti, különféle járművek egymástól eltérő tengelyterhelésének átszámított értéke, amely az út keresztmetszében valamely időszak alatt áthaladó elméleti egységtengelyek számával kerül meghatározásra.	KTSZ	
Egységtengely-áthaladási szám (F100, db)	Az út keresztmetszetében valamely időszak alatt áthaladó egységtengelyek száma.	e-UT 03.01.11:2008	
Egyszerűsített minőségügyi ellenőrzés	A hosszú technológiai idejű minőségügyi ellenőrzések esetében a vonatkozó üzemi műszaki szabályozási dokumentumokban meghatározott, e rendelet vagy az építetű előírásai szerint alkalmazott laborvizsgálat, amelynek eredményközlési időpontja legfeljebb tizenöt nap.	KÉSZ	
Elastomer saru (rugalmas anyagú saru, műgumi saru)	Korlátozott mértékben tesz lehetővé elfordulást és eltolódást számottevő kényszererők fellépése mellett.	e-UT 07.03.11:2018	
Elektronikus egység	A mérőeszköznek a detektor tápfeszültségét előállító, valamint az elektronikus jeleket feldolgozó és kiértékelő része.	e-UT 09.02.11:2019	
Elektronikus építési napló	Az Építésügyi Dokumentációs és Információs Központtól, valamint az Országos Építésügyi Nyilvántartásról szóló kormányrendeletben e-építési naplóként meghatározott elektronikus alkalmazás.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	
Elektronikus levél	Az egyedi levelezési címek között levelezőprogram segítségével küldhető és fogadható adategyüttes.	KÉSZ	
Elektronikus útdíjszedési és díjellenőrzési létesítmények	Az elektronikus díjszedéshez, díjellenőrzéshez szükséges létesítmények, valamint egyéb sajátos építmények, amelyek magukban foglalják különösen a tartószerkezeteket és a tartozékokat, kamerákat, telematikai berendezéseket, oszlopokat, kábelszekrényeket, csatornákat, föld alatti és föld feletti jelzőket, védőműtárgyakat és egyéb telepített informatikai berendezéseket.	Kkt.	
Élesség	Értékek megadása vagy kiírása során az értékes számjegyek számát fejezi ki. Pl. a 45,152 méter távolság kiírása mm-éles, a 45,12 méter távolság pedig centiméter-éles.	e-UT 09.04.15:2018	
Életciklus	Anyagok, szerkezetek használati időszakának egymást követő szakaszainak összessége a nyersanyagbeszerzéstől vagy természeti erőforrásból történő előállításától a végső ártalmatlanításig.	OTÉK	
Élettartam költség	Egy adott műszaki létesítmény tervezési időtávjában felmerülő összes költség adott időpontra diszkontált értéke, amely magában foglalja a tervezés, a kivitelezés, az üzemeltetés, fenntartás és elbontás költségeit is.	KTSZ	
Elhelyezés (a jelzőtábla elhelyezése)	A jelzőtáblának az útburkolat szélétől és a terepszinttől mért távolságának, valamint hosszirányú (ha van, szelvényezés szerinti) helyének meghatározásával való kijelölése, és a jelzőtábla tartószerkezetre rögzítése.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Elhelyezés (az útburkolati jel elhelyezése)	Az útburkolati jelnek az úton hossz- és keresztirányban való kijelölése és felfestése, illetve beépítése.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Elindulási látómező	Az a csomóponti rálátási háromszög, amelyet a megállásra kötelezett jármű vezetőjének kell látnia a megállási pontról.	e-UT 03.01.11:2008	
Elindulási látótávolság	Az a szabadon belátható távolság, mellyel az elsőbbséggel rendelkező út szélétől 3,00 m távolságra álló jármű vezetőjének kell rendelkezni ahhoz, hogy az elsőbbséggel rendelkező jármű zavarása nélkül rá tudjon hajtani az elsőbbséggel rendelkező útra.	e-UT 03.01.11:2008	
Elindulási rálátási terület	A vasúti átjáróban, illetve a csomópontban elsőbbséggel rendelkező járművek észlelhetőségéhez szükséges terület, amelynek szabad átláthatósága lehetővé teszi az elindulni kívánó közúti jármű vezetője számára a vasúti átjárón, illetve a csomóponton történő biztonságos áthaladást.	KTSZ	
Elkorlátozás kezdete	A közúti munkahely kezdetének (úttesten általában a forgalom irányát eltérítő) elhatárolása.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Elkorlátozás vége	A közúti munkahely végének elhatárolása.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Elkorlátozó elemek	A közúton folyó vagy azt érintő munkák, illetőleg a közúti munkahely határának jelzésére, a közlekedők figyelmének a felhívására szolgáló eszközök, berendezések, amelyek fogalom meghatározását külön rendelet tartalmazza.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Elkorlátozó elemek	A közúton folyó vagy azt érintő munkák, illetőleg a közúti munkahely határának jelzésére, a közlekedők figyelmének a felhívására szolgáló eszközök, berendezések.	e-UT 04.05.14:2020	
Ellenőrzés és vizsgálat	A közutak szakszerű felügyelete a közútkezelési szolgáltatási osztálynak megfelelően meghatározott gyakorisággal.	5/2004. (I. 28.) GKM rendelet	
Ellenőrző érték	A hordozható saját etalonon nyert mérési adatok átlaga.	e-UT 09.02.11:2019	
Ellenőrző mérés	Saját etalonon végzett mérés.	e-UT 09.02.11:2019	
Ellenőrző minta	Ugyanabból a szállítmányból a gyártó és a vevő jelenlétében történő mintavétel.	e-UT 05.01.15:2018	
Elméleti hosszirányú útprofil	A valódi hosszirányú útprofil egyenletlenségeinek területkiegyenlítéssel nyert középvonala.	e-UT 09.02.28:2020	
Élőhelyhid	A közút által keresztezett értékes természeti környezet élő és élettelen elemei kapcsolatának, egységének megőrzése céljából létesített átjáró. Az érintett ökoszisztéma egységének, folytonosságának biztosítása történhet tájátjáróval (hidak alatti zavartalan terület megfelelő kialakításával), vagy tájhíddal (közút felett e célra épített híd megfelelő kialakításával).	e-UT 03.07.53:2019	
Előírt érték	A tervezett állapot elérése érdekében követelményként meghatározott szint, amely a minőségügyi ellenőrzés alapját képezi.	KÉSZ, e-UT 06.03.53:2018, e-UT 06.03.26:2020	
Előírt érték	A tervezett állapot elérése érdekében, a minőségügyi ellenőrzés alapját képező, követelményként meghatározott szint.	e-UT 06.03.36:2019, e-UT 05.02.56:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Előírt határ	Valamely minősítési jellemző – a kor műszaki színvonalának megfelelő – gyártási és beépítési technológiája, valamint mérési és vizsgálati bizonytalansága alapján elfogadott, megengedett küszöbszintje.	KÉSZ, e-UT 09.04.15:2018, e-UT 06.03.21:2018, e-UT 06.03.53:2018, e-UT 06.03.36:2019, e-UT 05.02.56:2019, e-UT 06.03.26	
Előírt keverési összetétel (Input Target Composition)	A keverék-összetétel megadása az alapanyagok, a szemmegoszlási görbe és a keverékhez adott kötőanyag százalékarányának feltüntetésével. Ez rendszerint a laboratóriumi keveréktervezés és annak validálásának az eredménye.	e-UT 05.02.11:2018	
Előírt szilárdság	A betonkeveréknek a szilárdsági osztály megadásával előírt keverék tervezésekor figyelembe veendő szilárdsági követelménye.	e-UT 06.03.36:2019	
Előkészítő jelzés	A szabad jelzést megelőző jelzési kép.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Elővárosi vasút	A közúti közlekedéstől túlnyomórészt szintben elválasztott pályával rendelkező vasút, amelyet a közút külön szintben, vagy biztosított átjáróban keresztezhet.	e-UT 03.01.11:2008	
Előzárási idő	A fényoszorompó villogó piros fényre váltásától a - vasúti pályára engedélyezett legnagyobb sebességgel közlekedő - vonatnak a vasúti átjáróhoz érkezéséig eltelt idő.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	A fény-, illetve félsorompóval kiegészített, fényoszorompóval biztosított vasúti átjáró előzárási idejének számításánál 1,6 m/sec legkisebb közúti járműsebességet és 10 sec biztonsági többletidőt kell figyelembe venni.
Előzés	Járművel az úttesten azonos irányban haladó jármű melletti elhaladás. Párhuzamos közlekedés esetében a különböző forgalmi sávokban folyamatosan haladó járművek egymás melletti elhaladása nem minősül előzésnek.	KRESZ	
Előzési látótávolság	Annak az útszakasznak a hossza, amelyre az előzés biztonságos végrehajtásához a járművezetőnek akadálytalanul előre kell látnia.	KTSZ	
Előzési látótávolság	A biztonságos előzés végrehajtásához szükséges, akadálytalanul áttekinthető úthossz az ÚT 1-1.201 sz. Közutak tervezési szabályzata szerint.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Előzési sáv	Az olyan többlet forgalmi sáv, amelyet az előzés lehetőségének biztosítása céljából alakítanak ki a folyópálya szakaszok irányonként egy forgalmi sávval történő bővítésével úgy, hogy a többletsáv a forgalmi sávból balra válik ki, és balról csatlakozik vissza.	KTSZ	
Előzési sáv	Az olyan többlet forgalmi sáv, amelyet az előzés lehetőségének biztosítása céljából alakítanak ki a folyópályaszakaszok irányonként egy forgalmi sávval történő bővítésével oly módon, hogy a többletsáv a forgalmi sávból balra válik ki, és jobbra csatlakozik vissza.	e-UT 03.01.11	
Elsodrési határ	Az a vágánytengellyel párhuzamos sávot határoló vonal, amely sávon belül vonat közlekedése esetén a tartózkodás veszélyes.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	Az elsodrési határ vágánytengelytől mért távolságát - a vasúti pályára engedélyezett sebesség függvényében - a 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet II. függelék j) pontban

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Elsőbbség	Továbbhaladási jog a közlekedés más résztvevőjével szemben. Azt a járművet, amelynek elsőbbsége van, az elsőbbségadásra kötelezett nem kényszerítheti haladási irányának vagy sebességének hirtelen megváltoztatására. Azt a gyalogost, akinek elsőbbsége van, az elsőbbségre kötelezett nem akadályozhatja és nem zavarhatja áthaladásában.	KRESZ	
Elsőrendű főutak	Vegyes járműforgalom céljára szolgálnak, de a lassú járműforgalom – állandó vagy időszakos kivételektől eltekintve – tiltott. Távolsági forgalmat bonyolítanak le országrészek, régiók között, illetve azok forgalmának gyűjtő és elosztó szerepét látják el. Minden keresztezése szabályozott, szintbeni vasúti keresztezés (iparvágány kivételével) nem létesíthető. Közúti csomópont létesítése – ha megengedett a balra kanyarodás – az csak a járművek részére külön felálló sáv kialakításával történhet. Külterületen a tömegközlekedési járművek (autóbusz, trolibusz) részére megállóblokk állnak rendelkezésre, az út menti ingatlanokhoz nem létesíthető közvetlen csatlakozás, és csak a forgalmi csomópontokban lehet fel- és lehajtani.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Elszámolási teljesítmény	Mérés nélküli vételezés esetén a közvilágítási berendezés fogyasztásának elszámolásához figyelembe vett villamos teljesítmény. LED-es világítótestek esetén $T_q = 25$ °C-on gyártó által megadott állandósult állapotban hálózathálóból felvett hatásos teljesítményének egész számra történő felkerekített értéke. Ezt az értéket a világítótesten időálló módon wattban fel kell tüntetni névleges hálózati feszültség esetén. Kisülőlámpák esetén külön rendeletben meghatározott értékkel kell figyelembe venni.	KÖZVIL	
Eltakarási engedély	Egy munkafolyamatot követő másik munkafolyamat megkezdésének dokumentált engedélyezése az építési műszaki ellenőr által.	KÉSZ	
Eltűrhető forgalomnagyság (Fe, E/h)	Az a forgalomnagyság, amelynél a forgalom már csak az eltűrhető szolgáltatási szinten tud lebonyolódni.	e-UT 03.01.11:2008	
Eltűrhető szolgáltatási szint	Amelynél a járműforgalom csak jelentős akadályoztatással, igen korlátozott forgalmi körülmények között, fokozott balesetveszéllyel és jelentősen megnövekedett eljutási idővel képes haladni, a járműoszlopok kialakulása gyakori, így az előzés már nem lehetséges.	e-UT 03.01.11:2008	
Elválási pont	Az a pont, ahol az egymással párhuzamos útpályák elválása esetén a két útburkolat széle elválik.	KTSZ	
Elválasztó berendezés	Forgalmi irányokat egymástól elválasztó, fizikai akadályt képező eszköz.	KTSZ	
Elválasztó berendezés	Forgalmi irányokat egymástól fizikailag elválasztó eszköz.	e-UT 03.01.11:2008	
Elválasztó hézag	Olyan hézag, amely a betonburkolatot – a burkolat teljes vastagságában és a csatlakozási vonal teljes hosszában – másfajta építménytől (pl. épülettől, aknától stb.) választja el.	e-UT 06.03.36:2019	
Elválasztó vonal	A több sorban egymással párhuzamos irányban haladó forgalmi sávok elválasztására szolgáló - általában keskeny szaggatott vonalként felfestett - útburkolati jel.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Elválasztósáv	Az ellentétes vagy azonos forgalmi irányú útpályákat, egymástól elválasztó vagy az útpálya ellentétes vagy azonos forgalmi irányai közötti elválasztó berendezések számára is helyet biztosító terület.	KTSZ	
Elválasztósáv	A közúti pályákat vagy forgalmi sávokat egymástól elválasztó terület.	e-UT 03.01.11:2008	
Elválasztósziget	Közúti pályákat vagy forgalmi sávokat egymástól elválasztó járdasziget.	e-UT 03.01.11:2008	
Emelt sebességű út vagy útszakasz	Olyan út vagy útszakasz, amelyen „Sebességkorlátozás” jelzőtábla lakott területen 50 km/óránál, lakott területen kívül, autópálya és autótűt kivételével 90 km/óránál nagyobb sebességet jelez.	e-UT 04.05.14:2020	Lásd KRESZ 26. § 29. bek.; 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet 1. számú melléklet, FMSZ. 3 pont.
Emelt szintű közvilágítási szolgáltatás	Az alapszintű közvilágítás szolgáltatás üzemidejét meghaladó, a közvilágítási szolgáltatásra vonatkozó üzemeltetési szerződésben rögzített magasabb műszaki színvonalú szolgáltatás.	KÖZVIL	
Emulziós aszfaltkeverék (EA)	Elsősorban fenntartási munkákhoz használatos, az e-UT 05.02.16 szerinti, bitumenemulzióval, hideg eljárással gyártott, meghatározott ideig tárolható (deponált, vagy zsákosan kiserelt) aszfalt-keverékek gyűjtőneve.	e-UT 05.01.21:2018	
Engedélyezési terv	Az építést megelőző hatósági engedélyezési eljárás alapjául szolgáló terv.	e-UT 08.01.22:2020	
Építési alapponthálózat	Az építési munkákhoz létesített geodéziai alapponthálózat. Az építési alapponthálózat tartalmazza a felmérési alapponthálózat pontjait.	e-UT 09.04.15:2018	
Építési beruházás	Az építési tevékenység megvalósításával összefüggésben végzett gazdasági, és építésügyi tevékenységek összessége.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Építési keresztshelvény	Olyan keresztshelvény, amely meghatározott shelvényben tartalmazza különösen a terep magassági adatait, a közút tengelyét, a magassági adatokat, az útpályaszerkezetet és a koronaszélességét, az esésviszonyokat, a terület-igénybevétel határát, a rézsú és a vízvezető árkok, valamint – szükség szerint – a szivárgók, műtárgyak valamint a meglévő és tervezett közművek kialakítását.	KTSZ	
Építési minősítési jellemző	Az építmény, az építményrész vagy az építési alapanyag azon geodéziai méréssel vagy laborvizsgálattal meghatározott, számértékben kifejezett tulajdonsága, amely alapján az építmény rendeltetésszerű használata, annak minősége, valamint a vállalkozó kivitelező által elvégzett munka szerződészerű teljesülése a vonatkozó útgyi műszaki szabályozási dokumentumok alapján meghatározható az építés során.	KÉSZ	
Építési munkaterület	Az építőipari kivitelezési tevékenység végzésének az építető által a fővállalkozó kivitelezőnek, alvállalkozói szerződés esetén a megrendelő vállalkozó kivitelező által az alvállalkozónak átadott helye; ennek minősül a munkaszervezéssel összefüggő felvonulási, előkészítési, valamint a tevékenység végzéséhez szükséges építési anyagok, gépek, szerkezetek, szerelvények és felvonulási épületek elhelyezésére és az előkészítő technológiai munkafolyamatok elvégzésére szolgáló terület is.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Építési napló	Az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdésétől annak befejezéséig vezetett, hatósági és bírósági eljárásban felhasználható, a szerződés tárgya szerinti építőipari kivitelezési tevékenység jellemzőit - jogszabályban meghatározott módon - tartalmazó dokumentum.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Építési termék	Bármely olyan termék vagy készlet, amelyet azért állítottak elő és hoztak forgalomba, hogy építményekbe vagy építmények részeibe állandó jelleggel beépítsék és amelynek teljesítménye befolyásolja az építménynek az építménnyel kapcsolatos alapvető követelmények tekintetében nyújtott teljesítményét.	e-UT 05.01.15:2018	
Építési termékek alkalmassági követelményei	Az aszfaltkeverékek gyártásához csak olyan termékek használhatók fel, amelyek teljesítményét harmonizált európai szabvány alapján, vagy európai műszaki értékeléssel (ETA) rendelkező termékek esetében az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendeletében foglaltak szerinti teljesítménynyilatkozattal igazoltak. A teljesítménynyilatkozat az előzőekben felsoroltakon kívül nem harmonizált európai szabvány, nemzetközi szabvány vagy a 275/2013. (VII. 16.) kormányrendelet alapján kiállított nemzeti műszaki értékelés (NMÉ) alapján is kiállítható, ha az építési termék tervezett felhasználása céljából a lényeges tulajdonságok, ezek vizsgálatának és értékelésének módszerei a 305/2011/EU rendelet szerint meghatározhatók.	e-UT 05.02.11:2018	
Építési terület	Olyan telek vagy telkek csoportja, amely a nyomvonal jellegű építmények elhelyezésére szolgál.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Építési tevékenység	Építmény, építményrész, épületegyüttes megépítése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, karbantartása, javítása, lebontása, elmozdítása érdekében végzett építési-szerelési vagy bontási munka végzése.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Építésre alkalmatlan napok száma	Az átlagostól szélsőséges mértékben eltérő időjárási körülmény miatt bekövetkező vis maior helyzetből adódóan a kritikus úton lévő munkafolyamatot késleltető naptári napok száma.	KÉSZ	
Építést jelző tábla	Az útelzárás, a forgalomterelés vagy az elkorlátozás okáról tájékoztatást adó tábla.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Építésügyi műszaki irányelv	Jogszabály vagy európai vagy nemzeti szabvány által nem vagy nem teljeskörűen szabályozott területen, ismételt vagy folyamatos alkalmazás céljára, széles körű szakmai összefogással és állami felügyelet mellett létrehozott, magyar nyelven kiadott, mindenki számára hozzáférhető építésügyi műszaki előírás.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Épített környezet	A környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.	1997. évi LXXVIII. törvény	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Építmény	Építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított, - rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készültségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül - minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (az építmény az épület és műtárgy gyűjtőfogalma).	1997. évi LXXVIII. törvény	
Építtető	Az építési engedélyt kérő természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki (amely) az út építéséhez – forgalomba helyezéséhez – vagy megszüntetéséhez a szükséges munkák elvégzésének feltételeit biztosítja.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Építtető	A közúti beruházás lebonyolítását tulajdonosként, a tulajdonos megbízásából vagy jogszabályi kijelölés alapján végző szervezet.	KÉSZ, e-UT 08.01.22:2020	
Építtető	A hatósági engedély vagy tudomásulvétel kérelmezője, a 33/A. § szerinti építési tevékenység bejelentője az építési beruházás megvalósításához szükséges hatósági engedélyek jogosultja, illetve az építési-bontási tevékenység megrendelője vagy folytatója.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Építtetői ellenőrzés	Az építtető az építtetői ellenőrzésekről építtetői ellenőrzési tervet állít össze a közúti nagyberuházások és a közúti óriásberuházások esetében a pontos helyszínek megjelölése nélkül, és azt a vállalkozó részére az első ellenőrzés előtt legalább öt naptári nappal átadja. Az építtető az építtetői ellenőrzési tervet bármikor módosíthatja. Jelentős változás esetén az építtető a vállalkozót tájékoztatni köteles.	e-UT 06.03.21:2018, e-UT 09.04.15:2018	
Épület	Jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Érdesség	Az útburkolati jelek és a jármű kerekei között csúszósúrlódás jön létre. A súrlódás mértékét a felületek érdessége befolyásolja. Az érdességet nedves burkolatfelületen kis sebességgel mozgó gumilap súrlódásával mérik.	e-UT 05.02.43:2019	Rövidítése: SRT-érték.
Értékcsoökkentési levonás	Az előírt határtól kedvezőtlenebb, de a megfelelőségi határtól nem kedvezőtlenebb teljesítés esetében alkalmazott, forintban kifejezett pénzügyi levonás.	e-UT 09.04.15:2018, e-UT 06.03.21:2018, e-UT 06.03.53:2018	
Értékcsoökkentési levonás	Az előírt határt meghaladó, de a megfelelőségi határon belüli teljesítés esetében alkalmazott, Ft-ban kifejezett pénzügyi levonás.	e-UT 06.03.36:2019	
Értékcsoökkentési tényező	Az előírt határ és a megfelelőségi határ közötti tartományban a minősítési jellemző szintjétől függő, az értékcsoökkentési levonás nagyságát meghatározó tényező.	e-UT 09.04.15:2018, e-UT 06.03.21:2018	
Értékcsoökkentési tényező	Egy építési minősítési jellemző esetén az értékcsoökkentési levonás mértéke %-ban kifejezve. Az előírt határ és a megfelelőségi határ közötti tartományban a minősítő jellemző szintjétől függő, az értékcsoökkentési levonás nagyságát meghatározó tényező.	e-UT 06.03.53:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Értécsökkentési tényező	Építési minősítési jellemző értécsökkentési levonásának mértéke %-ban kifejezve.	e-UT 06.03.36:2019	
Értékelemzés	A termék vagy szolgáltatás értékét (funkció és költség aránya) növelő értékelési módszer, a termék vagy szolgáltatás költségeinek, funkcióinak és élettartamának elemzésével.	KTSZ	
Értékelemzés (Value Analysis, Value Engineering, Value Methodology)	A termék, illetve a szolgáltatás értékességét növelő fejlesztési módszer, amelynek alkalmazása során a termék (áru, építési beruházás), illetve a szolgáltatás funkciójának és élettartam-költségeinek viszonyát optimalizálják. (Idézet a Közbeszerzési törvényből).	e-UT 03.01.11:2008	
Érvényességi szakasz	Az út azon szakasza, amelyre a mérési eredmény vonatkozik.	e-UT 09.02.28:2020	
Érzékszervi jellemzők ellenőrzése (Perceptible Properties Check)	Az érzékszervekkel végzett értékelés: látás, tapintás, szaglás, hallás stb. Ez tágabb fogalom, mint a „szemrevételezéses felülvizsgálat” általánosabban használt kifejezése.	e-UT 06.03.63:2019	1) A kötőanyag-szállítmány ellenőrzése például magában foglalhat szemrevételezést (szín, gőzölögés, konzisztencia és homogenitás), szaglás és tapintást, viszkozitás becslését keveréssel, nyomással, amikor az környezeti hőmérsékleten megtörik. Ez mutatja, hogy a kötőanyag megfelel-e a vizsgáló személy elvárásainak és ez lehet egy hibás szállítmány kimutatásának leggyorsabb módja. Hasonló elvek érvényesek a zúzott kőanyagra, különösképpen a depónia felülvizsgálatakor, ahol az anyagmozgatás hamar kimutatja a tisztasági vagy szemszerkezeti és szemcselemezességi problémákat; 2) Minden esetben az érzékszervi jellemzők ellenőrzései csak
Eseti ellenőrzés	Az eseti ellenőrzéseket véletlenszerűen, előzetes bejelentési kötelezettség nélkül a közlekedési hatóság, a közúti beruházáshoz szükséges forrást biztosító szervezet, az építető, vagy más – erre jogszabályban felhatalmazott – szerv végezheti vagy végeztetheti el. Az eseti ellenőrzés megkezdéséről és annak várható időtartamáról az építetőt, az építési műszaki ellenőrt és a vállalkozót tájékoztatni kell.	e-UT 06.03.21:2018, e-UT 09.04.15:2018	
Észlelési idő (reakcióidő, tR, s)	az akadály vezető által történt észlelésétől a fékek működtetéséig eltelt idő, mely alatt a gépjármű eredeti sebességével halad.	e-UT 03.01.11:2008	
Éves javítási program	A közútkezelő által a tárgyévre vonatkozóan – a rendelkezésre álló források függvényében – meghatározott, a rendeltetészerű használatot nem befolyásoló hibák és hiányosságok javítási feladatainak összessége.	KKSZ	
Fázis	Forgalmi állapot, amely alatt a csomópontba egyidejűleg behaladó forgalmi áramlatok száma nem változik.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Fázis	Forgalmi állapot, amely alatt a csomópontba (elkorlátozás területére) egyidejűleg behaladó forgalmi áramlatok száma nem változik.	e-UT 04.05.14:2020	
Fázisrend (fázisséma)	A forgalmi áramlatok fázisokba rendezésének terve, amely megmutatja, hogy az adott csomóponton a különböző, egymással összeférhetetlen forgalmi irányok igényének jelzőlámpával történő szabályozása hány fázisban és milyen irányok együttesen megadott szabad jelzésével bonyolítható le.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Fázissterv (jelzési időterv)	A jelzőlámpa programjának grafikai és/vagy numerikus megjelenítése.	e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Fedező jármű	Közúti munkahelyek esetén (emberek és/vagy gépek védelme érdekében) a munkaterületre irányváltás nélkül való behaladást megakadályozó álló vagy haladó gépjármű.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Fedező jármű	Közúti munkahelyek esetén (emberek és/vagy gépek megvédése érdekében) a munkaterületre irányváltás nélkül való behaladást megakadályozó álló vagy haladó gépjármű.	e-UT 04.05.14:2020	
Fedező jelző	Az utat (vagy egyes forgalmi sávokat) keresztező villamos, illetőleg a megkülönböztető jelzéseket használó gépjárművek áthaladásának biztosítására szolgáló fényjelző készülék.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Fejlesztés	Új útszakasz, új csomópont vagy új forgalmi sáv létrehozására irányuló beruházás, amely az országos közúthálózat hosszának vagy a meglévő hálózat teljesítőképességének (kapacitásának), biztonságának növelése céljából valósul meg, illetve meglévő útszakaszon vagy az út részét képező műtárgyon, azok tartozékain végrehajtott olyan beavatkozás, amely a velük szemben támasztott műszaki követelményeket a korábbi kialakítással szemben magasabb szinten képes kielégíteni.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és lehajtó rámpáira vonatkozóan.
Fejlesztés	Új útszakasz, új csomópont vagy új forgalmi sáv létrehozására irányuló beruházás, amely a közúthálózat hosszának vagy a meglévő hálózat teljesítőképességének (kapacitásának), biztonságának növelése céljából valósul meg, illetve meglévő útszakaszon vagy az út részét képező műtárgyon, azok tartozékain végrehajtott olyan beavatkozás, amely a velük szemben támasztott műszaki követelményeket a korábbi kialakítással szemben magasabb szinten képes kielégíteni.	KKSZ	
Fejlesztés	A meglévő közvilágítási berendezéseken történő olyan, a berendezések mennyiségének és teljesítőképességének növelésével járó beavatkozás, amely a rendszerrel szemben támasztott műszaki követelményeket a korábbi kialakítással szemben magasabb szinten valósítja meg, nem bele értve a közvilágítási elosztó hálózat fejlesztési tevékenységet.	KÖZVIL	
Fejlesztési munka	Az új építési munka és a rekonstrukciós munka együttes elnevezése, amely a közúthálózat hosszának vagy a meglévő hálózat teljesítőképességének (kapacitásának), biztonságának növelése céljából valósul meg, illetve meglévő közúton végrehajtott olyan beavatkozás, amely a korábbinál magasabb szintű műszaki kialakítás megvalósítására irányul.	KÉSZ, e-UT 04.04.13:2020	
Felálló-befogadó sáv	Szintbeni csomópontban a két fő forgalmi irány között a mellékirányból balra kanyarodó járművek felállítását szolgáló sáv, mely lehetővé teszi a főirányú forgalom két ütemben történő keresztezését.	e-UT 03.01.11:2008	
Felezési idő	Az az átlagos időtartam, amely alatt egy radioaktív anyagmintában található atomok fele radioaktív bomlással lebomlik.	e-UT 09.02.11:2019	
Felezési idő	A keletkezett bitumenhab tartósságát jellemző idő, mely alatt a bitumenhab legnagyobb térfogata a felére csökken.	e-UT 06.03.26	
Felhívásos sorompó	Olyan távolból kezelt, alaphelyzetében lezárt teljes sorompó, amelyet a kezelő személyzet a vasúti átjárót közúton használni kívánó felhívására nyit fel, abban az esetben, ha vasúti jármű nem közlekedik.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Félig közvetlen (féldirekt) vonalvezetés	Az összekötő pálya vagy ág a főpályából jobbra kiválás után balra vezet tovább.	e-UT 03.01.11:2008	
Félig közvetlen vonalvezetés	A csomóponti összekötő pálya, vagy összekötő ág olyan vezetése, ahol a balra kanyarodó forgalom a két keresztező út elméleti keresztezési pontja előtt az adott forgalmi irányt vizsgálva jobbra válik ki és – kevesebb mint 180 fokos fordulat megtételét követően – balra vezet tovább.	KTSZ	
Felirat	A jelzőtábla jelzési képében a betűk, a számjegyek és az írásjelek értelmes szövegű informatív kombinációja.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Felmérési alapponthálózat	A felmérési munkákhoz létesített geodéziai alapponthálózat.	e-UT 09.04.15:2018	
Félmerev útpályaszerkezet	A legalább nyolc centiméter vastagságú aszfaltburkolattal vagy egyéb hajlékony burkolattal rendelkező, merev burkolatalapra épült útpályaszerkezet.	KÉSZ	
Félsorompó	Olyan sorompóberendezés, amely a vasúti jármű közlekedésekor és áthaladásakor csak az úttest menetirány szerinti jobb oldalát - legalább kétharmad szélességben - zárja le sorompórúddal. Mindig a fénsorompó kiegészítéseként működik.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Félsziget	A járdához annak szintjében csatlakozó, az útpálya területére benyúló kiemelt szegéllyel vagy más módon elválasztott, gépjárművek közlekedése céljára igénybe nem vehető terület.	KTSZ	
Feltalaj	A talaj azon része, amely az útépitési munka során eltávolításra kerül.	KÉSZ	
Felújítás	A forgalmi igénybevételtől, az időjárástól vagy más természeti hatástól elhasználódott úttesten, azok tartozékain, az út környezetében, valamint a környezetvédelmi építményeken végzendő azon tevékenységek összessége, amelyek az út használati értékét növelik és a forgalmi igényeknek megfelelő, eredeti műszaki állapot helyreállítását szolgálják.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet, KKSZ	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és lehajtó rámpáira vonatkozóan.
Felújítás	az út részleges – csak koronaszélességen belüli – vagy teljes (víztelenítés, jelzőrendszerek, környezetvédelmi berendezések, úttartozékok stb.) rendbetétele abból a célból, hogy a létesítmény az eredeti állapotának feleljen meg.	e-UT 03.01.11:2008	
Felújítási munka	A forgalmi terheléstől, az időjárástól vagy más természeti hatástól elhasználódott közúton végzendő olyan tevékenységek összessége, amelyek a közút használati értékét növelik és az eredeti műszaki állapot helyreállítását vagy a forgalmi igénybevételnek történő megfelelést szolgálják.	KÉSZ, e-UT 05.02.56:2019	
Felújítási munka	Forgalmi terheléstől, az időjárástól vagy más természeti hatástól elhasználódott közúton végzendő olyan tevékenységek összessége, amelyek a közút használati értékét növelik és az eredeti műszaki állapot helyreállítását vagy a forgalmi igénybevételnek történő megfelelést szolgálják.	e-UT 04.04.13:2020	
Felújító festés	Kontúr vonalaiban látható meglévő jelzésre elhelyezett, annak funkcionális paramétereit teljesen vagy részlegesen visszaállító jelzés.	e-UT 05.02.43:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Felületi bevonat	Az útburkolatok élettartamának növelését szolgáló, az útpályaszerkezetek felső rétegét megóvó burkolati réteg.	KÉSZ	
Felületi bevonat (FB)	Meglévő burkolatok felületi tulajdonságainak javítása, vízzáróságának növelése céljából bitumenes alapú kötőanyagok (jellemzően bitumenemulzió) szabályozott mennyiségű kipermetezésével és megfelelő mennyiségű és minőségű zúzottkő termék kiszórásával készített bevonat.	e-UT 05.01.21:2018	
Felületi bevonat (Surface Dressing)	Legalább egy réteg kötőanyagból és legalább egy réteg zúzott kőanyagból áll.	e-UT 06.03.63:2019	
Felületi textúra	A burkolat felületének adott hullámhossztartományokon belüli eltérése a valódi sík felülettől.	e-UT 09.02.28:2020	
Felvezető gépkocsi	Forgalomkorlátozás esetén (pl. az új pályaszerkezete által technológiailag vagy egyéb szempontból) előírt sebesség betartására alkalmazott gépjármű, mely az útszakaszra ráengedett gépjárművek előtt halad.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Fenntartás	A felújítási és karbantartási beavatkozások együttese, a forgalmi igénybevételből és az időjárás, valamint egyéb természeti hatásokból származó természetes leromlás ellensúlyozásához szükséges tevékenységek ellátása.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és
Fenntartás	A forgalmi igénybevételből és az időjárás, valamint egyéb természeti hatásokból származó természetes leromlás ellensúlyozásához szükséges tevékenységek ellátása, amely alkalmas a meglévő közutak állagának megóvására.	5/2004. (I. 28.) GKM rendelet	
Fenntartás	A felújítási és karbantartási beavatkozások együttese, a forgalmi igénybevételből és az időjárás, valamint egyéb természeti hatásokból származó természetes leromlás ellensúlyozásához szükséges tevékenységek ellátása.	KKSZ	
Fenntartási munka	A felújítási munka és a karbantartási munka együttes elnevezése.	KÉSZ	
Fényjelző	Meghatározott méretű, színű, fényerősségű és alakú fény előállítására szolgáló alkotóelemek együttese; ebben a szabályzatban fényjelzőn a forgalomirányító fényjelző [lásd „Forgalomirányító fényjelző (közúti fényjelző)"] értendő.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Fényjelző készülék	Egy vagy több fényjelzőből álló forgalomirányító eszköz.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Fényjelző készülék	Egy vagy több, a házat is magában foglaló optikai egységet - beleértve a tartókengyeleket, rögzítőket, árnyékolókat, ellenzőernyőket és háttérpajzsokat - tartalmazó eszköz, amelynek feladata az úthasználók számára vizuális üzenet közvetítése.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Fényjelző készülék	Egy vagy több fényjelzőből álló forgalomirányító eszköz.	e-UT 04.05.14:2020	
Fénykapcsoló	A fény érzékelése alapján működő kapcsolókészülék.	KÖZVIL	
Fénysorompó	Olyan sorompóberendezés, amely a vasúti jármű közlekedését és áthaladását két egymás mellett levő, felváltva villogó piros fénnel jelzi. Egyébként a készülék villogó fehér fényt ad.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Fénysorompó	Olyan fényjelző berendezés, amely a vasúti járművek áthaladását jelzi a szintbeni közúti vasúti keresztezésben a közúti járművezetők számára.	e-UT 03.01.11:2008	
Fénysűrűségi együttható fényvisszaverés esetén	Egy útburkolati jelmező meghatározott irányú L fénysűrűségének és a terület beeső fényre merőleges megvilágítási erősségének (E_{θ}) hányadosa.	e-UT 05.02.43:2019	Jele: R_L ($\text{mcd}\cdot\text{m}^{-2}\cdot\text{lx}^{-1}$)
Fénysűrűségi együttható szórt megvilágítás esetén	Szórt megvilágítás esetén az útburkolati jelmező fénysűrűségének és a terület megvilágítási erősségének hányadosa.	e-UT 05.02.43:2019	Jele: Q_d ($\text{mcd}\cdot\text{m}^{-2}\cdot\text{lx}^{-1}$)
Fénysűrűségi tényező	A fénysűrűségi tényező az útburkolati jel fényességének mértéke, ahogyan az közelről észlelhető.	e-UT 05.02.43:2019	Jele: β
Fényszennyezés	Olyan mesterséges zavaró fény, ami a horizont fölé vagy nem kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába, illetve nem a megfelelő időszakban világít, ezzel káprázást, az égbolt mesterséges fénylését vagy káros élettani és környezeti hatást okoz, beleértve az élővilágra gyakorolt negatív hatásokat is.	OTÉK	
Fényszennyezés	A Föld légköri elemeinek a mesterséges megvilágításából, illetve az azokon szóródó mesterséges eredetű fényekből származó, az égbolt mesterséges kifényesedését okozó, a természeteshez képest megnövekedett fénysűrűség. Fényszennyezést okoz az a mesterséges fény, amely a közvilágítási lámpatestből közvetlenül a horizont síkja fölé irányul, illetve ami nem csak az útra, illetve az út megvilágítandó szélére kerül, hanem a mellette lévő ökológiai szempontból érzékeny területre is.	KÖZVIL	
Fényvédő berendezés	Az egymással szemben haladó járművek fényszóróinak vakító hatásait gátló berendezés, szerkezet vagy telepített növényzet.	e-UT 03.01.11:2008	
Ferde szegély	Az útpálya síkjával legfeljebb 60 fokos szöget bezáró ferde oldalsó síkkal rendelkező, a csatlakozó útburkolat szintjétől számított legfeljebb 10 centiméter magasságú szegély, amely elválasztja az útpályát a mellette fekvő területtől.	KTSZ	
Festett felület	A forgalomszabályozási funkciót ellátó jelegységek összessége, egyes esetekben eltérhet a festékekkel lefedett felülettől (pl.: strukturált jel).	e-UT 05.02.43:2019	
Feszültségelnyelő bevonat	Félmerev útpályaszerkezeteknél a hidraulikus kötőanyagú burkolatalapra forró eljárással egy vagy két réteg modifikált bitument vagy bitumenemulziót kipermetezve, impregnált zúzottkő terítésével (SAMI réteg), vagy geotextília és (rávarrt) üveg- vagy karbonszál kompozit ragasztása bitumenemulzióba (SAM).	e-UT 06.03.53:2018	
Finomkőanyag-halmaz	Olyan szemnagyságú termékek megnevezése, amelyek a vonatkozó termékszabvány D szemnagyságú, vagy azzal egyenlő méretű $d=0$ szemnagyságúak.	e-UT 05.01.15:2018	
Finomrésztartalom	Az anyag, illetve az anyagkeverék 0,063 mm alatti részének mennyisége.	e-UT 06.03.36:2019	
Finomrésztartomány	A kőváz azon részhalmaza, ami átesett a 0,063 milliméteres szitán.	e-UT 06.03.26	
Finomsági modulus	Az adalékanyag szemmegoszlásának jellemzője, ami a 0,063 mm nyílású szitával kezdve, a „duplázó” szitákon fennmaradó, tömeg%-ban kifejezett anyagtömegek összegének 100-zal történő osztásával határozható meg.	e-UT 06.03.36:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Finomszemtartalom	0,063 mm méretű szitanyíláson átesett kőanyaghalmoz, melyet a szemmegoszlás-vizsgálat során atmoszával határoztak meg.	e-UT 05.01.15:2018	
Fix saru (álló saru)	Elfordulást tesz lehetővé, eltolódás nem lehetséges. A saru típusától függően egy vagy két vízszintes tengely körüli, vagy pont körüli elfordulás is létrejöhet. A saru képes közvetíteni mindhárom tengely irányába eső erőt. Az elfordulás biztosítása miatt a saru elemei minimális, 1–2 mm-es saruhézaggal illeszkednek.	e-UT 07.03.11:2018	
Fizikai elválasztás	Azonos vagy ellentétes irányú forgalmi irányok közötti elválasztósáv, elválasztó berendezés vagy más, a járműforgalom tényleges elválasztására alkalmas megoldás.	KTSZ	
Fogadóréteg, illetve fogadófelület	Az a réteg, illetve felület, amelyre az új aszfaltréteg épül.	e-UT 06.03.21:2018	
Fokozott felügyelet	A hidakra vonatkozó, a rendszeres hídellenőrzésen, hídszemlén, hídvizsgálaton túl, a híd egy vagy több szerkezeti elemére, vagy a híd egészére kiterjedő, ütemezett, dokumentált hídszemle vagy hídvizsgálat.	e-UT 08.01.25:2019	
Fokozott felügyeletet igénylő hidak	Azon hidak, amelyek állapotuk, hibáik miatt a forgalom biztonságos fenntartásához egyedi, a rendszeres hídellenőrzésen, hídszemlén, hídvizsgálaton túl további, gyakoribb ellenőrzést, szemlét vagy vizsgálatot igényelnek.	KKSZ	
Folyamatos szolgálatot ellátó állomás	Ahol a vonatközlekedés idején szolgálatot tartanak.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Folyamatos világítás	A nap 24 órájában – a karbantartás, valamint az üzemzavar elhárítás idejét ide nem értve – szándékos kikapcsolás nélkül, állandóan üzemelő világítás.	KÖZVIL	
Folyóka	A víz elvezetésére szolgáló kis mélységű, általában burkolt létesítmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Folyópálya	Az útpálya csomópontok közötti része.	KTSZ	
Folyópálya	A csomópontok közötti útpálya.	e-UT 03.01.11:2008	
Fontossági osztály (I–IV.)	A híd erőjátéka és a közúti infrastruktúrában elfoglalt szerepe alapján kerül meghatározásra. Minél magasabb osztályba tartozik egy híd, annál szigorúbb követelményeknek kell megfelelniük a saruknak és a dilatációs elemeknek.	e-UT 07.03.11:2018	
Fordított/inverz útpályaszerkezet	A hidraulikus kötőanyagú burkolatalapra kötőanyag nélküli burkolatalap-réteget készítenek, és erre építik az aszfaltrétegeket.	e-UT 06.03.53:2018	
Forgalmi sáv	Az úttestnek egy járműsor biztonságos közlekedésére elegendő szélességű része, függetlenül attól, hogy útburkolati jellel került-e kijelölésre.	KTSZ	
Forgalmi sáv	Az úttestnek egy gépkocsisor biztonságos közlekedésére elegendő szélességű - akár útburkolati jellel megjelölt, akár meg nem jelölt - része.	KRESZ	
Forgalmi sáv	A közútnak egy gépjárműsor biztonságos közlekedéséhez szükséges, megfelelő szélességű része (sávja).	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Forgalom biztonságát veszélyeztető helyzet	Olyan hiba vagy akadály a közút területén, amely elhárítását az e rendeletben meghatározott minimális szintidőn belül meg kell kezdeni vagy el kell végezni.	KKSZ	
Forgalomcsillapítás	Forgalomszabályozási intézkedések és építési megoldások összessége, amelyek célja a járművek sebességének, illetve a gépjárműforgalom nagyságának a csökkentése.	KTSZ	
Forgalomcsillapítás	Forgalomszabályozási intézkedések és építési kialakítások összessége, melyek célja a járművek sebességének csökkentése, illetve az átmenő forgalom távoltartása.	e-UT 03.01.11:2008	
Forgalomelterelés	A közúton végzett munkák kapcsán a forgalomnak terelő útvonalon történő vezetése.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Forgalomirányítás	Az eltérő irányokból érkező és ugyanazon közlekedési területet igénybe venni szándékozó közlekedők áthaladási lehetőségeinek olyan biztosítása, melynek révén ezek a közlekedők közlekedési területet saját elhatározásuktól függetlenül csak egymástól eltérő időben használhatják.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Forgalomirányítás	Az eltérő irányokból érkező (egymást keresztező, egymásba fonódó, egymással szemközt haladó) és ugyanazon közlekedési területet (konfliktusmezőt) igénybe venni szándékozó közlekedők (gyalogosok, kerékpárosok, tömegközlekedési járművek, egyéb járművek) áthaladási lehetőségeinek olyan biztosítása, melynek révén ezek a közlekedők a konfliktusmezőt általában saját elhatározásuktól függetlenül is csak egymástól eltérő időben használhatják.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Forgalomirányító berendezés	A vezérelt fényjelző készülékekkel és a csatlakozó illesztő berendezésekkel együttműködő közúti fényjelző vezérlőberendezés.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Forgalomirányító berendezés	A fényjelzőkből, vezérlőberendezésből, ezeket összekötő eszközökből és kiegészítő szerkezetekből álló, együttműködő rendszer.	e-UT 04.05.14:2020	
Forgalomirányító fényjelző (közúti fényjelző)	Olyan fényjelző, amely a beépített fényforrás működésére meghatározott nagyságú, színű és alakú jelzési képpel a közúti forgalom (gyalogos-, illetve járműforgalom) számára jelzést ad.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Forgalomirányító jelzőlámpa	A rendeltetésszerű működést biztosító szellemi termékkel (szoftverrel), valamint a szükséges közúti jelzésekkel ellátott forgalomirányító berendezés.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Forgalomnagyság	Összes nehézgépjármű-forgalom, jármű/nap (Ngjf/nap).	e-UT 06.03.63:2019	
Forgalomszabályozás	A közúthálózaton kialakuló közlekedési viszonyokba történő beavatkozás állandó vagy ideiglenes jelzések elhelyezésével, annak érdekében, hogy a forgalom lebonyolódása biztonságosabb, hatékonyabb, környezetkímélőbb legyen.	KKSZ	
Forgalomszámláló állomás	Az útkeresztmetszetben kiépített, érzékelő(k)ből és mérőműszerekből álló mérőhely, ahol automata berendezéssel végeznek forgalomfelvételt.	e-UT 04.01.15:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Forgalomtechnikai feladatok	Az úton a forgalmi rend kialakítása, valamint a forgalom szabályozása közúti jelzésekkel (közúti jelzőtáblákkal, útburkolati jelekkel), jelzőberendezésekkel, valamint egyéb forgalomtechnikai elemek felhasználásával.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Forgalomterelő sziget	Útpályával körülhatárolt, attól szegéllyel elválasztott – a járműforgalom elől elzárt –, a forgalom térbeli szétválasztására szolgáló létesítmény.	KTSZ	
Forgalomtól függő irányítás	A forgalomirányítás, illetőleg a jelzések egymás után következése az a módja, ahol - a helyszíni adottságok és a biztonsági előírások miatt megkötött jelzéseken kívül - egy vagy több, vagy az összes jelzés közvetve vagy közvetlenül függ a forgalom nagyságától.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Forgatási pont	A pálya vagy félpálya keresztoszlelvényének – a hossz-szelvényhez viszonyított változatlan magasságú – azon kiválasztott pontja, amely körül az íves útszakaszok burkolatának oldalesés-változtatása történik.	e-UT 03.01.11:2008	
Forró eljárással gyártott öntöttaszfalt	A jelen előírás szerint előírt normál hőmérsékleti tartományban gyártott öntöttaszfalt-keverék.	e-UT 05.02.11:2018	
Földmű	A földműszerkezetnek a földmúalap felső síkja és az úttükör közötti része, amely töltés esetén töltéstartóból és földmű felsőrészből, bevágás esetén csak földmű felsőrészből áll.	KÉSZ	
Földmű felsőrész	A földmű felső – megkülönböztetett jellemzőkkel rendelkező, egy vagy több rétegből álló – része, mely jellemzően a teherbírás javítására és a fagyvédelem biztosítására szolgál.	KÉSZ, e-UT 06.03.53:2018, e-UT 05.02.56:2019	
Földmúalap	A földműszerkezetnek a földmű alatt található, megfelelő teherbírást és állékonyságot biztosító része, mely földmúalapozási rétegből, illetve tömörített altalajból áll.	KÉSZ	
Földmúalapozás	A földmúalap létrehozására irányuló beavatkozások összessége.	KÉSZ	
Földmúalapozási réteg	Az a réteg vagy szerkezet, mely nem megfelelő teherbírású vagy állékonyságú tömörített altalaj esetén kerül alkalmazásra.	KÉSZ	
Földműszerkezet	Az útszerkezet fő teherviselő része, az útpályaszerkezet alatt található útszerkezeti részek (földmű és földmúalap) együttes elnevezése.	KÉSZ	
Földút	Az ingatlan-nyilvántartásba útként bejegyzett, eredeti termett talajú, vagy földmunkával, szabályos keresztoszlelvénnyel, vízelvezetéssel kialakított, pályaszerkezet nélküli út, amelynek járhatósága a talajtól függő anyaggal – zúzottkő, kavics, pernye, kohósalak, feldolgozott és minősített építési és bontási hulladék – javítható, és amely szilárd burkolatú úthoz csatlakozás vagy vasúti átgjáró előtt legfeljebb ötven méter hosszban rendelkezik szilárd burkolattal.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Földút	Az ingatlan-nyilvántartásba útként bejegyzett, eredeti termett talajú, vagy földmunkával, szabályos keresztoszlelvénnyel, vízelvezetéssel kialakított, pályaszerkezet nélküli út, amelynek járhatósága a talajtól függő anyaggal – zúzottkő, kavics, pernye, kohósalak, feldolgozott és minősített építési és bontási hulladék – javítható, és szilárd burkolatú út vagy vasúti átgjáró előtt legfeljebb ötven méter hosszban rendelkezik szilárd burkolattal.	KTSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Földút	Jármű közlekedésre szabadon tartott, eredeti termelt talajú vagy ahhoz hasonló anyagú (pl. zúzottkő, kavics, murva, kohósalak stb.) út, amelyen legfeljebb talajszerkezetet javító beavatkozás történt, ideértve azon földutat is, amely a szilárd burkolatú úthoz való csatlakozás, illetve a vasúti átjáró előtt legfeljebb 50 méter hosszban szilárd burkolattal rendelkezik.	KRESZ	
Főútvonal	Jelzőtáblával főútvonalként megjelölt út.	KRESZ, 11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Fővállalkozó kivitelező	Az építetttel kivitelezési szerződést kötő, építőipari kivitelezési tevékenységet végző vállalkozó kivitelező.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	
Friss hézag	A beépítés során az egymás mellé épített sávok mentén vagy pedig a szakaszosan megépített betonburkolatban kialakuló, a hengerlés hatására eltűnő hossz- vagy keresztirányú hézag.	e-UT 06.03.36:2019	
Futófényes üzemmód	Az elkorlátozás kezdetén, illetve annak határvonalán elhelyezett jelzőfények felvillanásának a terelés irányát követő szabályozása.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Függőleges jelzés	Az úttest (útpálya) síkja fölött elhelyezett - rögzített vagy hordozható - közúti jelzés (közúti jelzőtábla, forgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék, forgalomterelő oszlop, védőberendezés, vezetőoszlop stb.).	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Függőleges jelzőfelülettel ellátott burkolati jelzőtest	Ideiglenes forgalmi rend kialakítása esetén a kijelölt forgalmi sáv elhagyásának megakadályozása érdekében a burkolati jelzőtestek függőleges jelzőfelülettel kiegészített változata.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Függőleges jelzőfelülettel ellátott burkolati jelzőtest	Ideiglenes forgalmi rend kialakítása esetén a kijelölt forgalmi sáv elhagyásának fokozott megtiltása érdekében a burkolati jelzőtestek függőleges jelzőfelülettel ellátott változata.	e-UT 04.05.14:2020	
Genplán (vezérterv)	Építési terv mélységű – általában a részletes helyszínrajz méretarányával megegyező léptékű – tervdokumentáció, amely egyesítve és kivonatolva egy helyszínrajzon ábrázolja az összes meglévő és tervezett ideiglenes és végleges felszíni, föld feletti és föld alatti létesítményt, az egymáshoz viszonyított elhelyezkedésük ellenőrzése és bemutatása érdekében.	e-UT 03.01.11:2008	
Gépi (hosszirányú) útburkolati jel	A haladási iránnyal párhuzamos, meghatározott méretű, folytonos vagy szaggatott vonal illetve ezek kombinációja.	e-UT 05.02.43:2019	
Gépjármű	Olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt. A mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a segédmotoros kerékpár és a villamos azonban nem minősül gépjárműnek.	KRESZ	
Gépkocsi	Olyan gépjármű, melynek négy vagy több kereke van; a négy kerekű motorkerékpár azonban nem gépkocsi.	KRESZ	
Giroszkóp	Mérőműszer, mely méri a saját tengelyének a haladási iránytól való eltérését a tengely vízszintes síkjában.	e-UT 09.02.28:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
GmB jelű – gumival modifikált – bitumen	Gumiőrlemény és bitumen kolloidmalomban történő összedolgozásával előállított útépitési kötőanyag. A termék jele: GmB 45-80/55. A gumival modifikált bitumen megnevezése a penetrációtartomány szélső értékeinek megadásával és a lágyuláspont minimálisan megkövetelt értéke alapján történik.	e-UT 05.01.26:2018	
GNSS (Global Navigation Satellite Systems)	Valamennyi műholdas helymeghatározó rendszer, azaz 2018. évi állapot szerint az amerikai NAVSTAR GPS, az orosz Glonass, az európai Galileo, a kínai Beidou (vagy angolul Compass) rendszer és ezek kiegészítő rendszereinek közös elnevezése.	e-UT 09.04.15:2018	
GNSS (Global Navigation Satellite Systems)	Műholdas helymeghatározó rendszer.	e-UT 09.02.28:2020	Az előírásban alkalmazott rövidítés: GPS
Gumiőrlemény	Használt gumiabroncsokból környezeti hőmérsékleten előállított gumiszemcsék, amelyek szemcsemérete legfeljebb 1,25 mm.	e-UT 05.01.26:2018	Európában jelenleg nincs jóváhagyott előírás a gumik szemcseméret szerinti osztályozására és elnevezésére.
Gyalog- és kerékpárút	Jelzőtáblával gyalog- és kerékpárútként megjelölt út, amelyen a gyalogos és a kerékpáros forgalom részére fenntartott útfelületet burkolati jellel és eltérő színű burkolattal is kijelölhető.	KRESZ	
Gyalogos átvezetés	A gyalogos forgalom közötti keresztezését szolgáló olyan – elsősorban forgalomtechnikai eszközökkel kialakított – lehetőség, ahol a gyalogosnak nincs elsőbbsége a közút keresztezésekor a járművekkel szemben.	KTSZ	
Gyalogos- és kerékpáros korlát	A gyalogosok, valamint a kerékpárosok közös útfelületen vezetése esetén alkalmazott, az azon közlekedők leesésének megakadályozását, illetve a számukra fokozottan balesetveszélyes területeket elkerülő útvonalon tartását szolgáló közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	
Gyalogos felállóhely	A kijelölt gyalogos-átkelőhely és a hozzávezető járda, vagy gyalogút csatlakozásánál levő, a gyalogosok biztonságos megállását, várakozását szolgáló olyan szilárd burkolatú felület, amelynek szélessége megegyezik a kijelölt gyalogos-átkelőhely szélességével.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Gyalogosforgalom céljára létesített közlekedési felület	Aluljáró, járda, peron.	KÖZVIL	
Gyalogosjelző	Fényjelző készülék a gyalogos forgalom irányításának kizárólagos céljára a jelzőlámpával szabályozott helyeken.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Gyalogskorlát	A gyalogosok leesésének megakadályozását, illetve a számukra fokozottan balesetveszélyes területeket elkerülő útvonalon tartását szolgáló közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	
Gyalogosutca	Kizárólag a gyalogosforgalom számára kijelölt belterületi közút, amelyre – meghatározott feltételekkel – a szállító járművek behajtása megengedett.	e-UT 03.01.11:2008	
Gyalogoszóna	Gyalogosforgalom számára gyalogos utcák hálózatából kialakított övezet.	e-UT 03.01.11:2008	
Gyalogút	Jelzőtáblával gyalogútként megjelölt, vagy olyan helyi közút, amely kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgál, és az úttesttől tartós fizikai akadály (árok, korlát, kerítés, sövény stb.) vagy két méternél nagyobb távolság választja el.	Kkt.	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Gyalogút	Kizárólag gyalogosok közlekedésére szolgáló, jelzőtáblával megjelölt közút, amelynek vonalvezetése független a járműforgalom céljából létesített közúttól.	KTSZ	
Gyalogút	A „Gyalogút” jelzőtáblával (KRESZ 26/b ábra) megjelölt, a gyalogosok közlekedésére szolgáló önálló út.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Gyalogút	Jelzőtáblával gyalogútként megjelölt út, illetőleg olyan út, amely kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgál és az úttesttől tartós fizikai akadály (árok, korlát, kerítés, sövény, stb.) vagy két méternél nagyobb távolság választja el.	KRESZ	
Gyalogutak és járdák	A gyalogutak a gyalogosok közlekedésére szolgáló önálló utak. A járdák a közútnak a gyalogosok közlekedésére szolgáló, attól szintkülönbséggel, kiemelt szegéllyel vagy más módon elválasztott része.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Gyártási jellemzők	A kőanyag-halmazok azon tulajdonságai, amelyek a gyártási jellemzőkből adódnak; ezeket a jellemzőket elsődlegesen a gyártástechnológia és eszközei határozzák meg. E tulajdonságok közé tartoznak az alábbiak: szemmegoszlás, lemezesség, szögletesség, finomszemek minősége, durva kőanyag-halmazok finomszemtartalma stb.	e-UT 05.01.15:2018	
Gyártási tartomány	Az adott paraméter alapteljesítményének jellemzésére szolgál. Azt a tartományt jelöli ki, amelyen belül legvalószínűbb az egyedi eredmények ingadozása.	e-UT 05.01.15:2018	
Gyártásközi jellemző	A minőségügyi ellenőrzések során, az építési termék gyártása, illetve beépítése közben a vállalkozó kivitelező által vizsgált, tájékoztató határértékekkel rendelkező és a műszaki döntéshozatalt segítő olyan tulajdonság, melyből következtetni lehet valamely építési minősítési jellemző várható értékére.	KÉSZ	
Gyártásközi vizsgálatok	Azok a vizsgálatok melyekkel ellenőrizni lehet, hogy gyártás közben a keverék megfelel a tervezett keverék-összetételnek, de szükség esetén a réteg előírt minőségének biztosítása érdekében a vonatkozó tájékoztató határértékek módosíthatók.	e-UT 06.03.26	Ezért építési minősítési vagy jótállási minősítési jellemzőként nem alkalmazhatók.
Gyártó	Az a természetes vagy jogi személy, aki az építési terméket gyártja, vagy aki saját nevében vagy védjegye alatt egy ilyen terméket terveztet vagy gyártat és forgalomba hoz.	e-UT 05.01.15:2018	
Gyorsforgalmi hálózat	Autópályák és autóutak hálózata.	e-UT 03.01.11:2008	
Gyorsforgalmi út	Az autópálya, az autóút, és ezek csomóponti elemei.	KTSZ	
Gyorsforgalmi utak csomóponti elemei	Az autópályák és autóutak csomópontjainak összekötő pályái, összekötő ágai, gyűjtő-elosztó pályái, valamint kiválási és becsatlakozási elemei, amelyek csak a gépjárműforgalom számára szolgálnak. (Az átmenő főpálya – igazgatási szempontból – a gyorsforgalmi út részét képezi.)	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Gyorsforgalmi utak pihenőhelyi útjai	Az autópályák és autóutak pihenő- és parkolóhelyeihez vezető utak és azok belső útjai, amelyek csak a gépjárműforgalom számára szolgálnak.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Gyorsítósáv	Olyan többlet forgalmi sáv, amelyet a (külső) forgalmi sávtól útburkolati jel választ el, és amely a mellette levő forgalmi sávba a sebességkülönbség mérséklésével történő becsatlakozás elősegítésére szolgál.	KTSZ	
Gyorsítósáv	Az úttesten egy másik úttal való kereszteződés (becsatlakozás) után a többi forgalmi sávtól útburkolati jellel elválasztott rész, amely a mellette levő forgalmi sávba, a kialakult sebességgel történő sávváltás elősegítésére szolgál.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Gyorsítósáv	Olyan többlet forgalmi sáv, amelyet a forgalmi sávtól (külső forgalmi sávtól) útburkolati jel választ el, és amely a mellette levő forgalmi sávba történő becsatlakozás elősegítésére szolgál.	e-UT 03.01.11:2008	
Gyorsulásmérő	Mérőműszer, mely méri a saját tengelyének (mérési irány) elmozdulása közben fellépő gyorsulását.	e-UT 09.02.28:2020	
Gyűjtő-elosztó pálya	A külön szintű csomópont elemét képező, a főpályától elválasztásával elválasztott, egyirányú út, amely irányonként a főpályához egy kiválással és egy becsatlakozással csatlakozik.	KTSZ	
Gyűjtő-elosztó pálya	A külön szintű csomópont eleme, legalább két forgalmi sávval rendelkező egyirányú út, amely igénytől függően, az átmenő folyópálya egyik, vagy mindkét oldalán vezet, irányonként a folyópályához egy ki- és egy becsatlakozással. Célja a forgalom összegyűjtése, illetve szétosztása a csomópont területén belül, vagy a közel fekvő csomópontok között.	e-UT 03.01.11:2008	
Gyűjtőminta	A gyűjtőminta a mintavétel eredménye. A mintavevő berendezés egyes műveleteivel vett egyes minták összessége. A gyűjtőmintával az alaphalmaz, azaz az egy meghatározott időtartam alatt, egységesnek tekinthető körülmények között előállított termelési, szállítási vagy tárolt kőanyag-halmaz-mennyiség vagy -részmennyiség jellemezhető.	e-UT 05.01.15:2018	
Gyűjtőutak	A település lakó- és kiszolgáló útjainak forgalmát összegyűjtve vezetik a település főúthálózatára.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Habosított bitumen	170–180 °C hőmérsékletű útépitési bitumenből víz és levegő hozzáadásával – erre alkalmas automatizált berendezésben – előállított kötőanyag.	e-UT 06.03.26	
Hagyományos korlát	Az útpályán közlekedő járművek útpályáról való letérésének megakadályozását, pályán tartását szolgáló közúti visszatartó rendszer, melynek megfelelése sem ütközési kísérlettel, sem erőtani számítással, sem szimulációval nincs igazolva.	e-UT 04.04.13:2020	
Hajlékony útpályaszerkezet	Olyan útpályaszerkezet, amely nem merev burkolattal készül és melynek a burkolatalapja sem merev.	KÉSZ	
Hálózati szint	Az érintett útszakaszok adatainak egy gráf(hálózat) elemeihez rendelése, illetve ilyen módon való kezelése.	e-UT 08.01.22:2020	
Hasznos szélesség	A járművek közlekedésre vagy elhelyezésre, illetve a gyalogosok közlekedésre vagy tartózkodásra szolgáló felületek akadálytalanul igénybe vehető részének keresztmetszeti szélessége.	KTSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Hasznos szélesség (WN)	A legnagyobb oldalirányú távolság a korlát forgalom felőli, alakváltozás nélküli bármely része és a korlát bármely részének legnagyobb dinamikus helyzete között a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat részletes meghatározásai szerint.	e-UT 04.04.13:2020	Lásd e-UT 04.04.13:2020 1. ábra.
Határhíd	Az államhatáron átnyúló híd.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Hatás (környezeti)	A környezetben a környezet igénybevétele következtében beálló változás.	e-UT 03.01.11:2008	
Hatás (környezeti) csökkentése	A környezetben beálló nem kívánatos változás elfogadható mértékűre való csökkentése.	e-UT 03.01.11:2008	
Hatásmélység	Reflexiók mérések során a műszer érzékenységének, szerkezeti adottságának megfelelő előre meghatározott talajréteg, illetve kötőanyag nélküli, vagy hidraulikus kötőanyagú alapréteg vastagsága.	e-UT 09.02.11:2019	
Hatásos mérőfelület	A teherfeltevő felületének az a része, amelyen a mérőeszköz hibahatáron belül mér.	e-UT 08.01.51:2018	
Hatástanulmány (előzetes, környezeti)	A hatástanulmány keretében fel kell tárnai az útvonal tanulmánytervében szereplő nyomvonalváltozatok építés közbeni, valamint forgalmi, üzemeltetési hatásait a környezetre (talajra, élővízre, talajvízre, növényzetre gyakorolt hatások, élővilágra és az emberi környezetre gyakorolt hatások). Ki kell térni a létesítendő közútnak a régió fejlődésére (gazdasági, infrastruktúra, településfejlesztés stb.) gyakorolt hatásaira.	e-UT 03.01.11:2008	
Hatástanulmány (részletes, környezeti)	Az előzetes hatástanulmányra az érintett hatóságok, szervezetek stb. által megfogalmazott előírások, észrevételek alapján véglegesített hatástanulmány.	e-UT 03.01.11:2008	
Hatástérfogat	Elsősorban az abszorpciós mérések vonatkozásában a műszer érzékenységének, szerkezeti adottságának megfelelő előre meghatározott talaj- illetve alapréteg-térfogat. A mérőműszer és a vizsgált anyag sajátosságaitól függő azon talajtest térfogata, amelyen belüli anyagra érvényes a radiometriás mérés eredménye.	e-UT 09.02.11:2019	
Hatásterület (környezeti)	Az a terület, ahol a jogszabályban meghatározott mértékű, környezetre gyakorolt hatás érvényesül.	e-UT 03.01.11:2008	
Hatásviselő (környezeti)	A környezeti változással érintett környezeti elemek és rendszerek.	e-UT 03.01.11:2008	
Háttérsugárzás	A természetes körülmények között, sugárforrás jelenléte nélkül, a radioizotópos mérőműszer detektorával mérhető radioaktív sugárzás.	e-UT 09.02.11:2019	
HD	Az országos közutak meghatározott időtartamban történő használatáért fizetendő útdíjfizetési rendszer; e-matrica.	e-UT 08.01.22:2020	
Helyből kezelt teljes sorompó	olyan teljes sorompó, amelynek kezelése közben a kezelőszemélyzet az utat - a vasúti átjáró mindkét oldalán - legalább Lk távolságban át tudja tekinteni.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Helyettesítő járműsúly	Egy olyan helyettesítő jármű súlya, ami – azonos összes ismétlésszám esetén – az összegzett sarumozgások vizsgálatakor azonos hatást fejt ki, mint a hozzá tartozó forgalomtípus szerinti összetételű forgalom. A forgalom típusát a távolsági, helyközi és helyi forgalom százalékos megoszlásával adjuk meg. A különböző súlyú, tengelyterhelésű járművek százalékos forgalmi részesedését az MSZ EN 1991-2 távolsági, helyközi és helyi jellegű forgalom esetére definiálja.	e-UT 07.03.11:2018	
Helyi építési szabályzat	Az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően megállapító és biztosító települési (fővárosban a kerületi) önkormányzati rendelet, a Duna-parti építési szabályzat és a Városligeti építési szabályzat.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Helyi közút	A települési önkormányzat tulajdonában levő közút.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet, 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet	
Helyi közút	Olyan közút, amelyet egységes közútkezelési elvek alapján az önkormányzat működtet.	e-UT 04.05.14:2020	
Helyszíni mérés	A mérőhelyen végzett mérés.	e-UT 09.02.11:2019	
Helyszíni mérési adat	A helyszíni mérési adatok olyan speciális adatállományok, melyek a létesítmények tényleges helyén mérőberendezések, mérőműszerek segítségével kerülnek felvételre és rögzítésre.	e-UT 08.01.22:2020	
Helyzetjelző vonal	Az a széles - folytonos vagy szaggatott - haránt irányú vonal, amely előtt a járművek vezetőinek a keresztező, illetve - balra bekanyarodásnál - a szembejövő forgalom részére történő elsőbbségadás céljából, a forgalomirányító fényjelző készülék vagy fényoszorompó tilos jelzése miatt, a jelzőtáblával jelzett megállási kötelezettség teljesítése céljából járműveikkel meg kell állniuk.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Hengereltaszfalt	Három fázisból (kőanyag, kötőanyag, levegő) álló, hengerléssel tömörített aszfaltkeverék.	KÉSZ	
Hengereltaszfalt	Három fázisból (kőanyag, kötőanyag, levegő) álló, hengerléssel tömörített aszfaltkeverék. Gyűjtőfogalom; meleg vagy mérsékelt meleg eljárással gyártott, elterítésüket követően hengerléssel is tömörített, tervezett hézagtartalmú aszfaltkeverékek.	e-UT 05.02.11:2018	
Hengereltbeton burkolat	Keverőtelepen előállított, földnedves betonkeverékből a burkolatépítés gépeivel, jellemzően finiszerrel beépített és nehéz hengerekkel tömörített burkolattípus.	e-UT 06.03.36:2019	
Hiba	Általánosan a mérőeszközzel mért (kijelzett) érték és az etalonnal reprodukált érték közötti különbség. A kijelzett érték a mérőeszköz főkijelzőjéről közvetlenül leolvasott, egyes esetekben a váltópontkereséssel korrigált érték. Az etalonnal reprodukált érték e műszaki előírás alkalmazása során lehet a mérőeszközzel felhelyezett hitelesített mérlegvizsgáló súly névleges értéke, kalibrált vagy hitelesített mérőeszközön bemért teher, illetve az etalon erőmérő által kijelzett érték.	e-UT 08.01.51:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Hiba (Defect)	A bevonat olyan állapota, amikor a felületet feldúsulás miatt a kötőanyag lezárja, vagy a keréknyomban a kötőanyag feldúsul (P ₁), felületen bomlás, hámlás, helyenkénti (foltos) kipergés keletkezik (P ₂), - a felületen kipergés keletkezik (P ₃), hiba csíkosság formájában fordul elő (P ₄).	- e-UT 06.03.63:2019 - a	További magyarázathoz lásd az MSZ EN 12 272-2 előírásait.
Hibamód	A közúti fényjelző vezérlőberendezés nem üzemszerű állapota, amelyben egy forgalombiztonságot veszélyeztető hiba a szabályos üzemmódot sárga villogó üzemmóddal vagy a jelző sötétre kapcsolt állapotával helyettesíti.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Híd	A műtárgyak azon csoportja, amely 2,0 méternél szélesebb szabad nyílással vezet át a közlekedési pályát a különféle természetes (pl. patak, folyó, völgy, szakadék stb.) és mesterséges (pl. csatorna, út, vasút stb.) akadályok felett.	e-UT 03.01.11:2008	
Híd célvizsgálat (részleges híd fővizsgálat)	A híd meghatározott részére kiterjedő és meghatározott célból, általában műszerek igénybevételével végzett rendkívüli szakértői vizsgálat.	KKSZ	
Híd fővizsgálat	A híd minden részletére és tartozékára kiterjedő, testközelből, segédeszközökkel (állvány, vizsgálójármű), vizsgálóeszközökkel, műszerekkel, esetleg terheléses vizsgálattal végzett vizsgálat, amely a híd egyébként eltakart részeire, mászható vagy megsejmelhető üregeire és a vízben álló híd víz alatti részeire is kiterjed.	KKSZ	
Híd fővizsgálat	A híd minden részletére és tartozékára kiterjedő, testközelből, segédeszközökkel (állvány, hídon levő vizsgáló járda vagy vizsgáló kocsi, illetve kosaras vizsgálójármű), roncsolásmentes és szükség szerint roncsolásos vizsgálati módszerekkel, vizsgálóeszközökkel, műszerekkel, esetleg terheléses vizsgálattal végzett vizsgálat, amely a híd egyébként eltakart részeire, mászható vagy megsejmelhető üregeire és a vízben álló híd víz alatti részeire is kiterjed.	e-UT 08.01.25:2019	
Híd szabad nyílása	Az út tengelyében mért nyílás mérete, többnyílású híd esetében a nyílások méreteinek összege.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Hidak műszaki felügyelete	A hidak ellenőrzésének, szemlélésének és vizsgálatának összessége.	KKSZ	
Hideg remix (újrahasznosítás)	A meglévő, felújítandó rétegek (bontott anyagok) homogenizálással, helyben vagy mobilkeverővel, normál környezeti hőmérsékleten készülő kötőanyag stabilizációja. A burkolat újrahasznosításával egy jobb teherbírási burkolatalap-réteget hozunk létre.	e-UT 05.02.56:2019	
Hideg remix fogadórétege	Jelen előírásban a hideg remix alsó síkja alatt megmaradó réteg.	e-UT 05.02.56:2019	
Hidegaszfalt vékonyréteg (HAV)	Általános nemzetközi megnevezéssel: Slurry Seal. Kationaktív bitumenemulzióból és megfelelő szemmegoszlási követelményeket kielégítő kőanyagkeverékből, különféle adalékszerekből álló, célgéppel a helyszínen hidegen kevert és elterített, önterülő jellege miatt külön tömörítést nem igénylő, vékony kopóréteg.	e-UT 05.01.21:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Hidegaszfalt vékonyréteg (Slurry Surfacing)	Kationaktív bitumenemulzió és zúzott kőanyagok felhasználásával, hideg keveréses eljárással és terítési beépítési technológiával készített hidegaszfalt vékonyréteg az érdesség növelésére, a felületi romlások megelőzésére, kezdeti romlások megszüntetésére, keréknyomvályúk és felületi egyenetlenségek javítására. Közútépítések ill. kátyúzás után is alkalmazható, a megjelenésében egységes felület biztosítása érdekében. Kisebbségű szemmagyságú keveréktípus zajcsökkentés céljából is alkalmazható.	e-UT 06.03.63:2019	
Hídellenőrzés	A híd forgalombiztonsági szempontból való rendszeres, útellenőri gépjárműből vagy az áthidalt terepről való ellenőrzése.	KKSZ	
Hídellenőrzés	a híd forgalombiztonsági szempontból való rendszeres, útellenőri gépjárműből vagy az áthidalt terepről az útellenőr, vagy útmester által megsejteléssel végzett, dokumentált ellenőrzése.	e-UT 08.01.25:2019	
Hídellenőrzés, hídvizsgálat	A közúti híd kezelésével összefüggő rendszeres ellenőrzési és vizsgálati feladatok.	e-UT 08.01.25:2019	
Hídfő	A híd felszerkezetének alátámasztására, a hídhoz csatlakozó földműnek és útpályaszakasznak a megtámasztására, valamint a felszerkezetről átadódó, és a földteherből származó terheknek az altalajra történő továbbítására szolgáló építmény.	KTSZ	
Hídfő	A híd felszerkezetének alátámasztására, a hídhoz csatlakozó földműnek és pályaszakasznak a megtámasztására, valamint a felszerkezetről átadódó, illetve a földteherből származó terheknek az altalajra történő továbbítására szolgáló építmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Hidraulikus kötőanyag	Szilárd, porszerű állapotból vízzel összekeverve képlékeny péppé válik, a kémiai (hidratációs) reakciók hatására megköt, víz alatt is megszilárdul, vagy tovább szilárdul, illetve a szilárdságát, stabilitását víz alatt is megtartja.	e-UT 06.03.53:2018	Hidraulikus kötőanyag a cement, mely viszonylag gyorsan köt. Lassan kötő és lassan szilárduló hidraulikus kötőanyagok vagy puccolános anyagok a szemcsézett (granulált) kohósalak, a pernye, a természetes puccolán (pl.: trasz). A puccolános anyagok kavasvartartalmú és/vagy alumínium-szilikát-tartalmú természetes kőzetek. Önmagukban vízzel keverve rendszerint nem kötőképesek, de finomra őrölve, szokásos környezeti hőmérsékleten, víz és mész jelenlétében az oldott kalcium-hidroxiddal reakcióba lépnek, és szilárd kalcium-szilikátok, kalcium-aluminátok képződnek. A kialakuló hidrátok a cement
Hidraulikus kötőanyagú réteg	A hidraulikus kötőanyag és talajok vagy kőanyag-halmazok keverékéből készített réteg. A hidraulikus kötőanyaggal szilárdított szemcsés talajok az útpályaszerkezetben burkolatalapként alkalmazhatók. A jelen üzemi műszaki előírásban szabályozott hidraulikus kötőanyagú burkolatalapokat az alkalmazott kötőanyagok fajtái, a kötőanyaggal szilárdított, illetve stabilizált anyagok (talaj, illetve adalékanyag) legnagyobb szemmagysága és az összekeverés helye, valamint az összekevert anyag szilárdsága alapján jelölik és különböztetik meg.	e-UT 06.03.53:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Hídsegély	Műtárgyakon épített, a műtárgyak szélén, vagy az osztottpályás út elválasztósávjában épülő vasbeton vagy acél szerkezet, amely a burkolat szélénél jellemzően 7-25 cm magasságban épül, amelynek célja a szerkezet védelme és a visszatartó rendszerek, egyéb tartozékok elhelyezése.	KTSZ	
Hídszemle	A hídnak az útpályáról és a terepről vagy az áthidalt létesítményről segédeszköz nélkül, meg szemléléssel végzett vizsgálata.	KKSZ	
Hídszemle	a hídnak az útpályáról és a terepről vagy az áthidalt létesítményről segédeszköz nélkül, meg szemléléssel végzett, dokumentált ellenőrzése.	e-UT 08.01.25:2019	
Hídvizsgálat	A híd meg szemlélhető részeire kiterjedő, a hídszerkezet vizsgáló járdáját, vizsgáló kocsját is igénybe vevő, esetleg kosaras gémmel ellátott gépkocsi használatával végzett vizsgálat, amely a hídfalazatok víz alatti részére és az alapozásokra nem terjed ki.	KKSZ	
Hídvizsgálat	A híd meg szemlélhető részeire kiterjedő, a hídszerkezet-vizsgáló járdáját igénybe vevő, szükség szerint a híd vizsgáló kocsjával vagy kosaras gémmel ellátott gépkocsi használatával végzett vizsgálat, amely a hídfalazatok víz alatti részére és az alapozásokra nem terjed ki.	e-UT 08.01.25:2019	
Hitelesítési hibahatár	Ez a hibahatár alkalmazandó első, javítás utáni és időszakos hitelesítéskor.	e-UT 08.01.51:2018	
Homok	Természetesen aprózódott, vagy töréssel előállított, 4 mm szemmagyság alatti szemeket tartalmazó finomkőanyag-halmaz.	e-UT 05.01.15:2018	
Homokos kavics	Durvakőanyag-halmaz és homok keverékéből álló kőanyag-halmaz. Az osztályozással előállított szemekből álló, vagy ilyen szemeket tartalmazó, meghatározott fizikai, szemszerkezeti, tisztasági jellemzőjű termék, amelynek tulajdonságai az MSZ EN 13 043, az MSZ EN 13 242 illetve az MSZ EN 12 620, MSZ EN 13 139 szerinti követelményeknek ezen útügyi műszaki előírás értelmezésében megfelelnek.	e-UT 05.01.15:2018	Jele: HK. FONTOS! A homokos kavics előállítása történhet a durvakőanyag-halmaz és homok összekeverésével, vagy természetes, ásványi eredetű előfordulás feldolgozásával.
Homoktartalom (röviden: homoktartalom)	Az aszfaltkeverék kőanyagkeverékének 0,063–2,0 mm közötti része.	e-UT 05.02.11:2018	
Hosszanti várakozás	A járműveknek a járdaszegéllyel vagy az úttest szélével párhuzamos felállású elhelyezkedése.	e-UT 03.01.11:2008	
Hosszesés	Az úttengellyel megegyező irányú, vízszinteshez viszonyított esés vagy emelkedés, a vízszintessel képzett szög tangense, százalékban kifejezve.	e-UT 09.02.28:2020	
Hosszirányú egyenetlenség	A valódi hosszirányú útprofil eltérése az elméleti útprofiltól.	e-UT 09.02.28:2020	
Hosszú távú úttípus	A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 11/B. § (1) bekezdése szerinti Fejlesztési Programban meghatározott úttípus.	Aptv.	
Hosszú technológiai idejű minőségügyi ellenőrzés	Olyan vizsgálólaboratóriumban végzett vizsgálat, amelynek az elvégzése (a helyszíni mintavétel és az eredményközlés között eltelt idő) a tizenöt napot meghaladja.	KÉSZ	
Hóvédelem	Az utak üzemének hófúvás elleni védelme (módszerek, létesítmények).	e-UT 03.01.11:2008	
Idegen kőliszt	Ásványi eredetű, külön gyártott kőliszt.	e-UT 05.01.15:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Ideiglenes forgalmi rend	Aközúti forgalom szabályozásának meghatározott okból vagy célból, átmeneti időre (meghatározott ideig vagy feltétel bekövetkezéséig) történő megváltoztatása.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, 11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Ideiglenes jellegű korlátozás	Ideiglenes korlátozásának tekintjük azokat a szakaszokat, ahol a közúti forgalom szabályozása meghatározott okból vagy célból, átmeneti időre (meghatározott ideig, vagy feltétel bekövetkezéséig) megváltozik. Ezen előírás keretében ideiglenes korlátozásnak tekintjük azokat a korlátozásokat, amelyek egy hónapnál rövidebb ideig tartanak, vagy jelenleg munkálatok folynak a szakaszon, és a munkálatok befejezését követően a korlátozás megszűnik.	e-UT 08.01.22:2020	
Ideiglenes útburkolati jel	Az ideiglenes forgalmi rend kialakítását szolgáló olyan útburkolati jel, amely az állandó forgalmi rend kialakítását szolgáló állandó útburkolati jelekkel együtt látható az úttesten. (Az állandó forgalmi rendhez tartozó útburkolati jeleket módosítja, megerősíti arra az időszakra, amíg az ideiglenes forgalmi rendnek hatályban kell lennie.)	e-UT 05.02.43:2019	
Ideiglenes útburkolati jelek	Ideiglenes forgalmi sávok vagy egyéb jelzések jelölésére alkalmazott sárga színű útburkolati jel.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Időszakosan üzemelő teljes sorompó	Olyan teljes sorompó, amelyet csak meghatározott időszakokban kezelnek, ezen kívüli időben pedig a csapórudak zárt helyzetben vannak.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Igazoló ellenőrzés	Az igazoló ellenőrzéseket a mintavételi és minőség igazolási terv szerint a vállalkozó köteles elvégezni vagy elvégeztetni. A burkolati rétegek mintavételi helyeit a minősítendő szakasz elkészültét követően az építési műszaki ellenőr jelöli ki.	e-UT 06.03.21:2018	
Igazoló ellenőrzés (igazoló mérések és vizsgálatok)	Az igazoló ellenőrzéseket a mintavételi és minőségigazolási terv szerint a vállalkozó kivitelező (továbbiakban vállalkozó) köteles elvégezni vagy elvégeztetni.	e-UT 09.04.15:2018	
Illesztőpont	A pontfelhő országos rendszerbe történő transzformációjához használt pont. Az illesztőpontok országos rendszerben értelmezett koordinátáit és magasságát geodéziai módszerrel határozzák meg. Az illesztőpont a pontfelhőben mm-pontosan azonosítható. Az illesztőpontokat mind a pontfelhő előállításánál, mind az országos rendszerben történő bemérés idejére meg kell jelölni. A két mérés során a jelölés történhet ugyanazzal a jellel (pl. tárcsával), de történhet különböző jelekkel is (pl. a lézerszkennelés során gömbbel, a geodéziai mérés során prizmával), de ebben az esetben a két jel kényszerközpontosságát biztosítani kell.	e-UT 09.04.15:2018	
Immisszió	A szennyeződés következtében a terjedés (transzmisszió) által kialakult szennyezőanyagkoncentráció.	e-UT 03.01.11:2008	
Impulzus (vagy beütés)	A mérőműszer detektorába érkező radioaktív részecske által előidézett elektromos jel.	e-UT 09.02.11:2019	
Impulzusarány	A mérendő mennyiségen, vagy a kalibráló etalonon mért impulzusok és a saját (ellenőrző) etalonon mért impulzusok hányadosa.	e-UT 09.02.11:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Információszolgáltatás	Az országos közúthálózat közlekedési viszonyait érintő forgalmi és pályaaállapotát leíró információk összessége.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet, KKSZ	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és
Ingatlankiszolgálás	Olyan útkapcsolat, amelyen keresztül az út menti ingatlanok kiszolgálása történik.	e-UT 03.01.11:2008	
Irányított áthaladású körforgalmú csomópont	Olyan többsávos körforgalmú csomópont, amely az egyes forgalmi áramlatokat irányított módon vezeti a körpályán, arra készítve a járművezetőt, hogy a továbbhaladási irányát már a behajtás előtt megválassza, és amelynek legalább két ágán két sávba belépés van.	KTSZ	
Irányrendező sáv	Olyan többlet forgalmi sáv, amelyet a (külső) forgalmi sáv utburkolati jel választ el, és amely forgalom nagyság alapján méretezett hosszban elősegíti a mellette levő forgalmi sávba a gépjárművek kiválását, illetve becsatlakozását.	KTSZ	
Irányrendező sáv	Megfelelő hosszú többlet forgalmi sáv a különszintű csomópont területén, amely nagyobb forgalom esetén elősegíti a járművek kiválását, illetve becsatlakozását.	e-UT 03.01.11:2008	
Iránytábla	Piros-fehér színű nyíl alakban sávzott tábla, a munkaterület jelzésére, illetve a forgalmi sávok terelésére szolgál.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Irányváltó fényjelző készülék	Az útszűkület forgalmának kivételével a forgalmi sáv használatát (a sáv foglaltságát vagy forgalmának irányát) szabályozó fényjelző készülék.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
IRI (International Roughness Index)	Nemzetközi egyenetlenségi index, az út hosszirányú egyenetlenségét jellemző, egységnyi útszakaszra vetített mérőszám. Számítása nemzetközi eljárásrend (Golden Car model) alapján történik.	e-UT 09.02.28:2020	Mértékegysége: mm/m
ITS-G5	Rövid hatótávolságú adatkapcsolat (5.9 GHz frekvenciatartományban)	e-UT 04.01.15:2019	
Járda	Az útnak a gyalogosok közlekedésére szolgáló – az úttesttől szintkülönbséggel, kiemelt szegéllyel, vagy más hasonló módon elválasztott – része, amely az úttesttel egy szintben is lehet, ha attól korláttal, növényzettel vagy más hasonló módon elválasztották, azonban utburkolati jel a járda és az úttest elválasztására nem elegendő.	KTSZ	
Járda	Az útnak a gyalogosok közlekedésére szolgáló - az úttesttől szintkülönbséggel, kiemelt szegéllyel, vagy más hasonló módon elválasztott része. A járda az úttesttel egy szintben is lehet, ha attól korláttal, növényzettel vagy más hasonló módon elválasztották. Utburkolati jel a járda és az úttest elválasztására nem elegendő.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Járda	Az útnak a gyalogosok közlekedésére szolgáló - az úttesttől szintkülönbséggel, kiemelt szegéllyel, vagy más látható módon elhatárolt - része; a gyalogút azonban nem járda.	KRESZ	
Járdasziget	Az útnak az úttesten levő, attól kiemelt szegéllyel elválasztott és körülhatárolt - a járműforgalom elől elzárt, a gyalogosok védelmére vagy a járműforgalom irányítására szolgáló - része.	KRESZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Járható gyűrű	A körforgalmú csomópont, az útburkolattól járható szegéllyel elválasztott és a középsziget nem járható részéig tartó teherbíró, az útpályától eltérő burkolattal ellátott része, amelynek célja a nagyobb méretű gépjárművek számára a csomópont járhatóságának biztosítása.	KTSZ	
Járható sziget	Az útnak az útburkolattól alacsony kiemelt szegéllyel elválasztott és körülhatárolt, rendszerint teherbíró kőburkolattal ellátott, általában csomópontokban kialakított része, amelyet a teherjárműforgalom kis sebességgel igénybe vehet.	e-UT 03.01.11:2008	
Járhatóság	A járműközlekedésre kijelölt tér olyan kialakítása, ahol a mértékadó jármű haladásához szükséges hely a járműközlekedésre kijelölt területen belül mind helyszínrাজي, mind hossz-szelvényi értelemben rendelkezésre áll.	KTSZ	
Járhatóság	A kanyarodó mozgásokhoz alkalmazható ívsugarak és a hozzá tartozó forgalmi sávok szélességének olyan összhangja, amelyek alkalmazása esetén a mértékadó járművek kerekei is a forgalmi sávon belül maradhatnak. További feltétel a mértékadó jármű kocsiszekrénye által elfoglalt területsáv akadálymentessége.	e-UT 03.01.11:2008	
Jármű	Közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekes szék és a gépi meghajtású kerekes szék - ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekkocsi és a talicska - azonban nem minősül járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek gyalogosoknak minősülnek.	KRESZ	
Járműbehatolás (VIN)	A legnagyobb oldalirányú távolság a korlát forgalom felőli, alakváltozás nélküli bármely része és a jármű legnagyobb dinamikus oldalirányú helyzete között a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat részletes meghatározásai szerint.	e-UT 04.04.13:2020	Lásd e-UT 04.04.13:2020 1. ábra.
Jármű-előosztályozó	A csomópont azon része, amely menetirány szerint megelőzi a járműosztályozót és ahol a járművezető már tájékoztatást kap (jelzőtáblával, esetleg irányrendező sávval és burkolati jellel is) a csomópontban a továbbhaladási lehetőségekről.	e-UT 03.01.11:2008	
Járműosztályozó	A járművek irányváltoztatásához szükséges besorolására szolgáló - útkereszteződés előtti - útszakasz.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Járműosztályozó	A szintbeni csomópontban a járművek irányváltoztatáshoz szükséges besorolására szolgáló útszakasz.	e-UT 03.01.11:2008	
Járműosztályozó nélküli csomópont	Olyan szintbeni csomópont, ahol a csomóponti mozgások megkönnyítése érdekében többlet forgalmi sáv nem létesül és nem körforgalmú csomópont.	KTSZ	
Járműosztályozós csomópont	Olyan szintbeni csomópont, ahol a csomóponti mozgások megkönnyítése érdekében többlet forgalmi sáv létesül.	KTSZ	
Járműszerelvény	Gépjárműből, mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és hozzákapcsolt pótkocsiból (egyéb vontatmányból) álló, a forgalomban egy vezetővel, egységként résztvevő járműkombináció.	KRESZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Járművisszatartó rendszer	Olyan közúti visszatartó rendszer, melynek rendeltetése az útról letérő jármű – ide nem értve a kerékpárt – feltartóztatása és visszatérítése.	e-UT 04.04.13:2020	
Járófelület	Emberi tartózkodás vagy közlekedés céljára alkalmas felület.	OTÉK	
Jelezhetőség	a forgalmi csomópontokon lehetséges járműmozgásokról megfelelő időben – a megengedett sebesség alapján számított távolságról – adott tájékoztatás, amely alapján a kívánt cselekvés a mozgás folyamatának gyors megváltoztatása nélkül teljesíthető.	e-UT 03.01.11:2008	
Jelkép	A jelzőtábla jelzési képében levő ábra vagy rajzolat, mely a jelzési kép információtartalmát hordozza.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Jellemző időjárás körülmény	Az egyes időjárás elemek mérhető értékeinek, az adott útpítési munkára vonatkozó ajánlatadás időpontját megelőző tíz év hivatalos meteorológiai adatain alapuló statisztikai átlaga.	KÉSZ	
Jellemző nehéz jármű	8,15 kW/tonna fajlagos teljesítményű tehergépkocsi, amelyhez a menetdinamikai feltételeket a tervezési sebességtől függően hozzárendelik.	e-UT 03.01.11:2008	
Jelrész	Az útburkolati vonal egy vagy több szakasza vagy egy útburkolati jel részfelülete az útburkolati jelölés jellemző részén belül, amelyhez valamely tulajdonság egyedi értéke rendelhető.	e-UT 05.02.43:2019	
Jelzési kép	A fényjelző készülék jelzőfelületén megjelenő jelképek összessége, amely a közúti forgalom számára meghatározott tartalmú jelzést ad.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Jelzési kép	A közúti jelzőtáblán látható színek, jelképek, feliratok, illetve ezek megfelelő és előírással kombinációi.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Jelzőlámpás csomópont	Olyan szintbeni csomópont, ahol a csomóponti mozgások irányítására jelzőlámpák (forgalomirányító fényjelző készülékek) szolgálnak.	e-UT 03.01.11:2008	
Jelzőlámpás forgalomirányítás	A forgalom irányítása forgalomirányító berendezéssel.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Jelzőlámpás forgalomirányítású csomópont	Olyan szintbeni csomópont, ahol egyes, vagy az összes csomóponti mozgás irányítására forgalomirányító jelzőlámpák szolgálnak.	KTSZ	
Jelzőőr	Az a személy, aki az úton előzetes felhatalmazás alapján jogosult - ideiglenes jelleggel - forgalmat irányítani.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Jelzőőr	Olyan személy, aki a közúton folyó vagy azt érintő munkák helyén a jogszabályban meghatározott jelzésekkel a közúti forgalmat irányítja.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Jelzőőrös forgalomirányítás	A forgalom irányítása jelzőőr(ök) segítségével.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Jelzőtábla érvénytelenítés	A kihelyezett jelzőtábla letakarása, elfordítása, illetve áthúzása.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Jelzővel ellenőrzött vonat által vezérelt sorompó	Az a sorompó, ahol a berendezés üzemképes működését vasúti jelző ellenőrzi.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	A fogalom a "vonat által vezérelt sorompó" fogalom definíciójának része.
Jelzővel függésben levő sorompó	Az a teljes-, fél-, fény-sorompó, amelynél csak a sorompó zárt helyzetében állítható „szabad” állásba a vasúti jelző.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Jókarbantartó tevékenység	A meglévő építmény, építményrész kármegelőzésére, kárelhárítására, karbantartására, helyreállítására, felújítására, javítására, rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmassá tételére, illetve ennek és üzembiztonságának megtartására irányuló építési-szerelési munka.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	
Jótállási és szavatossági vizsgálatok	A híd létesítését vagy felújítását, korszerűsítését követően a garanciális időszakban megtartott felülvizsgálatok a kivitelezésből eredő hibák feltárására.	e-UT 08.01.25:2019	
Jótállási minősítési jellemző	Az építmény, az építményrész vagy az építési alapanyag azon geodéziai méréssel vagy laborvizsgálattal meghatározott, számértékben kifejezett tulajdonsága, amely alapján az építmény rendeltetésszerű használatra való alkalmassága a vonatkozó utügyi műszaki szabályozási dokumentumok alapján meghatározható a jótállási időszak során.	KÉSZ	
Kalibrációs görbe (vagy táblázat)	A térfogatsűrűség vagy a térfogat-víztartalom és az impulzusarány, illetve a mért érték grafikus (vagy táblázatos) összefüggése, amelyen az alkalmazandó mérési idő, a kalibráció érvénytartama és a kalibrálásánál kapott ellenőrzési érték fel van tüntetve.	e-UT 09.02.11:2019	
Kalibrálás érvényességének tartama	Kalibrálás érvényességének tartama a jogszabály szerint.	e-UT 09.02.11:2019	Érintett jogszabályok: 2001. évi CXII. törvény a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény és a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény módosításáról, 294/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény végrehajtásáról rendelkező 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet módosításáról
Kanyarodósáv	Szintbeni csomópontban a kanyarodó járművek részére útburkolati jellel kijelölt többlet forgalmi sáv.	KTSZ	
Kanyarodósáv	Útkereszteződések előtt, útburkolati jellel kijelölt olyan úttestrész, amelyre a bekanyarodó járművek kötelesek a bekanyarodás megkezdése előtt besorolni.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Kanyarodósáv	Szintbeni csomópontban a kanyarodó járművek részére kijelölt sáv.	e-UT 03.01.11:2008	
Kapacitás	A közút egy egyértelműen lehatárolható részén (például: egy forgalmi sávon, egy keresztmetszeten, egy csomóponton, egy csomóponti ágon) időegység alatt átbocsátható legnagyobb forgalom nagysága.	KTSZ	
Kapacitás	Az út egy keresztmetszeten vagy egy irányban vagy egyetlen forgalmi sávon az időegység alatt átbocsátható legnagyobb forgalom nagyság.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Kapacitás	Valamely keresztmetszetben vagy csomópontban időegység alatt áthaladni képes legnagyobb járműszám.	e-UT 03.01.11:2008	
Kapaszkodósáv	Emelkedő útszakaszon a menetirány szerinti jobb oldalon a lassan haladó járművek közlekedésére szolgáló, útburkolati jellel és jelzőtáblával jelölt forgalmi sáv.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Kapaszkodósáv	Az emelkedő útszakaszon a menetirány szerinti jobb oldalon a lassan haladó járművek közlekedésére szolgáló sáv.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kapcsolás	Különböző álláspontokból készült pontfelhők közös koordináta-rendszerbe történő transzformációja. A kapcsolat történhet jelölt pontok, természetes pontok, valamint a pontfelhőből levezetett alakzatok (pl. síkok, élek) alapján.	e-UT 09.04.15:2018	
Káprázás	A fényűrűség szokatlan eloszlásának vagy szokatlan értékének, illetve a térben vagy időben fellépő igen erős kontrasztnak a következtében a látás kényelmetlenségét, illetve a tárgyak felismerhetőségének csökkenését okozó, a gépjárművezetést zavaró fény.	KÖZVIL	
Kapubehajtó (kocsibehajtó)	Az út menti kisforgalmú (lakó) ingatlanok közötti kapcsolatát biztosító építmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Kapubejáró	A közútról az út területén kívüli, útnak nem minősülő más ingatlanra járművel történő közvetlen behajtást vagy ráhajtást szolgáló útkapcsolat.	KTSZ	
Karbantartás	A meglévő úttesten, azok műtárgyain, az út környezetében, valamint a környezetvédelmi építményeken évente, vagy évente több alkalommal végzett minden olyan beavatkozás, amelyet a folyamatos elhasználódás miatt a rendeltetésszerű, zavartalan, biztonságos üzemeltetés érdekében kell végezni.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és
Karbantartás	A meglévő úttesten, azok műtárgyain, úttartozékain, az út környezetében, valamint a környezetvédelmi építményeken évente vagy évente több alkalommal végzett minden olyan beavatkozás, amelyet a folyamatos elhasználódás miatt a rendeltetésszerű, zavartalan, biztonságos üzemeltetés érdekében kell végezni.	KKSZ	
Karbantartási munka	A meglévő közúton évente, vagy évente több alkalommal végzett minden olyan beavatkozás, amelyet a folyamatos elhasználódás miatt a rendeltetésszerű, zavartalan, biztonságos üzemeltetés érdekében kell végezni.	KÉSZ, e-UT 04.04.13:2020	
Káros emisszió	Szennyező anyagok, vagy környezetre ártalmas hatások kibocsátása.	e-UT 03.01.11:2008	
Kerék- vagy tengelyterhelés-mérleg	A kerék- illetve tengelyterhelések mérésére szolgáló eszköz. Nem automatikus működésű mérleg statikus kerék-, illetve tengelyterhelés-mérésre akkor használható, ha a mérleg hitelesítési osztásértéke által meghatározott hibatartár nem nagyobb, mint a korábban megadott hibatartár, azaz a $10 \text{ kg} \leq e \leq 50 \text{ kg}$ feltétel teljesül. A kerék-, illetve tengelyterhelés-mérlegre a nem automatikus működésű mérlegek forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló 2014/31/EU irányelvet honosító 19/2016. (VI. 17.) NGM-rendelet követelményeit kell alkalmazni.	e-UT 08.01.51:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Keréknyomvályú	A forgalmi igénybevételek hatására az aszfaltburkolatú útpályaszerkezeten a járművek keréknyomaiban képződő keresztirányú egyenetlenség. A jelen előírás szerint megadandó keréknyomvályú mélységét vagy kézi méréssel a keréknyomvályú hossz tengelyére merőlegesen helyezett mérőléccel alsó éle, vagy lézertechnikával történő gépi mérés esetén a bázisvonal és az alatta lévő kopóréteg felszíne közötti legnagyobb mélység adja, mm-ben. A mérések ellentmondása esetén a mérőléccel való mérés eredménye a döntő.	e-UT 06.03.21:2018	
Keréknyomvályú	A forgalmi igénybevételek hatására az aszfaltburkolatú útpályaszerkezeten a járművek keréknyomaiban képződő keresztirányú egyenetlenség, mely hosszirányban folyamatos. A keréknyomvályú megvezeti a járműveket, ezért balesetveszélyes.	e-UT 09.02.28:2020	
Keréknyomvályú-mélység	A keréknyomvályú mélységét vagy kézi méréssel a keréknyomvályú hossz tengelyére merőlegesen helyezett mérőléccel alsó éle, vagy lézertechnikával történő gépi mérés esetén a bázisvonal és az alatta lévő kopóréteg felszíne közötti legnagyobb mélység adja, mm-ben.	e-UT 09.02.28:2020	
Kerékpár	Olyan, legalább kétkerekű jármű, amelyet emberi erő hajt, és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti. A kerékpáron a kerékpárt nem hajtó személy is szállítható erre alkalmas ülésen. A kerékpáron utánfutó vontatására alkalmas berendezés helyezhető el.	KRESZ	
Kerékpárforgalmi létesítmény tartozéka	Kerékpárforgalmi létesítményhez tartozó közúti jelzőtábla, pihenőhely, biztonsági berendezés,	KENYI	
Kerékpáros átvezetés	Az úton az a hely, ahol az utat keresztező kerékpárosok áthaladási helyét útburkolati jellel megjelölték.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Kerékpáros nyom	Az úttesten kerékpárt és nyilat mutató sárga színű burkolati jellel kijelölt útfelület.	KRESZ	
Kerékpárosbarát	Olyan tevékenység, hely vagy létesítmény, amely a kerékpárral közlekedők igényeit tudatosan figyelembe veszi és biztonságosan, magas színvonalon kielégíti.	e-UT 03.04.13:2019	
Kerékpározás céljára igénybe vehető egyes forgalmú útfelület	Kerékpárforgalmi létesítménynek nem minősülő út, amelyen a kerékpáros közlekedés - a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben meghatározott jelzőtáblával, kerékpáros útirányjelző táblával, kiegészítő táblával történő megjelölés alapján - megengedett.	KENYI	
Kerékpározható közúthálózat	Minden olyan közút és közforgalom számára megnyitott magánút, amelyen nem tilos kerékpárral közlekedni.	e-UT 03.04.13:2019	
Kerékpársáv	Az úttesten útburkolati jellel kijelölt – kerékpárosok egyirányú közlekedésére szolgáló – különleges forgalmi sáv.	KRESZ, KTSZ	
Kerékpársáv	A kerékpárosok közlekedésére szolgáló, a menetirány szerint egyirányú forgalmú, útburkolati jellel jelölt forgalmi sáv.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Kerékpárút	Jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt közút.	KRESZ, Kkt.	
Kerékpárutak	Kerékpárosok közlekedésére szolgáló önálló utak (ideértve a gyalogosok és a kerékpárosok együttes közlekedésére szolgáló gyalog- és kerékpárutakat is).	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kerékterhelés	A jármű súlyának az a része, amely az adott keréken át az utat terheli.	e-UT 08.01.51:2018	
Kerékterhelés-mérő berendezés	olyan mérőberendezés, amelynek segítségével a gépjármű egyik oldalához tartozó egyes vagy kettős kerék terhelése mérhető. Két kerékterhelés-mérővel egy tengely terhelését lehet meghatározni.	e-UT 08.01.51:2018	
Keresztesés	Az útkorona burkolt és burkolatlan felületeinek az úttengelyre merőleges irányú lejtése százalékban kifejezve.	KTSZ, e-UT 09.02.28:2020	Az e-UT 09.02.28:2020 útügyi műszaki előírás esetén a keresztesés értéke az adott mérési szélességre értendő.
Keresztezési sokszög	a helyzetjelző vonalak (vagy ha ilyenek nincsenek, azok a képzeletbeli vonalak, ahová ezeket felfestenek), és ezeknek az úttest túlsó széléig történő meghosszabbításai, valamint az ezek közé eső útburkolatszélek által határolt terület.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Keresztező mozgások területe	A szintbeni csomópont azon részei, ahol – a csomóponton megadott valamennyi forgalmi kapcsolat miatt – a különböző irányokban haladó járművek egymás mozgási irányait keresztezik.	e-UT 03.01.11:2008	
Keresztirányú profil	Az útpályafelület és az úttengelyre merőleges függőleges sík metszészvonala.	e-UT 09.02.28:2020	
Keresztszelvény	Az útpálya és környezete úttengelyre merőleges kialakítását ábrázoló metszet, az út szelvényezésével azonos irányba haladó nézőpontból nézve.	KTSZ	
Kerítés	A telek területét a közterülettől, a telek közhasználat céljára átadott területétől, illetve a szomszédos telkek területétől vagy a telek különböző rendeltetésű vagy használatú részeit térben elválasztó, lehatároló építmény.	OTÉK	
Kétoldalas biztonsági korlát	A mindkét oldali ütközés ellen felszerelt, valamint kialakított közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	
Kétrétegű felületi bevonat (KFB) (Double Dressing)	Az első réteg kötőanyag és az első réteg zúzottkő közvetlenül egymást követő elterítése, amelyet a második réteg kötőanyag és a második réteg kisebb szemmagyságú zúzottkő elterítése követ.	e-UT 06.03.63:2019	e-UT 06.03.63:2019 1.c) ábra Ha a felületi bevonatokat nem egy időben terítik (azaz nem közvetlenül egymás után), akkor azokat két egyrétegű felületi bevonatnak kell tekinteni.
Kétrétegű inverz felületi bevonat (KiFB) (Inverted Double Dressing)	Az első réteg kötőanyag és az első réteg zúzottkő közvetlenül egymást követő elterítése, amelyet a második réteg kötőanyag és nagyobb szemmagyságú második réteg zúzottkő elterítése követ.	e-UT 06.03.63:2019	e-UT 06.03.63:2019 1.d) ábra Ha a felületi bevonatokat nem egy időben terítik (azaz nem közvetlenül egymás után), akkor azokat két egyrétegű felületi bevonatnak kell tekinteni.
Keverék-összetétel (Mix Formulation)	Egy meghatározott keverék tervezett összetétele. A tervezett keverék-összetételt kétféle mód (előírt keverési összetétel, megvalósult előírt keverési összetétel) egyikeként lehet megadni. A keverék-összetétel a teljesítményigazolás alapidokumentuma. Ebben a dokumentációban kell megadni azt is, hogy a gyártó az aszfaltkeveréket mely eljárással (meleg vagy mérsékelt meleg eljárással, forró vagy mérsékelt forró eljárással) állítja elő.	e-UT 05.02.11:2018	Ezen fogalom korábbi hazai megnevezése „keverékterv” volt.
Keverékterv (Mixdesign)	A termék teljesítményére előírt követelmények teljesülését biztosító recept és módszer megadása.	e-UT 06.03.63:2019	
Keverőgép	Olyan mobil, vagy telepített keverő berendezés, mely a felbontott rétegek anyagait kötőanyaggal és szükség esetén kiegészítő anyaggal összekeveri.	e-UT 05.02.56:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kevert kőliszt	Ásványi eredetű kőliszt, amelyet kalcium-hidroxiddal keverték össze.	e-UT 05.01.15:2018	
Kezdő- és végszerkezet	A közúti visszatartó rendszer kezdetének és végződésének lehorgonyzása, és annak lehorgonyzását segítő szakasza.	e-UT 04.04.13:2020	
Kezelői lehatárolási terv	Megépített közlekedési építmények útkezelőinek illetékességét a területi határok pontos kijelölésével meghatározó terv.	93/2012. (V. 10.) Korm. Rendelet, e-UT 08.01.22:2020	
Kezelőjárda	Műtárgyakon kiemelt szegéllyel kialakított csökkentett szélességű járda, amelyet csak a kezelőszemélyzet használ.	e-UT 03.01.11:2008	
Kézi (keresztirányú) útburkolati jel	A haladási iránnyal nem párhuzamos, illetve különböző torzított vagy torzítatlan jelképekből és ezek kombinációból álló útburkolati jel.	e-UT 05.02.43:2019	
Kiegészítő anyag	Jelen útügyi műszaki előírás szerint a hidraulikus kötőanyaggal történő stabilizálásnál használhatnak inert, porszerű kiegészítő anyagot, pl.: mészkőlisztet, mely a hidratáció kémiai folyamatában nem vesz részt, vagy alkalmazhatnak aktív, a kémiai reakcióban résztvevő anyagot, pl.: pernyét.	e-UT 06.03.53:2018	
Kiegészítő jelző	A fényjelző készülék mellett (annak meghatározott oldalán) elhelyezett fényjelző, amellyel bizonyos forgalmi irány(ok) számára a fényjelző készülék szabad jelzésétől eltérő időpontban és időtartamig lehet szabad jelzést adni.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Kiegészítő tábla	A közlekedők számára többletinformációt adó olyan jelzőtábla, amely az alaptábla alá helyezve, annak hatályát kiterjeszti vagy szűkíti, jelentését értelmezi vagy távolságot jelez.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Kiegyenlítőréteg	A nem megfelelő profilú fogadóréteg geometriai tulajdonságainak javítására épített, változó vastagságú réteg.	KÉSZ	
Kiemelt biztonságú területek	A kijelölt gyalogos-átkelőhelyek, a kerékpárút átvezetések, a jelzőlámpás csomópontok és a körforgalmú csomópontok területe.	KÖZVIL	
Kiemelt szegély	Az útburkolat szélén lévő, annak szintjétől számított legalább 6 centiméter és legfeljebb 18 centiméter magasságú – ferde szegélynek nem minősülő – szegély, amely elválasztja az útpályát a mellette fekvő területtől.	KTSZ	
Kiemelt szegély	Az útburkolat szélén a burkolat és a járda, járdasziget, elválasztósáv, gyalogút és kerékpárút közötti szintkülönbséget áthidaló létesítmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Kiemelten kezelendő hidak	A 20 méternél nagyobb támaszközű hidak, a 40 méternél nagyobb összerkezeti hosszúságú hidak, méretétől függetlenül a vasút feletti közúti hidak, a közútkezelő és más szervezetvaló közös kezelésében lévő hidak (határhíd, közös közúti-vasúti híd stb.), valamint a közútkezelő által bármely okból arra kijelölt hidak összessége.	KKSZ	
Kihaladási (ürítési) idő	A kihaladási távolság megtételéhez szükséges időtartam.	e-UT 04.05.14:2020	
Kihaladási sebesség	Váltakozó irányú forgalomirányítás esetén az útszűkületben kialakuló vagy engedélyezett sebesség. Értéke függ az út magassági és vízszintes vonalvezetésétől, a járható útfelület szélességétől és minőségétől, valamint a forgalom járműösszetételétől. Értékét egyedileg kell meghatározni. Ideális viszonyok esetén sem haladhatja meg az 50 km/h értéket.	e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kihaladási távolság	A befejeződő szabad jelzés forgalmi irányában a helyzetjelző vonaltól (a jelzőlámpa helyétől) az induló szabad jelzés forgalmi irányának a konfliktusmező legtávolabbi pontjáig (az ellentétes irány fényjelző készülékéig) mért távolság.	e-UT 04.05.14:2020	
Kijelölt gyalogosátkelőhely	A gyalogos forgalom közúttal való keresztezését szolgáló, jelzőtáblával és útburkolati jellel kijelölt terület, ahol a gyalogosnak elsőbbsége van a közút keresztezésekor a járművekkel szemben.	KTSZ	
Kijelölt gyalogos-átkelőhely	Az úton a gyalogosok áthaladására szolgáló, útburkolati jellel jelölt terület.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	Ahol a KRESZ 21. § (7) bekezdés értelmében a gyalogosoknak elsőbbsége van a járművekkel szemben. A kijelölt gyalogos-átkelőhelyet - az FMSZ 23.9 pontjában említett kivételekkel - jelzőtábla is jelzi.
Kijelölt várakozóhely	Az úton útburkolati jellel, jelzőtáblával vagy mindkettővel kijelölt, a járművek várakozására kialakított terület.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Kikapcsolási program	A jelzőlámpás forgalomirányítási állapotról a jelzőlámpás forgalomirányítás nélküli állapotra biztonságos áttérést lehetővé tevő program.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Kísérleti létesítmény	A közútnak a kísérleti útépitési munka során megvalósuló szakasza, illetve része.	KÉSZ	
Kísérleti útépitési munka	Valamely technológiai újítás érdekében eltérési hozzájárulással megvalósuló vagy a vonatkozó útügyi műszaki szabályozási dokumentumoknak megfelelő, de a gyakorlatban még nem alkalmazott útépitési munka, amelyet kísérletspecifikus mintavételi és minőségigazolási tervben rögzített idejű monitoring időszak követ.	KÉSZ	
Kísérletspecifikus mintavételi és minőségigazolási terv	Olyan mintavételi és minőségigazolási terv (MMT), amely – a kötelező tartalmi elemek mellett – magában foglalja mindazon egyéb feladatokat, előírásokat, geodéziai méréseket illetve laborvizsgálatokat, amelyeket az építés alatt, valamint a monitoring időszakban a vállalkozó-kivitelezőnek, illetve az építetőnek be kell tartani az adott kísérleti útépitési munka sikerességének eldöntése érdekében.	KÉSZ	
Kiszerezhető biztonsági korlát	Olyan biztonsági korlát, mely kialakításából fakadóan üzemszerűen szét-, és összeszerelhető, annak tönkremenetele nélkül. Ezen korlát nem azonos a nyitható korláttal.	e-UT 04.04.13:2020	
Kiszolgáló utak	A kiszolgáló utak a települések belterületének a lakófunkciótól eltérő rendeltetésű területeinek forgalmát lebonyolító közutak. Idetartoznak – a szervizutak [általában a főutak mellett elhelyezkedő – rendszerint – egyirányú utak, amelyek a mellettük lévő területek: üzletek, szolgáltató intézmények (pl. benzinkutak, szervizek stb.) kiszolgálását biztosítják], – az iparterületi és a mezőgazdasági belterületi közutak (általában nehéz és lassú forgalmat bonyolítanak le), – egyéb kiszolgáló utak (intézmények, szabadidő-, sport-, kulturális és egyéb zöldterületek kiszolgálását biztosító közutak).	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Kitérítő szakasz	A forgalmi sáv lezárása esetén a forgalmi sáv azon hossza, melyen forgalombiztonsági okok miatt a sáv folyamatos megszüntetése érdekében az elkorlátozást ferdén alakították ki.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kitűzés	Az építmények jellemző pontjainak terv alapján történő helyszíni vízszintes, illetve magassági értelmű kijelölése és megjelölése.	e-UT 09.04.15:2018	
Kiválási, becsatlakozási elemek	csomópontokon az átmenő folyópályából történő kiválást és az oda történő csatlakozást biztosító külön forgalmi sávok.	e-UT 03.01.11:2008	
Kiviteli terv	Az építési engedély alapján készített, az építmények megvalósítására alkalmas, a műszaki kialakításokat és megoldásokat részletesen tartalmazó terv.	e-UT 08.01.22:2020	
Kombinált átjáró	Minden olyan átjáró, mely az ökológiai célon kívül egyéb feladatot (pl.: földút-, vagy vízfolyás-átvezetés) is ellát.	e-UT 03.07.53:2019	
Kombinált mérnökség (KM)	Telephelye annak a szervezetnek, amely rendelkezik az országos közúthálózat bármely gyorsforgalmi útjának, valamint a nem gyorsforgalmi úthálózat bármely szakaszának kezelői jogával és a szervezet kezelésére bízott gyorsforgalmi út vagy utak egy adott szakaszának, valamint az országos közúthálózat nem gyorsforgalmi úthálózatának az üzemeltetése és fenntartása céljára létesül. Feladata az adminisztráció és kezelői személyzet megfelelő munkakörülményeinek, szociális ellátásának biztosítása, a szükséges géppark elhelyezése, kezelése, karbantartása, fenntartása, a tevékenységhez kapcsolódó raktározás.	e-UT 03.07.21:2019	
Kombinált VJT (DRIP – Dynamic Route Information Panel)	Elterjedten alkalmazott VJT-elrendezés, ahol két színes (piktogramok megjelenítésére alkalmas) kijelző egység fog közre egy monokróm, sárga (elsődlegesen szöveges információ megjelenítésére alkalmas) kijelzőt.	e-UT 04.01.15:2019	
Kompozitburkolat	Pályaburkolatibeton-rétegből és alakváltozással szemben fokozottan ellenálló aszfalt kopórétegből álló merev burkolat.	KÉSZ	
Konfliktusmező	Az egymással szemközt haladó forgalom által egyaránt igénybe venni szándékozott közlekedési terület.	e-UT 04.05.14:2020	
Konfliktusmező (konfliktuszóna)	Az eltérő irányokból érkező és az egymást keresztező, egymásba fonódó, egymással szemközt haladó forgalom által a kereszteződési sokszögben egyaránt igénybe venni szándékozott közlekedési terület.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Kontroll létesítmény	A kísérleti útépitési munka megvalósításával egyidejűleg, a gyakorlatban már alkalmazott beépítési technológiával – az útügyi műszaki szabályozási dokumentumok szerint – megvalósuló vagy megvalósult létesítmény, amelynek célja az elvárt tulajdonságokra vonatkozó összehasonlíthatóság a monitoring során.	KÉSZ	
Kopásállóság	Csúsztató-gördülő terhelés okozta koptató hatással szembeni ellenállás.	e-UT 06.03.36:2019	
Kopóréteg	Megfelelő felületi tulajdonságokkal rendelkező felső aszfaltburkolati réteg, amely alkalmas arra, hogy a forgalmi és időjárási hatásokat közvetlenül viselje, és elcsúszásmentesen dolgozzon együtt, az alatta lévő aszfaltréteggel.	e-UT 07.03.23:2018	
Korlát	A hagyományos, a biztonsági és az egyedi korlátok együttes megnevezése, azok anyagától, kialakításától, méretétől függetlenül.	e-UT 04.04.13:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Korlátdílatáció	A híd hossz tengely irányú mozgását lehetővé tevő pályátmeneti elem feletti korlát hosszirányú mozgását biztosító speciális korlátelem.	e-UT 04.04.13:2020	
Korlátok teljesítményszintje	A közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat szerint valamely jármű visszatartására szolgáló védőrendszer három lényeges követelménye a visszatartási szint, az ütközéssúlyosság szint, valamint a hasznos szélességben, járműbehatolásban és a dinamikus elhajlásban kifejezett alakváltozás.	e-UT 04.04.13:2020	
Korlátozott látási viszonyok	Az átlagos látási viszonyoknak felhősödés, köd, eső, hóesés, porfelhő vagy más ok miatt előállt jelentősebb korlátozottsága.	KRESZ	
Korlátsor	A korlát forgalom felőli oldalán hosszanti irányban elhelyezett, a visszatartást célzó részeleme.	e-UT 04.04.13:2020	
Koronaél	A közút keresztmetszélyében a padka és a rézsű vonalának metszéspontja.	KTSZ	
Koronaél	Külterületen a jellemző keresztmetszélyben a padka külső szélének vonala. Belterületen, kiemelt szegély esetén annak belső lapjától kifele mért 0,50 m távolságra van.	e-UT 03.01.11:2008	
Koronaél-magasság	Az a méret, amely a koronaélen át bocsátott függőleges vonalon a terepmagasság és a koronaél közötti különbség. Értéke töltésben pozitív, bevágásban negatív. Egy keresztmetszetben két értéke van.	e-UT 03.01.11:2008	
Koronaszélesség	A két koronaél közötti (vízszintes) távolság értéke.	e-UT 03.01.11:2008	
Korróziógátló alapozórétegek	A fémtiszta acél pályalemez felületére vékonyan felhordott, aktív korróziógátló pigmentet is tartalmazó műgyantaalapú rétegek, amelyeket a gyártó előírásai szerinti rétegszámban és vastagságban kell felvinni a pályalemezre. A többrétegű változat rétegeinek eltérő színűeknek kell lenniük. Többrétegű alapozás esetén az alapozóréteg felső rétegét még annak kikeményedése előtt, a gyártó előírása szerinti tűzi szárítású kvarchomokkal kell beszórni, amely elősegíti az alapozóréteg és az arra felhordott szigetelőréteg elcsúszásmentes együttdolgozását. Egyrétegű alapozás esetén az alapozóréteget tilos beszórni kvarchomokkal.	e-UT 07.03.23:2018	
Korszerűsítés	A meglévő közvilágítási berendezéseken történő olyan, a berendezések mennyiségének és teljesítőképességének növelésével nem járó beavatkozás, amely a rendszerrel szemben támasztott műszaki követelményeket a korábbi kialakítással szemben magasabb szinten valósítja meg.	KÖZVIL	
Kőanyaghalmoz	Útépités és közútiműtárgy-építés során használt szemcsés anyagok. Az ebben az útügyi műszaki előírásban tárgyalt kőanyaghalmoz kőanyaga lehet zúzottkő, zúzottkavics, homok, kavics, homokos kavics, illetve újrahasznosított kőanyag, vagy ezek meghatározott arányú keveréke.	e-UT 05.01.15:2018	
Kőanyaghalmozok	A különféle természetes eredetű és természetes állapotban felhasznált ásványi eredetű anyagok, illetve bányában kitermelt kőanyagok törésével, zúzásával és osztályozásával előállított termékek, amelyekből az aszfaltkeverék kőanyagkeverékét lehet megtervezni. Az aszfaltok gyártásához alap-anyagként használatosak.	e-UT 05.02.11:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kőanyagkeverék	Durva és finom kőanyagalmazok és (ha előírt) kőliszt tervezett tömegarányú összetételéből előálló, a szemmegoszlási, valamint a töltőanyag-, a homok- és a 2,0 mm feletti kőanyagtartalom mennyiségére és minőségére vonatkozó követelményeket kielégítő, kötőanyagot nem tartalmazó keverék.	e-UT 05.02.11:2018	
Kőliszt	Olyan kőanyagalmaz, amelynek túlnyomó része a 0,063 mm-es szitán áthullik, és amelyet építőanyagokhoz bizonyos tulajdonságok elérésére adagolnak.	e-UT 05.01.15:2018	
Körforgalmú csomópont	Középsziget vagy egyéb jelzés körüli, egyirányú, óramutató járásával ellentétes haladási irányú, áthaladási elsőbbséggel rendelkező, a belépő ágakon jelzőtáblával megjelölt útpálya, ahol a csomóponti mozgások részben, vagy egészben ezen az útpályán bonyolódnak le.	KTSZ	
Körforgalmú csomópont	Bal oldali középsziget körüli, egyirányú, áthaladási elsőbbséggel rendelkező körpályába csatlakozó csomóponti ágakkal rendelkező útkereszteződés.	e-UT 03.01.11:2008	
Körforgalom	Olyan középszigettel és körpályával rendelkező útkereszteződés, amelynek minden ága „Körforgalom” és „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblával szabályozott.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Környezeti elemek és rendszerek	Föld, víz, levegő, élővilág, valamint az ember által létrehozott épített és mesterséges környezet, továbbá ezek összetevői.	e-UT 03.01.11:2008	
Környezeti körülmény	A közutak melletti területek adottságai, amelyeket az utak tervezési osztályba sorolásánál kell figyelembe venni.	e-UT 03.01.11:2008	
Környezetvédelem	Olyan tevékenységek és intézkedések összessége, amelynek célja a környezet veszélyeztetésének, károsításának, szennyezésének megelőzése, a kialakult károk mérséklése vagy megszüntetése, a károsító tevékenységet megelőző állapot helyreállítására való törekvés.	e-UT 03.01.11:2008	
Környezetvédelmi berendezés	Olyan műszaki megoldások, amelyek feladata a környezet veszélyeztetésének, károsításának, szennyezésének megelőzése, a kialakult károk mérséklése vagy megszüntetése.	e-UT 03.01.11:2008	
Körömpont	Egy adott keresztmetszetben a bevágási földmű részsíjének és a terepnek találkozási pontja.	e-UT 03.01.11:2008	
Körpálya	A körforgalmú csomópont, illetve jelzőlámpával szabályozott kör geometriájú csomópontrendszer középszigetnek körüljárását biztosító egyirányú útpálya, amely állandó vagy különböző görbületű szakaszokból is állhat.	KTSZ	
Körpálya	A körforgalom útteste, amely körbezárja a középszigetet.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Kötőanyag (Binder)	A felületi bevonat összetevőjeként alkalmazott kötőanyag bitumenes anyag, mint például bitumenemulzió, hígított vagy fluxált bitumen; ezek mindegyikének modifikálása polimerrel megengedett. A hidegaszfalt vékonyréteghez használható kötőanyag polimerrel modifikált bitumenemulzió.	e-UT 06.03.63:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Kötőanyag-tartalom	Jelen előírás szerint az aszfaltkeverék azon kötőanyag-mennyisége, amelyet az MSZ EN 12 697-1 szerinti oldószeres vizsgálattal mint oldható kötőanyag-tartalmat (S, tömeg%), vagy az MSZ EN 12 697-39 szerinti égetéses vizsgálattal mint korrigált kötőanyag-tartalmat (CB, tömeg%) határoznak meg. Értékét a keverék-összetételben előírt értéként kell megadni, a vizsgálati módszer megjelölésével. Vitás esetekben a kötőanyag-tartalmat az MSZ EN 12 697-1 szerinti módszerrel kell meghatározni.	e-UT 05.02.11:2018	Az aszfaltkeverék gyártójának a kötőanyag adagolási mennyiségénél figyelembe kell vennie egyrészt a kötőanyag típusát, (például gumival modifikált bitumen esetében), másrészt az aszfaltkeverék (döntően a töltőanyag mennyiségétől függő) oldhatatlan kötőanyag-tartalmát.
Kötőréteg	A védőréteg és a kopóréteg között a teherelosztást, együttdolgozást és kiegyenlítést is biztosító réteg.	e-UT 07.03.23:2018	
Kötőtpályás közlekedés	Haladási pályájának vagy energiaellátásának kialakítása folytán kötött nyomvonalhoz kényszerített közlekedés.	KTSZ	
Követelmény	Jogszabályban, ügyi műszaki szabályozási dokumentumban, tervben, hatósági engedélyben, kezelői hozzájárulásban, szerződésben rögzített teljesítendő feltétel.	KÉSZ	
Közbenső idő	Biztonsági szempontból az egyidejűleg tiltott szabad jelzések között biztosítandó legrövidebb idő.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Közeledési rálátási terület	A vasúti átjáróban és a közúti csomópontban elsőbbséggel rendelkező járművek észlelhetőségéhez szükséges terület az alárendelt irányból közeledő közúti jármű vezetője részére.	KTSZ	
Középső elválasztósáv	Az ellentétes forgalmi irányú útpályákat egymástól elválasztó és az útpálya ellentétes forgalmi irányai közötti elválasztó berendezések számára helyet biztosító terület.	KTSZ	
Középső forgalmi sáv	Az azonos útpályán egymás melletti, egy irányba haladó legalább három forgalmi sáv közül a külső sáv és a belső sáv közötti egy vagy több forgalmi sáv.	KTSZ	
Középsziget	A körforgalmú csomópont, illetve jelzőlámpával szabályozott köralakú csomópontrendszer közepén elhelyezkedő forgalomterelő sziget.	KTSZ	
Közfizikai osztály	A közfizikai osztály a kőanyag-halmaz alaptulajdonságait jellemző fogalom, amely elsősorban a kőanyag MSZ EN 13 043, MSZ EN 13 242, MSZ EN 13 139, illetve az MSZ EN 12 620 szerinti anyagtani tulajdonságainak kifejezője ezen ügyi műszaki előírás értelmezésében.	e-UT 05.01.15:2018	
Közfizikai tulajdonságok	A kőanyag-halmazok azon tulajdonságai, amelyek a nyersanyag jellegével és minőségével kapcsolatosak; ezeket a jellemzőket elsősorban a feldolgozott nyersanyag minősége határozza meg. E tulajdonságok közé tehát azok tartoznak, melyeket a feldolgozó technológia nem befolyásol, például: testsűrűség, Los Angeles, mikro-Deval, csiszolással szembeni ellenállás stb.	e-UT 05.01.15:2018	
Közforgalom elől elzárt magánút	A sorompóval, kapuval vagy más fizikai eszközzel lezárt, vagy „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblával és a „magánút” feliratot tartalmazó kiegészítő táblával jelzett út, amely az ingatlan-nyilvántartásban közforgalom elől elzárt magánútként van bejegyezve.	Kkt.	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Közforgalom elől elzárt magánút	A sorompóval, kapuval vagy más fizikai eszközzel lezárt, vagy „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblával jelzett magánút.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Közlekedősáv	Önálló és kombinált átjáró esetén a célcsoportba tartozó állatok mozgására szolgáló szabad, akadálymentes, nem burkolt felület.	e-UT 03.07.53:2019	
Közmű	termelő, elosztó, gyűjtő, továbbító, szabályozó, mérő rendeltetésű építmények, vezetékek, berendezések összessége, amely az egyes területfelhasználási egységek és az építmények rendeltetészerű használatának biztosítása érdekében a fogyasztók vízellátási, szennyvízelvezetési és belterületi csapadékvíz elvezetési, gáz-, hő- és villamosenergia-ellátási, valamint hírközlési időszakos vagy folyamatos igényeit a település saját termelő, illetve előkészítő berendezései révén, vagy távvezetési rendszerekhez kapcsolódva központosan, folyamatosan, kellő biztonsággal, közösségi úton, üzemszerűen működvé elégíti ki.	OTÉK	
Közösségi közlekedés (közforgalmú közlekedés)	Olyan közösségi menetrendszerű személyközlekedési mód, amelyet bárki, az utazási feltételek teljesítése esetében igénybe vehet.	e-UT 03.01.11:2008	
Közösségi közlekedési sáv	Közösségi közlekedési járművek közlekedését segítő különleges forgalmi sáv.	e-UT 03.01.11:2008	
Közösségi közlekedési viszonylat	Az az útvonal, amelyen végállomástól végállomásig jár a közösségi közlekedési jármű.	e-UT 03.01.11:2008	
Közpark	Több funkciót szolgáló, legalább 1 ha nagyságú közhasználatú közterületi zöldterület, amelynek legkisebb oldalmérete is 80 m-nél nagyobb, amelyet bárki használhat.	OTÉK	
Központi forgalomirányító rendszer	A dinamikus forgalomszabályozás eszközeit 0-24 órában irányító és felügyelő országos vagy fővárosi központ, amely a különböző alrendszerek koordinációjában is részt vesz.	KKSZ	
Központi parkolás-irányítási rendszer (KPIR)	A közúthálózathoz csatlakozó – 50 db parkolóhelyet meghaladó parkolókapacitással rendelkező – parkolási létesítmények aktuális parkolási foglaltsági adatait folyamatosan gyűjtő és elemző rendszer, amelynek adatai alapján a közútkezelő – a forgalmi adatok függvényében, a forgalom optimális elosztása érdekében – a rendelkezésre álló információs eszközökön keresztül információkat nyújt a közlekedők számára, döntéseinek támogatására.	KKSZ	
Köztárgy	közterületen vagy közhasználat céljára átadott területen álló közcélú műtárgy.	OTÉK	
Közterület	Közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Közterület	A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Kttfv.) 27.§ a) pontja szerinti meghatározott fogalom.	KÖZVIL	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Közterület	A közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet rendeltetésének megfelelően bárki használhat, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom számára a tulajdonos (használó) által megnyitott és kijelölt részét, továbbá az a magánterület, amelyet azonos feltételekkel bárki használhat.	Kftfv.	
Közút	A gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület, illetőleg - közforgalom elől el nem zárt - magánterület.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Közút	E rendelet alkalmazásában az országos közutak, helyi közutak és a közforgalom elől el nem zárt magánutak, valamint mindezek műtárgyai és tartozékai.	KÖZVIL	
Közút teljes területe	A közút területének határain belüli és kívüli terület, ahol a közút létesítményei elhelyezkednek, illetve a közút céljára lejegyzett ingatlan területe.	KTSZ	
Közutak működtetője	A közút tulajdonosa vagy tulajdonosi joggyakorlója, aki a rendeltetésszerű használat biztosításáért felelős.	KKSZ	
Közúthálózat	Az országos közutak és a helyi közutak összefüggő rendszere.	Kkt.	
Közúti adat	Az országos közúton kezdő- és végponttal meghatározható hossz- vagy keresztirányú, illetve pontszerű műszaki és/vagy minőségi jellemzők és információk, amelyek valamely lineáris vagy térbeli helyazonosító rendszerrel beazonosíthatók, megjelölve a szelvényezés irányát és a pályakódot is.	e-UT 08.01.22:2020	
Közúti alagút	Zárt, földtani közegbe ágyazott, vonalas műtárgy, amely a közutat magában foglalva valamely akadály alatt vezet át.	KTSZ	
Közúti aluljáró	Az a híd (műtárgy), amely az utat valamely keresztezett mesterséges akadály alatt vezet át, vagyis a tervezett út a híd alatt halad át, míg a hídon a keresztezett létesítmény (vasút, út stb.) vezet át.	e-UT 03.01.11:2008	
Közúti biztonsági auditor	A közúthálózat részét képező utak, úttartozékok vagy az út műtárgyai engedélyezési és kiviteli terveinek, valamint a megvalósult utak, úttartozékok vagy az út műtárgyai forgalomba helyezés előtti és az üzemeltetés első évében végzett – a tervezőtől, az építetettől és a kivitelezőtől független – részletes, módszeres műszaki biztonsági ellenőrzést végző természetes személy.	Kkt.	
Közúti felüljáró	Az a híd, amely az utat valamely keresztezett akadály felett vezet át.	KTSZ	
Közúti felüljáró	Olyan műtárgy, amely az utat valamely keresztezett akadály felett vezet át, vagyis a tervezett út a hídon vezet át.	e-UT 03.01.11:2008	
Közúti geodéziai alappont	A közút teljes területén létesített, mérési jegyzőkönyvvel rendelkező, jól azonosítható és időtálló módon megjelölt olyan pont, amelynek helymeghatározó adatai kellő pontossággal ismertek egy definiált vonatkoztatási rendszerben.	KKSZ	
Közúti híd felügyelete	A híd ellenőrzésével és vizsgálatával kapcsolatos tevékenység.	e-UT 08.01.25:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Közúti hídsaru (saru)	Hídszerkezeti elem, ami közúti hidak felszerkezete és alépítménye között erők továbbítására alkalmas úgy, hogy a felszerkezet és az alépítmény közötti tervek szerinti relatív elmozdulások (eltolódás, elfordulás) jelentős kényszererők keletkezése nélkül lehetségesek legyenek. A leggyakrabban alkalmazott sarutípusokat az M1. mellékletben mutatjuk be.	e-UT 07.03.11:2018	
Közúti hírközlő hálózat	Az országos közutak üzemeltetéséhez szükséges állami tulajdonú, az elektronikus hírközlésről szóló törvény szerinti elektronikus hírközlő hálózat nem aktív hálózati elemei, ideértve az elektronikus hírközlési építményeket is.	Kkt.	
Közúti jelzőtábla	Olyan tartós anyagból készült, az út mellett vagy felett tartószerkezetre, illetve járműre szerelt meghatározott méretű és színezésű sík (vagy egyes belső átvilágítású táblák esetében domború rajzolatú) felülettel rendelkező eszköz, mely jelzési képe révén a közlekedés résztvevőit veszélyre figyelmezteti, részükre tilalmat ír elő, utasítást ad vagy útbaigazítást, tájékoztatást nyújt.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Közúti jelzőtábla	Olyan tartós anyagból készült, az út mellett vagy felett elhelyezett meghatározott méretű és színezésű sík (vagy egyes belső átvilágítású táblák esetében domború rajzolatú) felülettel rendelkező eszköz, mely jelzési képe révén a közlekedés résztvevőit veszélyre figyelmezteti, részükre tilalmat ír elő, utasítást ad, vagy útbaigazítást, tájékoztatást nyújt.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Közúti jelzőtábla	Olyan tartós anyagból készült, az út mellett vagy felett tartószerkezetre, illetve járműre szerelt meghatározott méretű és színezésű sík (vagy egyes belső átvilágítású táblák esetében domború rajzolatú) felülettel rendelkező eszköz, mely jelzési képe révén a közlekedés résztvevőit veszélyre figyelmezteti, részükre tilalmat ír elő, utasítást ad, vagy útbaigazítást, tájékoztatást nyújt.	e-UT 04.05.14:2020	
Közúti munkahely	A közúton végzett munkák során mindazon területek egybefüggő összessége, ahol az úttestet, útpadkát, járdát, gyalogutat, kerékpárutat, vasúti átjárót, illetve a közút más részét felbontották, azokon szintkülönbség keletkezett, illetőleg nem járható; a közúti úrszelvényt érintően gépeket, anyagokat, szerszámokat, vezetőkeket, felvonulási létesítményeket stb. helyeztek el; munkát végző személyek vagy gépek mozognak; anyagok kötése, hűlése, száradása miatt járművek, illetőleg gyalogosok közlekedése nem engedhető meg.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Közúti származtatott adat	A közúti adatokból elemzésekkel, összesítésekkel és egyéb módon előállított jellemzők és információk.	e-UT 08.01.22:2020	
Közúti úrszelvény	Az e-UT 03.01.11 szerint.	e-UT 04.05.14:2020	A fogalom megegyezik az e-UT 03.01.11 útügyi műszaki előírásban definiált úrszelvény fogalommal.
Közúti üzemmel kapcsolatos létesítmény	Közúti üzemeltetéssel kapcsolatos létesítmény, üzemanyag-töltő állomás.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Közúti visszatartó rendszer	Az utak járművisszatartó rendszereinek, valamint gyalogos- és kerékpáros korlátaik általános elnevezése.	e-UT 04.04.13:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Közútkezelési szolgáltatási osztály	A Megrendelő tulajdonába, tulajdonosi joggyakorlása alá vagy vagyonkezelésébe tartozó közúthálózat elemeinek Megrendelő által meghatározott felosztása a közútkezelési szolgáltatási színvonal meghatározása érdekében.	KKSZ	
Közútkezelési szolgáltatási osztályba sorolás	A közútkezelés szolgáltatási osztályának megállapítása, a helyi közút kategóriáját, településszerkezeti rendeltetését (szerepét, funkcióját), úthálózati helyzetét, kiépítettségét, használatának (forgalmának) mértékét és annak időszakos (szezonális) változásait figyelembe véve.	5/2004. (I. 28.) GKM rendelet	
Közútkezelési szolgáltatási színvonal	Egyes közútkezelői feladatok elvégzése gyakoriságának, határidejének a Megrendelő általi meghatározása, amellyel kialakítható minimum vagy optimum szolgáltatási színvonal.	KKSZ	
Közútkezelő (kezelő)	A közút fenntartásáért és üzemeltetéséért felelős jogi személy.	e-UT 04.05.14:2020	
Közútkezelői állásfoglalás	Tervezői egyeztetés során, bírósági és hatósági megkeresésre vagy távlati tervekkel kapcsolatosan kiadott vélemény, illetve vasúti átjárókkal kapcsolatosan közútkezelő által kiadott dokumentum, amely a közútkezelő véleményét foglalja magába.	KKSZ	
Közútkezelői hozzájárulás	A közútkezelő írásban kiadott nyilatkozata a kérelemben foglaltak teljesíthetőségéről, amelyet a közútkezelő abban az esetben köteles kiadni, ha a kérelmező által végzendő tevékenység jogszabály alapján a közútkezelőnek a hozzájárulásához kötött.	KKSZ	
Közútkezelői hozzájárulás	A közút kezelőjének írásbeli engedélye az illetékességi körébe tartozó közúton végzendő fejlesztési, fenntartási és üzemeltetési tevékenység elvégzéséhez, illetve közúton végzett munkákhoz.	e-UT 04.05.14:2020	
Közútkezelői nyilatkozat	A közútkezelő által írásban kiadott állásfoglalás és hozzájárulás együttes elnevezése.	KKSZ	
Közútkezelői tevékenységgel érintett egyéb ingatlan	A nem közút céljára lejegyzett, de a közút kezelésével összefüggésben a közútkezelő által kezelt ingatlan.	KKSZ	
Közúton végzett munkák	Azok az építési, fenntartási, üzemeltetési, javítási, állagmegóvási, kár- és baleset-elhárítási, valamint mérési és ellenőrzési munkák, amelyek a közút területén, illetve annak úrszelvényén belül folynak és amelyeket a forgalom résztvevőinek és a munkát végző személyek biztonsága érdekében jelezni, előjelezni, illetve körülhatárolni szükséges.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Közvetett (indirekt) vonalvezetés	A csomóponti összekötő ág olyan vonalvezetése, ahol a balra kanyarodó forgalom az eredeti haladási irányból jobbra válik ki.	e-UT 03.01.11:2008	
Közvetett vonalvezetés	A csomóponti összekötő pálya vagy összekötő ág olyan vezetése, ahol a balra kanyarodó forgalom a két keresztező út elméleti keresztezési pontja után az adott forgalmi irányt vizsgálva jobbra válik ki és ezt követően – több mint 180 fokos fordulat megtételét követően – balra halad tovább.	KTSZ	
Közvetlen (direkt) vonalvezetés	Csomóponti összekötő pálya vagy -ág olyan vonalvezetése, ahol a jobbra kanyarodó forgalom jobbról, a balra kanyarodó forgalom balról válik ki, és a lehető legrövidebb közvetlen összeköttetést biztosítja.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Közvetlen vonalvezetés	Csomóponti összekötő pálya, vagy összekötő ág olyan vonalvezetése, ahol a két keresztező út elméleti keresztezési pontja előtt a jobbra kanyarodó forgalom jobbra, a balra kanyarodó forgalom balra válik ki, és a lehető legrövidebb közvetlen összeköttetést biztosítja.	KTSZ	
Közvilágítás működtetője	Aközvilágításra kötelezettel kötött szerződés alapján a jelen jogszabályban meghatározott üzemeltetési feladatokat ellátó természetes vagy jogi személy,.	KÖZVIL	
Közvilágítási Mesterterv	Az a műszaki dokumentáció, amely a település meglévő közvilágításának az e rendeletben leírt követelményeknek való megfeleltetését tartalmazza.	KÖZVIL	
Közvilágítási naptár	A közvilágítási be- és kikapcsolási időket a közvilágítási berendezés földrajzi helyzete szerint, a napnyugtához és napkeltéhez igazítva tartalmazó, napi bontású táblázat.	KÖZVIL	
Közvilágítási szakasz	Egy önálló túláram védelemmel biztosított áramkör.	KÖZVIL	
Közvilágítási szolgáltató	Az elosztó vagy a közvilágításra kötelezett által helyi önkormányzati rendeletben a közvilágítási közszolgáltatásra kizárólagosan feljogosított üzemeltetői engedélyes.	KÖZVIL	
Közvilágításra kötelezett	Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján a közvilágításról való gondoskodás felelőse.	KÖZVIL	
Kraft-eljárás	A friss hidraulikus kötőanyagú burkolatalapban kialakított, annak legalább kétharmadig leérő hézagrés, ahol annak oldalfalait az összekötést megakadályozó anyaggal bevonják. A hézagolás során 2,5–3 méterenként kell a kereszthézagokat készíteni. A friss rétegben a hézagrést legalább a réteg kétharmadig leérően kell kialakítani, közvetlenül a réteg megépítését követően, a hossz tengelyhez képest 1/6-os hajlásszöggel. A hézagrés oldalfelületeinek bevonásával (pl.: bitumenemulzió vagy más hézagoló anyag stb.) vagy betétlemez, szalag behelyezésével kell a hézagrés összezáródása utáni összekötést megakadályozni.	e-UT 06.03.53:2018	
KRESZ	Az 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól.	e-UT 04.05.14:2020	
KRESZ-tábla	A közúti közlekedés szabályairól szóló rendelet 1–147. ábráján és a rendelet 2. számú függeléke valamennyi ábráján megjelölt közúti jelzőtábla.	e-UT 04.01.15:2019	
KRESZ-tábla	A közúti közlekedés szabályairól szóló rendelet (KRESZ) 1–123. ábráin és a rendelet 2. számú függeléke valamennyi ábráján megjelölt közúti jelzőtábla.	e-UT 04.05.14:2020	
Különleges (többlet) forgalmi sávok	Meghatározott forgalmi műveletek elvégzésére adnak lehetőséget (előzés, fonódás stb.) vagy meghatározott járművek, illetve forgalmi művelet részére vannak kijelölve (gyűjtő-elosztó sáv, autóbussáv, kerékpársáv, közös autóbusz- és kerékpársáv).	e-UT 03.01.11:2008	
Különleges forgalmi sáv	Meghatározott járművek számára kialakított korlátozott forgalmú sáv (autóbusz forgalmi sáv, kerékpársáv, nyitott kerékpársáv, üzemi sáv, várakozósáv, stb.).	KTSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Különleges forgalmi sávok	Az autóbusz-forgalmi sáv, a kapaszkodósáv, a kerékpársáv, a lassítósáv, a gyorsítósáv és az autóbusz-öböl.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Különleges szabályokat jelző tábla	Az olyan négyszög alakú, kék vagy fehér alapszínű jelzőtábla, amely az út használói által betartandó külön kötelezettségeket, korlátozásokat vagy tilalmakat jelzi.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Különszintű csomópont	Olyan közúti csomópont, ahol legalább egy forgalmi irány külön szinten keresztez egy vagy több további forgalmi irányt.	KTSZ	
Különszintű csomópont	Olyan közúti csomópont, ahol a keresztező főirányok külön szintben keresztezik egymást.	e-UT 03.01.11:2008	
Külső forgalmi sáv	Az azonos útpályán egymás melletti, egy irányba haladó forgalmi sávok közül a jobb szélső forgalmi sáv.	KTSZ	
Külső, középső, belső forgalmi sáv	Az egy irányba haladó, egymáshoz csatlakozó forgalmi sávok közül a jobb szélső a külső sáv, a bal szélső a belső sáv, a közöttük lévő(k) a középső sáv(ok).	e-UT 03.01.11:2008	
Külterületi főút	Megyeszékhelyek, megyei jogú városok, középvárosok közötti közlekedési igények kielégítésére szolgáló, gyorsforgalmi úti kapcsolat hiányában regionális szerepű úthálózati elem.	KTSZ	
Külterületi közút	A közút lakott terület határán kívül elhelyezkedő szakasza.	KTSZ	
Külterületi közutak	A települések területrendezési tervében beépítettként feltüntetett (vagy beépíteni tervezett) területen kívül (külterületen) vezető közutak.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Külterületi összekötő út	A közlekedési igények kielégítésére szolgáló, helyközi szerepű úthálózati elem.	KTSZ	
Küszöbszint	Az építményrész vagy az építési alapanyag valamely minősítési jellemzőjének minimális vagy maximális szintje, lehet előírt határ vagy megfelelési határ.	KÉSZ	
Laboratóriumi minta	Gyűjtőmintából nyert, csökkentett minta vizsgálat céljára.	e-UT 05.01.15:2018	
Lakott terület	A lakott terület kezdetét és végét jelző táblák által határolt terület.	KTSZ	
Lakott terület	A lakott terület kezdetét és végét jelző táblák közé eső terület.	KRESZ	
Lakóutak	A lakóutak a települések belterületének alapfunkcióját, a lakófunkciót kiszolgáló közutak, a lakótelepek és lakótömbök belső forgalmát bonyolítják le.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	A helyi közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Lapszonda	Sík felületen alkalmazható, csak az eszköz sajátosságainak megfelelő hatástérfogaton belüli talajtömb térfogatsűrűségének mérésére használható radiometriás mérőműszer.	e-UT 09.02.11:2019	
Lassítósáv	Olyan többlet forgalmi sáv, amelyet a szélső forgalmi sávától útburkolati jel választ el, és amely az addig igénybevett forgalmi sávból történő kiválásra és lassításra szolgál.	KTSZ	
Lassítósáv	Az útesten egy másik úttal való kereszteződés előtt a többi forgalmi sávától útburkolati jellel elválasztott rész, amely az eddig igénybe vett forgalmi sávból, az ott kialakult sebességgel történő kiválásra és a továbbiakban lassításra szolgál.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Lassítósáv	Olyan többlet forgalmi sáv, amelyet a forgalmi sávától (külső forgalmi sávától) útburkolati jel választ el, és amely az eddig igénybevett forgalmi sávból történő kiválásra és a továbbiakban lassításra szolgál.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Lassú jármű	Olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt és sík úton önjerejéből 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes.	KRESZ	
Látómező (megállási, illetve előzési)	Helyszínrajzi ívekben a megfelelő forgalmi sáv, vagy sávok tengelye és a látótávolság mint húr által bezárt terület, melyen belül kilátást zavaró akadály nem lehet.	e-UT 03.01.11:2008	
Látótávolság (megállási, illetve előzési)	Az a távolság, amelyre a járművezetőnek akadályoztatás nélkül el kell látnia.	e-UT 03.01.11:2008	
Leállóból	Műszaki okokból történő leállást biztosító, a folyópályával párhuzamos burkolt öböl.	KTSZ	
Leállóból	Üzemi okokból történő leállást biztosító, a folyópályával párhuzamos, burkolt öböl.	e-UT 03.01.11:2008	
Leállósáv	Az útnak az úttesttel azonos szintben levő, attól útburkolati jellel elválasztott és útburkolattal ellátott része.	KRESZ	
Leállósáv	Üzemi sáv	e-UT 04.05.14:2020	
LED	Fényemittáló dióda, a LED-es mátrixkijelzők képpontjait alkotja. Színes (un. RGB) táblák esetén, az esetek többségében egy képpontot három egyszínű (vörös-zöld-kék) LED alkot.	e-UT 04.01.15:2019	
Legnagyobb talajvízszint	A tervezéssel érintett területen 100 évre visszamenőleg mért legnagyobb talajvízszint.	KTSZ	
Létesítés	Új közvilágítási berendezés kiépítésére irányuló beavatkozás.	KÖZVIL	
Létesítmény	Az egy kivitelezési szerződés keretén belül megépítendő építmény vagy fizikailag és funkcionálisan összetartozó építmények összessége, amelyek önállóan használatba vehetők (egy kivitelezési szerződés több létesítményt is tartalmazhat).	KÉSZ	
Magas talajvízszint	Amikor – 24 órát meghaladóan – a felszín és a talajvíz távolsága másfél méternél kisebb, de a terület egyébként nem magas talajvízállású.	KÉSZ	
Makrotextúra	A burkolat felületének eltérése a valódi síkfelülettől a felület mentén 0,5 mm és 50 mm közötti jellemző méreteekkel.	e-UT 09.02.28:2020	
Másodlagos baleseti kockázat	A járművek útpályáról való letéréséből eredő baleseti kockázatok csökkentésére létesített visszatartó rendszerek tervszerű működése és ezzel együtt a baleset lefolyása miatt, vagy a jármű akadálynak ütközésekor létrejövő olyan kockázat, amely jellemzően nem az elsődleges baleset résztvevőire van hatással.	e-UT 04.04.13:2020	
Másodlagos nyersanyag	Az iparban és a bányászatban keletkező melléktermék.	e-UT 06.03.53:2018	Ilyen pl.: a kohósalak, az erőművi pernye, a bányameddő
Másodrendű főutak	Vegyés járműforgalom céljára szolgálnak, de a lassú járműforgalom megtiltható. Régiók és megyék közötti távolsági forgalmat bonyolítanak le, illetve azok forgalmának gyűjtő és elosztó szerepét látják el. Minden keresztezése szabályozott, külterületen az út menti ingatlanokhoz – csak kivételes esetben – létesíthető közvetlen csatlakozás, csak a forgalmi csomópontokban lehet fel- és lehajtani.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Mátrixkijelző	Olyan fénytechnikai elven működő VJT-k, ahol a megjelenített jelzésekép világító fénypontokból áll össze. A kivitele lehet LED-es, vagy száloptikás.	e-UT 04.01.15:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Maximális értékcsökkentési tényező	Egy építési minősítési jellemző esetén az értékcsökkentési levonás legnagyobb mértéke százalékban kifejezve.	KÉSZ	
Maximális keresztprofil-deformáció	Az útburkolat keresztirányú egyenetlensége: a valódi keresztirányú útprofil legnagyobb függőleges irányú eltérése az elméleti kiegyenlítő egyenestől. Mértékegysége: mm.	e-UT 09.02.28:2020	
Megállás	járművel a be- és a kiszálláshoz, vagy a folyamatos fel- és lerakáshoz szükséges ideig, illetőleg - ha a vezető a járműnél marad - egyéb okból legfeljebb 5 percig történő egy helyben tartózkodás.	KRESZ	
Megállási látótávolság	Annak az útszakasznak a hossza, amelyre a biztonságos megálláshoz a járművezetőnek akadálytalanul előre kell látnia.	KTSZ	
Megállási látótávolság	Az ME 07-3713 a Közutak tervezése műszaki előírásban részletezett, akadálytalanul áttekinthető úthossz.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Megállási látótávolság	A biztonságos megálláshoz szükséges, akadálytalanul áttekinthető úthossz, illetve látómező (az ÚT 1-1.201 sz. Közutak tervezési szabályzata szerint).	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Megállási látótávolság	Az e-UT 03.01.11 útügyi műszaki előírásban részletezett, akadálytalanul áttekinthető úthossz.	e-UT 04.05.14:2020	
Megállási rálátási terület	A csomópont elsőbbségszabályozásának felismeréséhez szükséges terület.	KTSZ	
Megállóhely	A menetrend szerint közlekedő villamos-, autóbusz- vagy trolibuszjárat megállóhelye, továbbá a taxiállomás.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Megállóhelyi felsziget	Az útpálya szegélyéhez csatlakozó, a járda vagy gyalogút kiszélesítésével – azok szintjében – létesített megállóhelyi terület, amely utasok várakozását, illetve a közforgalmú közlekedési eszköz utascseréjét teszi lehetővé.	e-UT 03.01.11:2008	
Megállóhelyi öböl	A szélső forgalmi sávhoz csatlakozó – a közúti forgalom szintjében lévő – öböl, amely a közforgalmi közúti jármű megállását teszi lehetővé a szélső forgalmi sáv forgalmának feltartása nélkül.	e-UT 03.01.11:2008	
Megengedett forgalomnagyság (E/h)	Az a személygépkocsi-egységben kifejezett forgalom, amely az út adott keresztmetszetén a megfelelő, illetve eltűrhető szolgáltatási szinthez tartozóan egy óra alatt áthaladhat.	e-UT 03.01.11:2008	
Megengedett legnagyobb össztömeg	Az illetékes hatóság által meghatározott az a tömeg, amelyet a jármű össztömege nem haladhat meg.	KRESZ	
Megengedett sebesség (vm, km/h)	Az a sebességérték, amelyet a közúti közlekedés szabályai megengednek.	e-UT 03.01.11:2008	
Megerősítő ellenőrzés	Ha a vállalkozó vitatja az építetési ellenőrzés vagy az eseti ellenőrzés eredményét, jogosult saját ellenőrzés lefolytatására, és ennek eredményének ismeretében: ☐ elfogadja az építetési vagy eseti ellenőrzés eredményét vagy ☐ megerősítő ellenőrzés lefolytatása érdekében közreműködőt von be, amely költsége a vállalkozót terheli.	e-UT 06.03.21:2018, e-UT 09.04.15:2018	A megerősítő ellenőrzés esetén a közreműködőnek olyan, az építetéstől és a vállalkozótól független szervezetnek kell lennie, amelyet az építetési, a vállalkozó és az eseti ellenőrzést végző szervezet elfogad. Ebben az esetben a megerősítő ellenőrzés eredménye lesz az irányadó. A megerősítő ellenőrzés útépítési munkaterületet érintő geodéziai mérései, helyszíni laborvizsgálatai és a vizsgálólaboratóriumban elvégzett vizsgálatokhoz szükséges helyszíni mintavételek csak az építési műszaki ellenőr

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Megfelelő forgalomnagyság (Fm, E/h)	Az a megengedett forgalomnagyság, amelynél a forgalom a megfelelő szolgáltatási szinten képes lebonyolódni.	e-UT 03.01.11:2008	
Megfelelő időjárás körülmény	Az adott építményrész vagy építési alapanyag beépítésére vonatkozó egy, vagy több időjárás elemre tett kikötés.	KÉSZ	
Megfelelő szolgáltatási szint	Amelynél a forgalomlefordulás minősége még megfelelő, tehát a járműfolyam még kismértékben korlátozva halad, ekkor még nem jellemző a járműoszlopok kialakulása, az előzés általában biztosított.	e-UT 03.01.11:2008	
Megfelelőségi határ	Valamely építési minősítési jellemző olyan, az előírt határnál nem kedvezőbb küszöbszintje, amely a rendeltetés szerű használatot még nem korlátozza.	KÉSZ, e-UT 09.04.15:2018, e-UT 06.03.21:2018, e-UT 06.03.53:2018, e-UT 06.03.36:2019, e-UT 05.02.56:2019, e-UT 06.03.26:2020	
Megrendelő	A közút tulajdonosa, tulajdonosi joggyakorlója vagy vagyongazdálkodója, amennyiben a kezelői feladatokat vagy annak egy részét megbízott útján látja el.	KKSZ	
Megrendelő vállalkozó kivitelező	Az alvállalkozóval kivitelezési szerződést kötő, ellenszolgáltatásra kötelezett vállalkozó kivitelező.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	
Megtervezés (a jelzőtábla megtervezése)	A jelzőtábla jelést adó felületén elhelyezendő szövegek és jelképek méretének, alakjának és elrendezésének meghatározása jogszabályi előírásokkal nem szabályozott esetekben.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Megtervezés (az útburkolati jel megtervezése)	Az útburkolati jel méretének, alakjának és elrendezésének meghatározása jogszabályi előírásokkal nem szabályozott esetekben.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Megvalósulási terv	A megvalósult építmény befejezését követően, annak helyszíni felmérése alapján, a kiviteli terv részletezettségével készített terv.	KTSZ, e-UT 08.01.22:2020	
Megvalósult előírt keverési összetétel (Output Target Composition)	Az MSZ EN 13 108-20 szerinti típusvizsgálat előírt keverési összetétele alapján gyártásból vett min-ták vizsgálata és validálása (érvényesítése) alapján a gyártó által szolgáltatott, a gyártott aszfaltkeverék összetételének előírt értékeit tartalmazó dokumentáció. A gyártás megkezdése után egy típusvizsgálatra egy alkalommal lehet meghatározni és visszamenőlegesen is érvényesíteni.	e-UT 05.02.11:2018	
Meleg eljárással gyártott aszfaltkeverék (Hot Mix Asphalt, röviden: meleg aszfalt)	A kőanyag szárításával és felmelegítésével, valamint a bitumen felmelegítésével a kötőanyag típusától függő hőmérsékleti tartományokban gyártott hengerelt aszfalt-keverék.	e-UT 05.02.11:2018	
Mellékírány	A jelzőtáblával szabályozott közúti csomópontban elsőbbségadásra kötelezett ágból érkező forgalmi irány.	KTSZ	
Mellékút vonal	Az autópályaként, autópályaként vagy főútvonalként meg nem jelölt valamennyi szilárd burkolatú vagy szilárd burkolat nélküli út.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Mellvéd	A járművek, valamint a gyalogosok leesésének megakadályozását szolgáló, téglából vagy kőből falazott, továbbá betonból vagy vasbetonból épített tömör egyedi közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Mélyszoonda	Béléscsovezett furatban tetszőleges mérési mélységben elhelyezhető, az eszköz sajátosságainak megfelelő hatástérfogaton belüli talajtömb térfogatsűrűségének mérésére használható radiometriás mérőműszer.	e-UT 09.02.11:2019	
Menekítősáv	Legalább 30 m hosszúságú és egy forgalmi sáv (FMSZ 1.2 pont) szélességű útfelület vasúti átjárón keresztülvezető út másik úthoz történő csatlakozásánál.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Mérési adat	A mérőberendezés egyszeri alkalmazásával nyert számszerű érték.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérési élesség	Az adat vagy eredmény legkisebb értékes jegyének helyiértéke.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérési eredmény	A mérőhelyen nyert mérési adatok átlaga.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérési geometria	A radioizotópos műszerek különböző egységeinek (sugárforrás, árnyékolás, detektor stb.) egymáshoz és a mérendő anyagi közegehez viszonyított, előre meghatározott geometriai helyzete.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérési idő	A mérési adat meghatározásának időtartama.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérési jegyzőkönyv	A nyers geodéziai mérési eredményeket vagy azokból közvetlenül levezetett mennyiségeket tartalmazó jegyzőkönyv, mely a minőségigazolás alapját képezi.	e-UT 09.04.15:2018	
Mérési pont	Az útfelület azon pontja, melyre a mérőeszköz irányul.	e-UT 09.02.28:2020	
Méreten aluli szemek	A termék elnevezésében használt alsó névleges határszítán (d) áteső rész.	e-UT 05.01.15:2018	
Méreten felüli szemek	A termék elnevezésében használt felső névleges határszítán (D) fennmaradó rész.	e-UT 05.01.15:2018	
Méretezési forgalom	A forgalmi tervezés során az útpályaszerkezet méretezés céljából, a tervezési időtávra becsült forgalom nagyság egység tengely áthaladási számban megadva.	KTSZ	
Méretezett megerősítés	Rekonstrukciós és felújítási munkák során az útügyi műszaki szabályozási dokumentumoknak megfelelően számolt megerősítés.	KÉSZ	
Merev pályaszerkezet	Beton- vagy kompozitburkolatú útpályaszerkezet.	e-UT 06.03.36:2019	
Merev útpályaszerkezet	Olyan útpályaszerkezet, amely beton-, vagy kompozitburkolattal valószínűleg, vagy nyolc centiméternél vékonyabb aszfalt- vagy egyéb hajlékony burkolattal, merev burkolatalapra épül.	KÉSZ	
Mérőállomás	A közútközlekedés kezelésében éjjel-nappal működő össztegmeg- és tengelysúly mérőállomás, ahol a járművek méreteit is ellenőrzik.	e-UT 04.01.15:2019	
Mérőberendezés	A mérőjármű és a mérőeszköz együttes elnevezése.	e-UT 09.02.28:2020	
Mérőeszköz	A mérést végző eszköz.	e-UT 09.02.28:2020	
Mérőeszköz (mérőberendezés)	E dokumentumban a kerékterhelés-mérő, tengelyterhelés-mérő, kerék- vagy tengelyterhelés-mérleg és az össztegmegmérleg közös megnevezése.	e-UT 08.01.51:2018	
Mérőfurat	A mérőhelyen a mélyszoonda alkalmazásához kialakított lyuk a talajban, amely spirál fúrófejjel, vagy magmintavevővel készül.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérőhely	A közútközlekedés kezelésében (MK vagy egyéb állami szervezet, hatóság által) időszakosan működő ellenőrző hely, ahol járművek méreteit és tengelysúlyát ellenőrzik.	e-UT 04.01.15:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Mérőhely	A mérőhely a vizsgált jármű mérés közbeni mozgásához szükséges felületen (mérési terület) túl magába foglalja a forgalomból történő biztonságos ki- és visszasoroláshoz szükséges közlekedési felületet.	e-UT 08.01.51:2018	
Mérőhely	A radioizotópos talajvizsgálat elvégzésére kijelölt és a vizsgálat követelményei szerint előkészített terület.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérőjármű	A mérőberendezést hordozó gépjármű.	e-UT 09.02.28:2020	
Mérőkészülék	Mérőberendezés a talajok nedves térfogatsűrűségének és/vagy térfogat-víz tartalmának mérésére.	e-UT 09.02.11:2019	
Mérősík	Az aktív mérőfelületet legjobban megközelítő elméleti sík.	e-UT 08.01.51:2018	
Mérsékeltlen forró eljárással gyártott öntöttaszfalt (röviden: mérsékeltlen forró öntöttaszfalt)	A keverési hőmérséklet csökkentését elősegítő adalékszerekkel (általában viaszokkal) az öntöttaszfaltokra előírt hőmérsékleti tartományoknál 15–25 °C-kal alacsonyabb hőmérsékleten előállított öntöttaszfalt-keverék. Az eljárás az öntöttaszfalt gyártásához használt bitumen tulajdonságait az aszfaltok használati hőmérsékleti tartományában nem változtathatja meg, ezért az ezen eljárással készített aszfaltokkal szemben támasztott követelmények azonosak a forró eljárással gyártott öntöttaszfalttal szemben támasztott követelményekkel. Az eljárás energiatakarékos, és a csökkent CO ₂ - és károsanyag-kibocsátás miatt környezetkímélő.	e-UT 05.02.11:2018	
Mérsékeltlen meleg eljárással gyártott aszfaltkeverék (Warm Mix Asphalt, WMA, röviden: mérsékeltlen meleg aszfalt)	A keverőgép bitumenhabosító berendezésével vagy a keverési hőmérséklet csökkentését elősegítő adalékszerekkel, a meleg eljárással gyártott aszfaltkeverékekre előírt gyártási hőmérsékleti tartományoknál mintegy 15–40 °C-kal alacsonyabb hőmérsékleten elő-állított hengereltaszfalt-keverék. Az eljárás az aszfalt gyártásához használt bitumen tulajdonságait az aszfaltok használati hőmérsékleti tartományában nem változtathatja meg, ezért az ezen eljárás-sal készített aszfaltokkal szemben támasztott követelmények azonosak a meleg eljárással gyártott aszfaltokkal szemben támasztott követelményekkel. Az eljárás energiatakarékos, és a csökkent CO ₂ - és károsanyag-kibocsátás miatt környezetkímélő. WMA típusú, hőmérséklet-csökkentő adalékszert, emellett habosítási eljárást is alkalmazó speciális, alacsony energiataralmú (alacsony hőmérsékletű) aszfalt a Low Energy Asphalt (LEA). A keverék gyártása 80 és 130 °C között történik, az aszfaltkeverék összetételének megfelelően, betartva a melegaszfaltgyártásra és -beépítésre vonatkozó előírásokat és követelményeket.	e-UT 05.02.11:2018	A LEA eljárással gyártott aszfaltok összetétele és műszaki jellemzői megegyeznek az e-UT 05.02.11:2018 utógépi műszaki előírás szerinti útépitési bitumen kötőanyagú, AC típusú melegaszfaltok összetételeivel és jellemzőivel.
Mértékadó forgalom	Az út keresztmetszetén a vizsgált időpontban várható áthaladó forgalom, amely a felhasználás célja szerint kifejezhető az átlagos napi forgalom (ÁNF), a mértékadó óraforgalom (MOF) értékével, vagy a gépjárművek, kerékpárok, gyalogosok időegységre vonatkoztatott számával.	e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Mértékadó forgalom	a tervezés alapjául szolgáló, az út keresztmetszetén a tervezés időtávlátában várható forgalom, amely – a felhasználás célja szerint – kifejezhető az átlagos napi forgalom, a mértékadó óraforgalom értékével, vagy a gépjárművek, kerékpárosok, gyalogosok időegységre vonatkoztatott számával.	e-UT 03.01.11:2008	
Mértékadó jármű	Az a jármű, amely fizikai jellemzőinek figyelembevétele szükséges az adott helyen az út geometriai tervezése során.	KTSZ	
Mértékadó óraforgalom	Az óraforgalom, amelynél nagyobb az egész év folyamán legfeljebb 50 órában fordul elő. Rövidítése: MOF, mértékegysége: jármű/óra, jele: jármű/h, származtatott mértékegysége egységjármű/óra, jele: E/h.	e-UT 04.05.14:2020	
Mértékadó óraforgalom (MOF, jármű/h vagy E/h)	Az az óraforgalom, amely, vagy amelynél nagyobb forgalom az egész naptári év folyamán legfeljebb 50 órában fordul elő.	e-UT 03.01.11:2008	
Mértékadó talajvízszint	A tervezéssel érintett területen mért legnagyobb talajvízszint értékének az előírt biztonsági mérettel módosított értéke.	KTSZ	
Mértékadó vasúti átjáró-forgalom	az a legnagyobb számérték, amelyet a vasúti átjáróban egy óra alatt áthaladó közúti járművek - személygépkocsi egységre az érvényes előírások szerint átszámított - számának és az ugyanazon idő alatt menetrend szerint áthaladó vonatok számának a szorzata naptári évenként legalább 50 esetben elér vagy meghalad.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Mértékadó vasúti gyalogos-átkelőhely forgalom	az a legnagyobb számérték, amelyet a vasúti átjáróban egy óra alatt áthaladó gyalogosok számának és az ugyanazon idő alatt menetrend szerint áthaladó vonatok számának a szorzata naptári évenként legalább 50 esetben elér vagy meghalad.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Mesterséges eredetű kőanyaghalmoz	Ásványi eredetű adalékanyag, amelyet termikus vagy egyéb változást okozó ipari módszerrel állítanak elő (pl.: kohósalak).	e-UT 05.01.15:2018	
Mész-köliszt	Olyan idegen köliszt, amely jelentős mennyiségben tartalmaz kalcium-karbonátot, és amelyet az aszfaltkeverékekben bizonyos tulajdonságok elérése érdekében alkalmaznak.	e-UT 05.01.15:2018	
Meteorológiai állomás	Az útkeresztmetszetben kiépített, érzékelő(k)ből és mérőműszerekből álló mérőhely, ahol a légköri (páratartalom, levegőhőmérséklet, csapadékintenzitás, szélerősség és irány, látótávolság stb.), a burkolat (sókoncentráció, vízfilmvastagság, hőmérséklet) aktuális állapotának mérése történik.	e-UT 04.01.15:2019	
Mezőgazdasági erőgép és vontatmánya	a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott járművek.	KRESZ	
Mezőgazdasági vontató	kerekes vagy lánctalpas kialakítású, legalább két tengellyel rendelkező, pótkocsi vontatására és/vagy mezőgazdasági, erdészeti feladatú berendezések, gépek vontatására, hordozására, tolására, működtetésére alkalmas, 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni képes jármű, mely teher- és személyszállításra is alkalmas lehet.	KRESZ	
Migrációs folyosók	Állatpopulációk egyedeinek meghatározott irányú, évszakhoz, táplálkozási szokáshoz, fajfenntartáshoz igazodó helyváltogatása.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Minimum szolgáltatási színvonal	A közúthálózat működképességének megőrzése érdekében ellátandó legfontosabb feladatok elvégzésének gyakoriságára, szintidejére, az 1. mellékletben meghatározott értékek, amelyek a feladatok legalább elvárt szintű ellátását jelentik.	KKSZ	
Minőségigazolási dokumentáció	A vállalkozó kivitelező által összeállított, az építetőnek a műszaki átadás-átvételi eljárás megkezdésekor átadott és annak befejezéséig véglegesített – elrendelt javítási vagy kiegészítő munka esetén, annak elvégzését követően kiegészített –, a megvalósult útépítési munka előírt vagy megfelelő minőségét igazoló dokumentumok összessége (MD).	KÉSZ	
Minőségügyi ellenőrzés	Az útépítési munka minőségét ellenőrző geodéziai mérések és laborvizsgálatok összessége, mely magában foglalja az igazoló ellenőrzést, az építetői ellenőrzést, az eseti ellenőrzést, a megerősítő ellenőrzést és a behatároló ellenőrzést, amelyek együttes célja, hogy az útépítési munka a követelményeknek megfelelően, magas műszaki színvonalon valósuljon meg.	KÉSZ	
Minőségügyi ellenőrzés	- igazoló geodéziai mérések és laborvizsgálatok (a továbbiakban: igazoló ellenőrzés), - ellenőrző geodéziai mérések és laborvizsgálatok (a továbbiakban: építetői ellenőrzés), - eseti geodéziai mérések és laborvizsgálatok (a továbbiakban: eseti ellenőrzés), - az építetői ellenőrzéseket vagy az eseti ellenőrzéseket felülvizsgáló geodéziai mérések és laborvizsgálatok (a továbbiakban: megerősítő ellenőrzés), valamint - a javítani szükséges építményrészek vagy építési alapanyagok mennyiségének csökkentése érdekében elvégzett geodéziai mérések és laborvizsgálatok (a továbbiakban: behatároló ellenőrzés).	e-UT 09.04.15:2018	
Minőségügyi ellenőrzés (vizsgálatok, mérések)	Az építető az útépítési munkáknál minőségügyi ellenőrző geodéziai méréseket és minőségügyi ellenőrző laborvizsgálatokat köteles végezni, végeztetni.	e-UT 06.03.21:2018	A minőségügyi ellenőrzés rendszere magába foglalja a következő geodéziai méréseket és labor-vizsgálatokat: - igazoló ellenőrzés: igazoló geodéziai mérések és laborvizsgálatok, - építetői ellenőrzés: ellenőrző geodéziai mérések és laborvizsgálatok, - eseti ellenőrzés: eseti geodéziai mérések és laborvizsgálatok, - megerősítő ellenőrzés: az építetői ellenőrzéseket vagy az eseti ellenőrzéseket felülvizsgáló geodéziai mérések és laborvizsgálatok,
Mintakeresztelvény	Az útvonalra vagy annak egyes szakaszaira vonatkozó általános keresztelvény (úttengelyre merőleges metszet), amely tartalmazza az útkoronán belüli és kívüli elemeket, geometriai méreteiket, esésviszonyokat, az úttartozékokat, az útpályaszerkezet rétegeit és a vízelvezetést a közterület teljes szélességében, illetve az út területének határáig.	KTSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Mintakeresztelvény	Az útvonalra vagy annak egyes szakaszaira vonatkozó általános keresztelvény, amely tartalmazza az útkoronán belüli és kívüli elemeket (zöldterületek, közművek, járdák stb.), geometriai méreteiket, oldaleséseket, az útpályaszerkezet rétegeit és a vízelvezetést a közterület teljes szélességében, illetve az út területének határáig.	e-UT 03.01.11:2008	
Mintavételi és minőség-igazolási terv	Az adott útépitési munkára vonatkozó összes elvégzendő tevékenységhez, folyamathoz kapcsolódó vizsgált jellemzők felsorolása, amely megadja az igazoló ellenőrzések módszerét, gyakoriságát és az építési minősítési jellemzők, valamint a jótállási minősítési jellemzők küszöbszintjeit, és tartalmazza a minőségigazolási dokumentációhoz szükséges valamennyi egyéb dokumentum felsorolását (MMT).	KÉSZ, e-UT 06.03.21:2018, e-UT 05.02.43:2019	
Mintavételi és minőségigazolási terv (MMT)	A kivitelező által az építés folyamatát, az alapfelületet, a beépített építőanyagok, termékek vizsgálatát és elvárt minősítési paramétereit részletesen szabályozó leírás.	e-UT 07.03.23:2018	
Mintavételi terv	A gyártásellenőrzési szabályokkal, gyártóüzemi lehetőségekkel, az adott termék sajátosságaival stb. összhangban lévő olyan eljárásrend, amely megfelel a MSZ EN 932-1 szabvány követelményeinek.	e-UT 05.01.15:2018	
Mintavevő	Olyan személy(ek), vagy szervezet, aki jogosult a mintavételre.	e-UT 05.01.15:2018	
Mobil rádiótelefon	a közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatás igénybevételére alkalmas készülék (végberendezés).	KRESZ	
Mobil térképező rendszer	Mozgó járműre szerelt helymeghatározó (pl. GNSS-vevő), helyzetmeghatározó (pl. tehetetlenségi navigációs eszközök) és a térképezéshez szükséges adatgyűjtő szenzorok (pl. lézerszenzorok, kamerák) együttes rendszere.	e-UT 09.04.15:2018	
Modulhossz	Az útburkolati jel és az utána lévő köz hosszának összege.	e-UT 05.02.43:2019	
Monitoring időszak	A kísérleti útépitési munka utókövetési időszaka, amikor a monitoring rendszert működtetni kell.	KÉSZ	
Monitoring rendszer	Adatgyűjtési tevékenység és a kísérleti útépitési munka megvalósítása utáni időszakban a folyamatos nyomon követés eredményeinek kiértékelése.	KÉSZ	
Motorkerékpár	A külön jogszabályban L3e járműkategóriába sorolt kétkerekű oldalkocsi nélküli, L4e járműkategóriába sorolt oldalkocsival rendelkező jármű, továbbá a motoros tricikli.	KRESZ	
Motoros tricikli	A külön jogszabályban L5e járműkategóriába sorolt háromkerekű és L7e járműkategóriába sorolt négykerekű motorkerékpár.	KRESZ	
Motorosok alácúsúsását gátló eszköz	Összefüggő felülettel a visszatartó rendszeren való átcsúszást lehetőség szerint megakadályozó vagy a sérülés súlyosságát csökkentő eszköz.	e-UT 04.04.13:2020	
Mozgó munkahely	Oz olyan munkaterület, amelynek helye a közúton egy munkanapon belül folyamatosan vagy szakaszosan többször - jelző és előjelző tábláinak, illetőleg elkorlátozó elemeinek elhelyezésével együtt - változik.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Mozgó saru	Elfordulást és eltolódást tesz lehetővé. Az eltolódás a saru típusától függően lehet egyirányú (vezetett saru) vagy bármely irányú. A saru képes közvetíteni a függőleges és a gátolt mozgás irányába ható erőt.	e-UT 07.03.11:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Munkahézag	A betonkeverék bedolgozásának napi befejezésekor vagy a beépítés rendkívüli leállásakor kialakított, a szoros hézaggal megegyező kialakítású burkolathézag.	e-UT 06.03.36:2019	
Munkakezdési hozzájárulás	A közút kezelőjének írásbeli hozzájárulása az illetékességi körébe tartozó, a közútkezelői hozzájárulásban meghatározott tevékenység megkezdéséhez, mely tartalmazza a munkavégzéssel kapcsolatos konkrét, a helyszíntől függő kikötéseket, a tevékenység során betartandó speciális szabályokat, illetőleg az előírások betartásáért felelős jogi vagy természetes személyek megnevezését.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Műszaki előírás	A közút és műtárgyai tervezésére, építésére, valamint a forgalom biztonságát és forgalmi rendjét meghatározó technikai eszközökre, továbbá a közutak kezelésére vonatkozó szakmai szabály.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Műszaki megfeleléségi hozzájárulás	A közvilágítás működtetőinek az engedélyezési és kivitelezési terv műszaki tartalmára vonatkozó nyilatkozata.	KÖZVIL	
Műszaki-gazdasági (hatékonysági) vizsgálat	Költség-haszon elemzés, amely a beruházás által nyert előnyöket a ráfordítással hasonlítja össze.	e-UT 03.01.11:2008	
Műtárgy	Mindazon építmény, ami nem minősül épületnek és épület funkciót jellemzően nem tartalmaz (pl. út, híd, torony, távközlés, műsorszórás műszaki létesítményei, gáz-, folyadék-, ömlesztett anyag tárolására szolgáló és nyomvonalas műszaki alkotások).	1997. évi LXXVIII. törvény	
Nagyszilárdságú beton	C55/67 vagy annál magasabb nyomószilárdsági osztályú, a vonatkozó útügyi műszaki szabályozási dokumentumok szerinti beton.	KÉSZ	
Nagyávú úttípus	A Kkt. 11/A. § (1) bekezdése szerinti nagyávú tervben meghatározott úttípus.	Aptv.	
Nagyvadátjáró	Egy vagy több nagytestű állatfaj (vaddisznó, gímszarvas, őz, dámvad, nagytestű ragadozó) számára létesített alsó vagy felső átvezetésű átjáró.	e-UT 03.07.53:2019	
Nappali üzemmódú világítás	Olyan világítás, amely nappal nagyobb világítási értékeket biztosít, mint éjszaka.	KÖZVIL	
Nehéz tehergépkocsi	Tehergépkocsi, vontató, valamint e járművekből és pótkocsiból álló járműszerelvény, amelynek megengedett legnagyobb össztömege a 7,5 tonnát meghaladja.	KRESZ	
Nehézforgalmi intenzitási kategória (1–4.)	A hídnek a közúti infrastruktúrában elfoglalt szerepe alapján kerül meghatározásra. A nehézforgalmi intenzitási kategória ismeretében határozható meg a saruk és dilatációs elemek fáradási méretezése szempontjából mértékadó, irányonkénti nehézgépjármű-forgalmi intenzitás (évenkénti ismétlésszám).	e-UT 07.03.11:2018	
Nem automatikus mérőeszköz	a kezelő olvassa le az eredményeket, vagy kezdeményezi a mérési eredmények rögzítését.	e-UT 08.01.51:2018	
Nemesített padka	Mechanikai stabilizációval megerősített padka.	e-UT 03.01.11:2008	
Nyerges vontató	Olyan vontató, amely a rajta levő nyeregszerkezet útján a vontatott félpótkocsi súlyának jelentős részét átveszi.	KRESZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Nyilvántartási referenciatengely	Az országos közutak adatbanki térinformatikai nyilvántartási tengelye. Szelvényezése a közutakon kihelyezett és adatbankban nyilvántartott, ún. „km” szelvényazonosító jelzések szerinti történik. A referenciatengelyek összessége alkotja a digitális úthálózati térképet.	e-UT 08.01.22:2020	
Nyitható korlát	Olyan biztonsági korlát, amely kialakítása által biztosítja, hogy a korlát mozgatóval (nem szétszerelésével) nyitott vagy zárt üzemiállapotba legyen helyezhető.	e-UT 04.04.13:2020	
Nyitott kerékpársáv	Forgalomtechnikai eszközökkel jelölt – kerékpár és különleges esetekben (az egymás mellett történő elhaladáshoz szükséges hely biztosítása érdekében) gépjármű egyirányú közlekedésére szolgáló – különleges forgalmi sáv.	KTSZ	
Nyitott kerékpársáv	Az úttesten útburkolati jellel kijelölt - kerékpár és különleges esetekben (az egymás mellett történő elhaladáshoz szükséges hely biztosítása érdekében) jármű egyirányú közlekedésére szolgáló - különleges forgalmi sáv.	KRESZ	
Nyomvonal jellegű építmény	A sajátos építményfajták körében a vasúti pálya, a függő- és szállítószalag-pálya, az út, a vízellátási vezeték, a csatorna, a szénhidrogéntermelés mezőbeli vezetékei, a kőolaj- és a kőolajtermék-szállító vezeték, a földgázszállító vezeték, a földgáz-célvezeték és a földgáz-elosztóvezeték, a szén-dioxid-szállító vezeték, az egyéb gáz- és gáztermékek vezetéke, a villamosenergia-átviteli és elosztóhálózat, a villamosenergia-termelői, magán- és közvetlen vezeték, a távhővezeték-hálózat, az elektronikus hírközlési építmény.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Nyugalmi időszak	Az illetékes önkormányzat által helyi rendeletben meghatározott olyan időszak, amely legkorábban este 23 órától kezdődhet és legkésőbb 5 óráig tarthat, és amelyben a közvilágítási kategória csökkentésére több fokozatban is sor kerülhet.	KÖZVIL	
Nyújtott kőanyaghalmoz	Durva és finomkőanyag-halmazok keverékéből álló kőanyaghalmoz, melynek D szemmagysága nagyobb, mint 4 mm és d szemmagysága 0. A keverék előállítható finom és durva frakciókra való előzetes szétosztályozás nélkül vagy közvetlenül, durva és finomkőanyag-halmazok összekeverésével.	e-UT 05.01.15:2018	
Oldalakadály távolság	Az a legkisebb távolság a külső forgalmi sáv, többlet forgalmi sáv, vagy különleges forgalmi sáv külső szélétől mérve – fizikai elválasztással rendelkező közút esetén pedig a belső forgalmi sáv, többlet forgalmi sáv, vagy különleges forgalmi sáv belső szélétől mérve is –, amelyen belül természetes vagy mesterséges tárgy e rendelet eltérő előírása hiányában nem tervezhető.	KTSZ	
Oldalakadály-távolság	Az a legkisebb méret a forgalmi sáv szélétől mérve, amelyen belül természetes vagy mesterséges tárgy (akadály) – kivéve a 0,06 m magas vízelvezető szegélyt – nem lehet.	e-UT 03.01.11:2008	
Oldalesés	Az útkorona burkolt és burkolatlan felületeinek az úttengelyre merőleges irányú lejtése százalékban kifejezve.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Oldaltér	Az útpálya széle (a szegélyvonal) és a közterület azonos oldali határa közötti terület.	e-UT 03.01.11:2008	
Optikai vezetősáv	A forgalmi sáv szélét jelző útburkolati jel, amely a biztonsági sáv forgalmi sáv felőli szélén van elhelyezve.	e-UT 03.01.11:2008	
Optimum szolgáltatási színvonal	A minimum szolgáltatási színvonalnál magasabb szintű feladatellátás, amely biztosítja az út- és környezetének hatékonyabb üzemeltetését és fenntartását, beleértve a közút esztétikus megjelenését is, amelynek értékeit a Megrendelő és a közútkezelő közötti szerződés szabályozza úgy, hogy az abban szereplő értékek nem lehetnek enyhébbek, mint az e rendeletben meghatározott minimum szolgáltatási színvonal szerinti határértékek.	KKSZ	
Országos közút	Az elsődlegesen gépjármű-közlekedésre szolgáló, szilárd burkolattal ellátott, hierarchikusan (gyorsforgalmi út, főút, mellékút) felépülő rendszert alkotó, egységes közútkezelési elvek alapján kezelt, a települések helyi közúti hálózatai között, továbbá a helyi közúti hálózaton át el nem érhető vasúti, vízi- és légi közlekedési logisztikai csatlakozási pontokhoz közlekedési kapcsolatot teremtő közút.	A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény	
Országos közút	Útszámmal vagy útjellel rendelkező, hierarchikusan felépülő rendszert alkotó, egységes közútkezelési elvek alapján működtetett, hatósági engedély alapján az országos hálózatba felvett vagy országos közútként forgalomba helyezett közút.	e-UT 04.05.14:2020	
Országos közút	Útszámmal és/vagy jellel rendelkező, hierarchikusan felépülő rendszert alkotó, egységes közútkezelési elvek alapján működtetett, hatósági engedély alapján az országos hálózatba felvett és/vagy országos közútként forgalomba helyezett közút.	e-UT 08.01.22:2020	
Országos Közúti Adatbank (OKA)	Olyan komplex térinformatikai, műszaki és szakértői rendszer, mely idősorosan tartalmazza az állami kezelésű országos közutak nyilvántartását, térképi geometriáját, útpálya szerkezetét, keresztmetszeti és hossz adatait, az útpályához kapcsolódó objektumokat, műszaki létesítményeket, továbbá az úton végzett számos kézi és gépi mérési adatot, amelyekből logikailag további műszaki adatokat származtat.	KKSZ	
Ortofotó	A digitális állami alaptérkép térképezési méretarányban, annak vetületi rendszerébe (EOV) transzformált légifénykép, amely a térképpel együtt megjeleníthető, és így összevethetővé válik.	e-UT 08.01.22:2020	
Osztály	Kőanyaghalmoz teljesítményszintjeinek egy alsó és egy felső érték által határolt tartománya.	e-UT 05.01.15:2018	
Osztályozott homok	Természetesen aprózódott, a vonatkozó termékszabvány D szemnagysága alatti szemekből álló laza törmelékeny üledékes kőzetből osztályozással előállított szemekből álló, vagy ilyen szemeket tartalmazó, meghatározott fizikai, szemszerkezeti, tisztasági jellemzőjű termék, amelynek tulajdonságai az MSZ EN 13 043, az MSZ EN 13 242, MSZ EN 13 139 illetve az MSZ EN 12 620 szerinti követelményeknek ezen útügyi műszaki előírás értelmezésében megfelelnek.	e-UT 05.01.15:2018	Jele: OH.

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Osztályozott kavics	Természetesen aprózódott, legömbölyödött, a vonatkozó termékszabvány d szemmagysága feletti, laza törmelékes üledékes durva kőanyaghalmoz. Az osztályozással előállított szemekből álló, vagy ilyen szemeket tartalmazó, meghatározott fizikai, időállósági, szemszerkezeti, tisztasági jellemzőjű termék, amelynek tulajdonságai az MSZ EN 13 043, az MSZ EN 13 242 illetve az MSZ EN 12 620 szerinti követelményeknek ezen útügyi műszaki előírás értelmezésében megfelelnek.	e-UT 05.01.15:2018	Jele: OK.
Osztatlan közlekedési felület	Lakott területen, fizikai és optikai elválasztás nélküli közlekedési felület, amely a közlekedés bármely résztvevője számára egyidejűleg használható.	KTSZ	
Osztatlan pályás út	Adatbanki nyilvántartás szempontjából olyan út, ahol a forgalmi irányokat egymástól vagy semmi, vagy csak az összefüggő burkolatra felfestett terelő- vagy záróvonal választja el. A forgalombiztonsági okból utólagosan kihelyezett forgalmiirány-elválasztás (pl. New Jersey-fal) az út osztatlan pályás jellegén nem változtat.	e-UT 08.01.22:2020	
Osztatlan pályás út	Ahol a forgalmi irányokat egymástól vagy semmi, vagy csak az összefüggő burkolatra felfestett terelő- vagy záróvonal választja el.	e-UT 03.01.11:2008	
Osztósáv	az ellenkező forgalmi irányok elválasztására szolgáló járdaszívet vagy növényzettel borított, illetve az elválasztásra egyéb módon alkalmazható terület.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Osztótpályás út	Az ellentétes irányú forgalmi irányok között fizikai elválasztással épült út.	KTSZ	
Osztótpályás út	Olyan út, amelynek a két forgalmi irány céljára - egymástól járdaszívet, növényzettel, zárt villamospályával vagy más hasonló módon elválasztott - két külön úttestje van.	KRESZ	
Osztótpályás út	Olyan út, amelynek a két forgalmi irány céljára – egymástól elválasztósávval, járdaszívet, növényzettel, zárt villamospályával vagy más hasonló fizikai módon elválasztott – két külön útteste van.	e-UT 08.01.22:2020	
Osztótpályás út	ahol az ellentétes forgalmi irányok között fizikai elválasztást is biztosító, meghatározott szélességű elválasztó berendezés van.	e-UT 03.01.11:2008	
Osztóvonal	Az egymással ellentétes irányban haladó forgalom kettéválasztására szolgáló - keskeny, folytonos vagy szaggatott vonalból, vagy ezek kombinációjából kialakított - vonal.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Öböl	A külső forgalmi sávhoz csatlakozó – az útpálya szintjében lévő – útpálya-kiöblösődés, amely a járművek különböző célú (rakodás, parkolás, utascsera, stb.) megállását teszi lehetővé a külső forgalmi sáv forgalmának akadályozása nélkül.	KTSZ	
Ökoáteresz	Hüllők, kétéltűek (békák, gőtéek) valamint kis, közepes termetű emlősfajok számára készített áteresz.	e-UT 03.07.53:2019	
Ökológiai átjáró	Minden olyan műszaki létesítmény, amelyet közutak alatt vagy felett azzal a céllal alakítanak ki, hogy az állatok az elütés veszélye nélkül jussanak át a közút túoldalára. Típusai: ökoáteresz, nagyvadátjáró, élőhelyhid.	e-UT 03.07.53:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Ökológiai folyosó	Összefüggő, vonalas kiterjedésű, növényzettel borított sáv, mely lehetővé teszi és segíti a növényzet és állatvilág egyedeinek hosszirányú mozgását, illetve elterjedését (vízfolyások, mezsgyehatárok, nyomvonalas létesítmények kísérő növényzete).	e-UT 03.01.11:2008	
Önálló átjáró	Olyan ökológiai átjáró, mely kizárólag ökológiai célból, az élővilág védelme érdekében létesül.	e-UT 03.07.53:2019	
Önálló parkolóterület	Nem közlekedési területbe tartozó, egy helyrajzi számon nyilvántartott telken kialakított járműtároló terület.	OTÉK	
Öntöttaszfalt (MA)	Forró vagy mérsékelten forró eljárással, keveréssel-főzéssel gyártott, hézagmentes aszfalttípus, forró állapotában önthető és teríthető, tömörítést nem igényel.	e-UT 05.02.11:2018	
Összeférhetetlen forgalmi mozgások	Az egymást veszélyeztető (az egymás útját keresztező vagy egymással fonódó) egyidejű forgalmi mozgások.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Összegzett sarumozgások	Gyűjtőfogalom, három különböző mozgás saruélettartam alatt összegzett értékét takarja. A sarumozgások főleg a hidat érő esetleges hatásokból (elsősorban a nehézgépjármű-forgalomból) származnak. A saruelfordulás a támaszkeresztmetszetek elfordulásával tekinthető azonosnak. A saruperemmozgás a saruelfordulás és a saru sugarának szorzatával közelíthető. A sarufutás egyrészt a híd hosszváltozásából adódik, másrészt a saruelfordulás és a saru súlyponti tengelyhez képesti külpontos elhelyezésének következménye.	e-UT 07.03.11:2018	
Összehangolt jelzőlámpás csomópontok	közös időalappal működő a „vezérlő-vezérelt” logikai kapcsolatban lévő forgalomirányító fényjelző készülékekkel irányított útkereszteződések (kijelölt gyalogos-átkelőhelyek).	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Összekötő ág	Olyan csomóponti elem, amely kiválásnál lassítószávvá válik el, csatlakozásnál gyorsítószávvá csatlakozik.	KTSZ	
Összekötő ág	A külön szintű csomópont azon eleme, amely két út kapcsolatát biztosítja.	e-UT 03.01.11:2008	
Összekötő pálya	Gyorsforgalmi út olyan csomóponti eleme, amely sávszámcsökkentéssel válik el és sávszámnöveléssel csatlakozik.	KTSZ	
Összekötő pálya	A külön szintű csomópont azon eleme, amely a csatlakozó gyorsforgalmi utak forgalmi kapcsolatát legalább egy forgalmi sáv folyamatos továbbvezetésével biztosítja.	e-UT 03.01.11:2008	
Összekötő utak	A településeket egymással és a főúthálózattal kötik össze, illetve forgalmat gyűjtő és elosztó szerepet töltenek be. Biztosítják a forgalomnak a főutakra történő ráhordását.	19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet	Az országos közúthálózat útosztályainak jellemzői, az útosztályba sorolás feltételei
Össztömeg	A jármű saját tömegének, valamint a rajta levő személyeknek, rakományoknak és egyéb tárgyaknak az együttes tömege.	KRESZ	
Össztömegmérő mérleg	Olyan mérleg, amely teherfelvétel felületén a mérendő jármű mindegyik kerekével egyszerre elhelyezhető.	e-UT 08.01.51:2018	
Övárok	A bevágások részűjén kívüli, a részű (út) csapadékvíz elleni védelmét biztosító árok.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Padka	Az útpálya jármű közlekedés céljára szolgáló felülete mellett, annak burkolatához csatlakozó, az útburkolat oldalirányú megtámasztására, valamint a burkolatról lefolyó víz elvezetésére szolgáló keresztmetszeti elem.	KTSZ	
Padka	A külső forgalmi sáv vagy a többlet forgalmi sáv, továbbá az üzemi sáv, illetve várakozási sáv külső széle és a koronaél közötti terület.	e-UT 04.05.14:2020	
Padka	A külső forgalmi sáv vagy a többlet forgalmi sáv, továbbá a leállósáv, illetve várakozási sáv külső széle és a koronaél közötti terület.	e-UT 03.01.11:2008	
Pályaátterelés	Az autópályán vagy osztott pályás (2x2 sáv) úttesten az egyik útpálya lezárása esetén a forgalom a másik pályára történő átterelése, mely utóbbin ideiglenesen kétirányú forgalmat alakítanak ki.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Pályaszint	Osztatlan pályás utakon az út tengelyében, osztótpályás utakon a belső forgalmi sáv, vagy burkolatszél (elválasztósáv felőli) oldalán haladó vonal pontjainak magassága.	e-UT 03.01.11:2008	
Parkológarázs	Parkolást szolgáló, felszín alatti vagy feletti építmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Parkolóterület	A közúttól elválasztott, a parkolás céljaira kialakított közlekedő utakkal és parkolóállásokkal rendelkező összefüggő közlekedési felület, amely a közúthoz meghatározott feltételekkel csatlakozhat.	e-UT 03.01.11:2008	
Passzív kiegészítő adalékanyagok	A köváz finomrésztartományába eső szemcseméretű és hidraulikus kötőképeséggel nem rendelkező anyagok (kőlisztek, pernyék).	e-UT 06.03.26	
Pihenőhely	A közútnak a közlekedők pihenését, felfrissülését szolgáló és esetenként a járművek ellátását biztosító, az útkoronától elválasztott, de csatlakozó tartozéka.	KTSZ	
Pihenőhely	Az utasok pihenését, felfrissülését és esetenként a járművek ellátását is biztosító, az útkoronától elválasztott létesítmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Pillér	A híd felszerkezetének alátámasztására szolgáló szerkezeti elem.	KTSZ	
Pillér	A híd felszerkezetének alátámasztására szolgáló szerkezeti elem. Kialakítása a körülményektől függően lehet áttört (pl. több pillérszlopból álló), egyoszlopos, vagy falazat jellegű.	e-UT 03.01.11:2008	
PONTIS rendszerű hídállapot-értékelés	A híd előzetesen releváns hídelemekre bontott részein végzett helyszíni hídvizsgálati módszer, melynek során 1–5 közötti osztályzatokkal és az egyes osztályzatokhoz tartozó relatív vagy abszolút mennyiségekkel kell a hídelemek állapotát minősíteni. A PONTIS rendszerű hídállapot-értékelés eredményeit rögzíteni kell a hídnylvántartásban.	e-UT 08.01.25:2019	
Pontossági kategóriák	Az adatok pontossága alatt az adatok mért és elméleti értékének eltérését értjük. A pontosság mérőszáma feladattól függően többféle is lehet (pl. középhiba, eltérés, záróhiba, maradék ellentmondás). Milliméteres pontosság esetén a pontossági mérőszámok 5 mm-nél, centiméteres pontosság esetén a pontossági mérőszámok 5 cm-nél kisebbek kell, hogy legyenek.	e-UT 09.04.15:2018	
Pontszerű munkahely	A legfeljebb 1 m x 1 m alapterületű közúti munkahely (pl. víznyelő akna, közműfedlap).	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Posztamens	Olyan közúti visszatartó rendszer, amely a mellvéddel azonos vagy azzal egyenértékű anyagú és rendeltetésű rövid, zömök, négyzet vagy téglalap alaprajzú, tömbszerű építmény a korlátok vonalában.	e-UT 04.04.13:2020	
Pótkocsi	Olyan jármű, amely gépjárművel, mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel történő vontatásra készült. A legfeljebb 750 kilogramm megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsi: könnyű pótkocsi, az ennél nagyobb össztömegű pótkocsi: nehéz pótkocsi.	KRESZ	
Program	Egy csomópont összes fényjelző készülékén megjelenő valamennyi jelzési kép időtartama (azok kezdetének és befejezésének időpontjával együtt), vagy az ennek meghatározására vonatkozó feltételek.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Puccolános anyagok	Lásd: Hidraulikus kötőanyag	e-UT 06.03.53:2018	
Radioizotóp	Olyan anyag, amely atomszerkezetét tekintve csupán atomtömegében különbözik valamely elemtől, és radioaktív sugárzást bocsát ki magából.	e-UT 09.02.11:2019	
Ragasztás (RG)	Meglévő útpályaszerkezeti rétegre építendő új réteg építése előtt a két réteg összekötése, együtt dolgoztatása céljából a fogadóréteg felületi állapotától függő mennyiségben, kationaktív bitumenemulzió kipermetezésének technológiai művelete.	e-UT 05.01.21:2018	
Rakodósáv	A forgalmi sávhoz csatlakozó, rakodás céljára szolgáló különleges forgalmi sáv.	KTSZ	
Rakodósáv, rakodóhely	Rakodási célú szélső sáv vagy öböl.	e-UT 03.01.11:2008	
Rálátási háromszög	Az utak keresztezéseinél vagy csatlakozásainál, valamint az utak közúti, közúti villamosvasúti, valamint vasúti keresztezéseinél a különböző irányokból egymáshoz közeledő járművek között szükséges látómező, azaz az egymásra szabad rálátást biztosító terület.	e-UT 03.01.11:2008	
Referenciaérték	Alapesetben a típusvizsgálat eredményével egyezik meg.	e-UT 05.01.15:2018	Amennyiben a gyártónak a gyártott termékre vonatkozóan legalább 15 vizsgálati eredmény áll rendelkezésre a követelmény meghatározását megelőző legfeljebb 12 hónap gyártási időszakából, a referenciaértéket azok átlagértéke alapján is felveheti, mely alapján a gyártói követelményt nagyobb pontossággal állíthatja be.
Rekonstrukció	Új útszakasz vagy új forgalmi sáv létrehozásával nem járó beruházás, amely a forgalomba helyezés óta megváltozott forgalmi igények kiszolgálása érdekében jelentős burkolaterősítése vagy geometriai megváltoztatása céljából valósul meg; továbbá meglévő közúti hidak esetében szélesítéssel, átépítéssel vagy teherbírás növeléssel járó beavatkozás.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és lehajtó rámpáira vonatkozóan.
Rekonstrukció	Az elhasználódott közvilágítási berendezés cseréje a használhatóságának, üzembiztonságának, esztétikai megjelenésének helyreállítása, illetve megőrzése érdekében.	KÖZVIL	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Rekonstrukciós munka	Új útszakasz, új csomópont vagy új forgalmi sáv létrehozásával nem járó közúti beruházás, amely a forgalomba helyezés óta megváltozott forgalmi igények kiszolgálása érdekében jelentős burkolaterősítés vagy a geometriai megváltoztatása céljából valósul meg; továbbá meglévő közúti hidak esetében szélesítéssel, átépítéssel vagy teherbírás növeléssel járó beavatkozás.	KÉSZ	
Rekonstrukciós munka	Új útszakasz, új csomópont vagy új forgalmi sáv létrehozásával nem járó közúti beruházás, amely a forgalombahelyezés óta megváltozott forgalmi igények kiszolgálása érdekében jelentős burkolaterősítés vagy a geometria megváltoztatása céljából valósul meg; továbbá meglévő közúti hidak esetében szélesítéssel, átépítéssel vagy teherbírás-növeléssel járó beavatkozás.	e-UT 04.04.13:2020	
Relatív hosszsesés	A burkolatszél hosszsesésének és az útpályatengely hosszsesésének különbsége.	e-UT 03.01.11:2008	
Rendkívüli hídszemle	A híd állapota, vagy a hídnál bekövetkezett rendkívüli esemény miatt az ütemezett, rendszeres hídszemlén felüli, soron kívül elvégzendő hídszemle, amely a híd egy részére vagy egészére is kiterjedhet.	KKSZ	
Rendkívüli hídvizsgálat	A híd állapota, vagy a hídnál bekövetkezett rendkívüli esemény miatt az ütemezett, rendszeres hídvizsgálaton felüli, soron kívül elvégzendő hídvizsgálat, amely a híd egy részére vagy egészére is kiterjedhet.	KKSZ	
Rendkívüli vizsgálat	Baleset, vagy természeti csapás után, esetleg hídelővizsgálat során észlelt rendellenesség miatt az ütemezett, rendszeres hídvizsgálaton felüli, soron kívül elvégzendő hídvizsgálat, amely a híd egy részére vagy egészére is kiterjedhet.	e-UT 08.01.25:2019	
Reprezentatív minta	A mintavételi terv szerint vett egyes minták egyesítésével nyert gyűjtőminta, amelyre nézve a mintavételi terv valószínűvé teszi, hogy a minta minősége az alaphalmaz minőségének megfelel.	e-UT 05.01.15:2018	
Reprodukálhatóság	A reprodukálhatóság a precizitás azon fajtája, amely megismételhető körülmények között elvégzett vizsgálatokra vonatkozik, vagyis azonos módszerrel, azonos anyagon, azonos típusú mérőeszközzel különböző kezelővel, különböző laboratóriumokban végzett vizsgálatok eredményei között meghatározott szórás értéke.	e-UT 05.01.15:2018	
Részleges útlezárás	A közút egy részének olyan mértékű elkorlátozása, ahol a járműforgalom számára legalább egy forgalmi sáv szélességű használható útfelület marad.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Részlegesen védett járműmozgás	Az olyan járműmozgás, amelynél a szabad jelzéssel áthaladó járművek a KRESZ általános előírásai szerint elsőbbséget kötelesek adni jobbra bekanyarodásnál a velük párhuzamosan haladó gyalogosok, a jobb oldali kerékpársávon vagy kerékpárúton haladó járművek és az oldalfekvésű villamospályán közlekedő villamosok, valamint balra bekanyarodásnál a velük párhuzamosan haladó gyalogosok, a szemből érkező és egyenesen továbbhaladó vagy jobbra bekanyarodó járművek, a bal oldali kerékpárúton érkező járművek és az oldalfekvésű villamospályán közlekedő villamosok részére.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Rézminta	Mintacsökkentési eljárással, egyes mintákból, vagy gyűjtőmintából kapott minta.	e-UT 05.01.15:2018	
Réteg	Építési alanyanyagokból épített, nagy felületű, viszonylag kis vastagságú építményrész.	KÉSZ, e-UT 06.03.53:2018	
Rézsűhajlás	A rézsűkorona és a rézsűláb pontok közötti magasságkülönbség és a vízszintes távolságuk hányadosa százalékban kifejezve, egész értékre kerekítve. Megjegyzés: pl. 1:1,5-es rézsű esetén a rézsűhajlás 67%.	e-UT 09.04.15:2018	
RSU (Roadside Unit)	C-ITS út menti adó/vevő berendezés	e-UT 04.01.15:2019	
Rugalmas burkolatalap	Rugalmas kötőanyagból és szükség szerint aktív kiegészítő anyagból álló, új és/vagy újrahasznosított anyagokból, esetleg passzív pótló adalékanyagokkal kiegészített kővázból hideg eljárással gyártott útpályaszerkezeti burkolatalap-réteg (RBA- a kötőanyag megjelölésével).	e-UT 06.03.26	
Rugalmas kötőanyag	Bitumenemulzió, habosított bitumen, vagy más, utügyi műszaki szabályozási dokumentummal rendelkező műanyag alapú kötőanyag.	e-UT 06.03.53:2018	
Rugalmas kötőanyag	Bitumenalapú, vagy más, utügyi műszaki szabályozási dokumentummal rendelkező műanyag alapú kötőanyag (polimer, kopolimer).	e-UT 05.02.56:2019	
Rugalmas kötőanyag	Bitumenalapú, vagy más, utügyi műszaki szabályozási dokumentummal rendelkező műanyag alapú kötőanyag.	e-UT 06.03.26	
Rugalmas kötőanyagú réteg	A rugalmas kötőanyaggal kezelt talajok vagy adalékanyagok keverékéből készített réteg. Az így szilárdított szemcsés talajokból az útpályaszerkezetben burkolatalap építhető.	e-UT 06.03.53:2018	
Saját etalon (ellenőrző mérőeszköz)	Az alkalmazott műszer üzemképességének megállapítására szolgáló próbatest.	e-UT 09.02.11:2019	
Sajátos építményfajták	Többnyire épületnek nem minősülő, közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási, bányászati tevékenységgel és a bányászati hulladék kezelésével kapcsolatos, atomenergia alkalmazására szolgáló, valamint a honvédelmi és katonai, továbbá a nemzetbiztonsági célú, illetve rendeltetésű, sajátos technológiájú építmények, amelyek létesítésekor - az építményekre, építési tevékenységekre vonatkozó általános érvényű településrendezési és építési követelményrendszeren túlmenően - eltérő, vagy sajátos, csak arra a rendeltetésű építményre jellemző, kiegészítő követelmények megállapítására és kielégítésére van szükség.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Sárga villogó üzemmód „SV”	A jelzőlámpának a forgalomirányítás programszerű szükségtelensége vagy a rendőrség karjelzéses forgalomirányításának bevezetése, illetőleg más ok miatti kikapcsolása sárga villogó fényjelzésre.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Sárrázó	Földút szilárd burkolatú úthoz csatlakozó, legfeljebb ötven méter hosszúságú szilárd burkolattal kiépített szakasza, amelyhez ingatlan megközelítését biztosító útcsatlakozás vagy egyéb út nem csatlakozik.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Sáveltérítés	A forgalmi sáv(ok)ban haladó járművek - kétpályás úttest esetén ugyanazon az útpályán -, a munkaterület miatt új helyen vagy új kiosztásban kialakított forgalmi sáv(ok)ba terelése.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Sávozott kettős terelőtábla	Az elkorlátozás mindkét oldali kikerülésének lehetősége esetén az útterület szakaszos lezárásakor a kitérítő szakasz első táblájaként alkalmazott sávozott terelőtábla.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Sávozott kettős terelőtábla	Az elkorlátozás kétirányú kikerülésére való lehetőség esetén az útterület szakaszos lezárásakor a kitérítő szakasz első táblájaként alkalmazott sávozott terelőtábla.	e-UT 04.05.14:2020	
Sávozott terelőtábla	Külön előírásban meghatározott a munkaterület jelzésére, az útterület szakaszos elhatárolására, ideiglenes forgalmi sávok kijelölésére szolgáló forgalomterelő, illetve valamilyen veszélyre (burkolathibára, burkolatmarásra, útburkolat szennyezettségére, úttartozék hiányára, rongálódására) figyelmeztető piros-fehér színű sávozott tábla.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Sávozott terelőtábla	A munkaterület jelzésére, az útterület szakaszos elhatárolására, ideiglenes forgalmi sávok kijelölésére szolgáló forgalomterelő, illetve valamilyen veszélyre (burkolathibára, burkolatmarásra, útburkolat szennyezettségére, úttartozék hiányára, rongálódására) figyelmeztető eszköz.	e-UT 04.05.14:2020	
Segédmotoros kerékpár	A külön jogszabályban L1e járműkategóriába sorolt kétkerekű, L2e járműkategóriába sorolt háromkerekű jármű, továbbá az L6e járműkategóriába sorolt quad és mopedautó.	KRESZ	
Segélykérő telefon	Az autópálya mentén elhelyezett távközlési berendezés, mely a diszpécserközponttal biztosít kapcsolatot baleset esetén vagy műszaki segélykérés céljából.	e-UT 03.01.11:2008	
Semleges állapot	Üres kijelző.	e-UT 04.01.15:2019	
Síkosságmentesítés	Olyan téli üzemeltetési feladat, amely a közút gépjármű-közlekedésre szolgáló felületének síkosság elleni védekezését és a hó eltakarítását foglalja magába.	Kkt.	
Sorköz	A háttérnek a jelzési képen belüli szöveg két szomszédos sorának betűi közötti függőleges távolsága, e műszaki előírás szabályai szerint.	e-UT 04.01.15:2019	
Stabilizált padka	Kötőanyaggal megerősített padka.	KTSZ, e-UT 03.01.11:2008	
Statikus mérési mód	Nyugalmi helyzetben történő mérés.	e-UT 08.01.51:2018	
Statikus teherbírás modul	Statikus teherbírás vizsgálattal meghatározott második terhelésből adódó teherbírásérték (E_2).	KÉSZ, e-UT 06.03.53:2018	
Statikus útdatok	Az útra vonatkozó olyan adatok, amelyek nem változnak gyakran vagy rendszeresen.	e-UT 08.01.22:2020	
Strukturált burkolati jel	Olyan útburkolati jel, ahol a festékanyag rétegvastagsága nem egyenletes, nem fedi le teljes terjedelmében a festett területet, ugyanakkor összességében megjeleníti a forgalomszabályozási funkciót.	e-UT 05.02.43:2019	
Sugárforrás	Radioizotópot tartalmazó, radioaktív sugárzás szabályozott kibocsátására alkalmas eszköz.	e-UT 09.02.11:2019	
Surrantó (rézsúurrantó)	folyókák, burkolt árkok rövid nagyeesű szakaszaiban helyszíni betonból vagy előregyártott elemekből kialakított nyílt burkolt árkok. A surrantó alsó végén energiatörő létesítményt kell elhelyezni.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Süllyesztékes mérőhely	A mérőtalpak süllyesztett elhelyezésére alkalmas módon kiépített mérőhely, amely lehetővé teszi, hogy a mérőtalpak felszíne az aktív mérőfelület síkjához illeszkedjen.	e-UT 08.01.51:2018	
Süllyesztett szegély	Az útburkolattal a szegély egyik oldalán azonos szintben, a szegély másik oldalán az útburkolattal azonos szintben vagy annál legfeljebb 2 centiméterrel magasabban kiképzett, burkolatot megtámasztó, határoló szegély.	KTSZ	
Süllyesztett szegély	A burkolattal azonos vagy közel azonos szintben kiképzett, burkolatot határoló szegély.	e-UT 03.01.11:2008	
Szabad jelzés	A gyalogosok úttesten áthaladását, illetőleg a járművek továbbhaladását megengedő jelzés.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, 41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Szabadon programozható	A LED-es mátrixjelzők közül azok, amelyek képpontjait szabadon lehet vezérelni (a felbontás adta keretek között bármilyen kiserkesztett jelzésekép megjeleníthető rajta).	e-UT 04.01.15:2019	
Szabadon tartandó tér	A közúti úrszelvény melletti térrész (keresztmetszeti terület), amely kialakításával segíti a környezet érzékelését.	KTSZ	
Szabályozási szakasz	Hosszú váltakozó irányú forgalomirányítást igénylő munkaterület esetén azon részzakasz, mely képes a forgalom fennakadás nélküli lebonyolítására. Hosszát a forgalomnagyság, a sebességi adatok és a helyi úthálózati adottságok figyelembevételével kell meghatározni.	e-UT 04.05.14:2020	
Szabályozási vonal	A közterületet és az egyéb nem közterületet elválasztó vonal.	OTÉK	
Szabályozott közvilágítás	Az a közvilágítás, amely üzemidejének egy részében szabályozott vagy vezérelt módon a névleges fényáramnál kisebb fényárammal működik.	KÖZVIL	
Szakaszhiba	Túláramvédelmi eszközzel védett közvilágítási áramkör működésképtelensége.	KÖZVIL	
Szállítmány	Folyamatos gyártás esetén, egy meghatározott időszakon belül gyártott mennyiséget egy tételként kell kezelni. Egy gyártási vagy szállítási egység (vasúti vagonnyi, teherautónyi, hajó rakatnyi), vagy egy raktározott mennyiség, melyet egyenletesnek feltételezett folyamat során gyártottak.	e-UT 05.01.15:2018	
Száloptikás tábla	A tábla belsejében elhelyezett fényforrás fénye a tábla felületére optikai szálon kerül kivezetésre a megjelenítendő jelzéseképnek megfelelően.	e-UT 04.01.15:2019	
Számított össztelem	A mért kerék- vagy tengelyterhelésekből képzett össztelemérték.	e-UT 08.01.51:2018	
Számított tengelyterhelés	A mért kerékterhelésekből vagy össztelemértékekből képzett tengelyterhelés-érték.	e-UT 08.01.51:2018	
Szárnyfal	A hídfő azon szerkezeti része, amely a hídfőhöz csatlakozó földmű oldalirányú megtámasztására szolgál.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Szavatossági idő biztosítékkal	Új sarudilatációra és annak beépítésére vonatkozó szerződésben meghatározott minimális szavatossági idő. A szavatossági időszak teljes időtartamára olyan mértékű pénzügyi biztosítékot kell fenntartani, ami a sarudilatáció javítása/cseréje közvetlen és járulékos költségeinek fedezésére alkalmas.	e-UT 07.03.11:2018	
Szélső elválasztósáv	Azonos irányú, de eltérő jellegű forgalmi sávok elválasztására szolgál.	e-UT 03.01.11:2008	
Szélső sáv	A leállósáv, a várakozási sáv, a külső biztonsági sáv és a padka összefoglaló neve.	e-UT 03.01.11:2008	
Személygépkocsi	Személyszállítás céljára készült olyan gépkocsi, amelyben - a vezető ülését is beleértve - legfeljebb 9 állandó ülőhely van.	KRESZ	
Személy sérüléssel közúti közlekedési baleset	Minden olyan közúton vagy közforgalomra megnyitott magánúton történt baleset, amelyben legalább egy mozgó jármű részt vett, és melynek következtében legalább egy személy meghalt vagy megsérült.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Szemmagasság (hsz, m)	A gépjármű vezetőjének megadott szemtengelymagassága a burkolat síkjától mérve.	e-UT 03.01.11:2008	
Szemmegoszlás	Szemmagasság szerinti összetétel, a meghatározott méretű szitákon átesett anyag tömegszázalékban kifejezve.	e-UT 05.01.15:2018	Ebben az előírásban a következő szemmegoszlás-kategóriák használatosak: $G_n X/Y$ ($n = C, CA$, vagy $n = G$) vagy $G_n X$ ($n = F, NG$ vagy A), ahol n az alábbiak szerint: C – durva CA – durva kőanyaghalmoz, csak aszfaltkeverékekhez G – ($D \leq 4$ és $d \geq 1$) F – finom NG – természetes eloszlású A – nyújtott
Szemszerkezet	A szemszerkezet az adott kőanyaghalmoz szemmegoszlásának és szemalakjának, tisztaságának összefoglaló megnevezése.	e-UT 05.01.15:2018	
Szendvics felületi bevonat (SzfB) (Pre-Chipping Dressing)	Egy réteg zúzottkő kiszórását (előszórt zúzalékréteg), a felületi bevonat építése, mint a folyamat része, közvetlenül követi.	e-UT 06.03.63:2019	e-UT 06.03.63:2019 1.e) ábra
Szennyező anyag	Szennyező anyag minden olyan alkotóanyag, ami a felhasználás szempontjából nem kívánatos, vagy jelenléte kritikus.	e-UT 05.01.15:2018	
Szerkezet	Építési alapanyagokból épített, pontszerűen megvalósuló építményrész.	KÉSZ	
Szervíz út	A fő forgalmi áramlatot levezető útpályától elkülönített, azzal jellemzően párhuzamosan vezetett olyan út, amelynek célja az elkülönülő forgalmi igények kiszolgálása.	KTSZ	
Szervíz sáv	olyan többletsáv, amely „b” hálózati funkciójú belterületi főutakon a forgalmi sávokkal párhuzamosan vezet, azokkal megegyező szélességű, és attól általában széles szaggatott vonallal van elválasztva. A szervíz sáv megállásra, rakodásra, út menti ingatlanok kiszolgálására, a kiválások és becsatlakozások segítésére szolgál olyan, általában fejlesztendő, korszerűsítendő útszakaszokon, ahol szervízút kialakítására nincs műszaki lehetőség.	e-UT 03.01.11:2008	
Szigetelés	A korróziógátló alapozóréteg, a szigetelőréteg és a tapadást segítő réteg együttese.	e-UT 07.03.23:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Szigetelési rendszer	A szigetelési rendszer olyan többrétegű rendszer, amelynek feladata az acél pályalemez felső felületének a víztől, korróziótól való tartós védelme. A rendszer részei a korróziógátló alapozórétegek, a szigetelőréteg, a hozzá tartozó tapadást segítő réteg és a védőaszfalt.	e-UT 07.03.23:2018	
Szigetelőréteg	Egy vagy két rétegben felhordott, általában rugalmasított epoxi kötőanyagú műgyanta réteg, amely az alábbi funkciókat látja el a megkívánt élettartam alatt: a korróziógátló alapozóréteg mechanikai és víz elleni védelmét, a pályalemez és az aszfalt védőréteg erőtadó összekötését. A szigetelőréteget be kell szórni bazaltzúzalékkal vagy a gyártó által javasolt és típusvizsgáltatott, az aszfalt-tapadását elősegítő olvadó beszóróanyaggal.	e-UT 07.03.23:2018	
Szigetüzemű berendezés	Az együttműködő villamosenergia-rendszerhez nem csatlakozó közvilágítási berendezés.	KÖZVIL	
Szilárd burkolatú út	Olyan út, amelynek úttestje szabályosan lerakott kő vagy műkő, továbbá beton vagy aszfalt burkolattal rendelkezik.	KRESZ	
Szilárd burkolatú út	Az olyan út, amely teljes hosszában szilárd (aszfalt, beton, kő stb.) útburkolattal rendelkezik; nem tekintendő azonban szilárd burkolatú útnak az az út, amelynek csak szilárd burkolatú úthoz való csatlakozása előtt vagy vasúti átjáró előtt van 50 m-nél nem nagyobb hosszban szilárd burkolata.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Szilárd pályaburkolatú utat átvezető híd	Olyan híd, amelyre felvezető útpálya nem csak a hídon és esetleg a hídra vezető rámpán szilárd burkolatú, hanem a folyó szakaszon is.	e-UT 07.03.11:2018	
Szilárdsági osztály	A hidraulikus kötőanyagú keverék szilárdsági követelményét a nyomószilárdsági osztály megadásával kell előírni. A keverék tervezésekor ezt az értéket kell figyelembe venni.	e-UT 06.03.53:2018	
Színfordítás	A fénykibocsátó mátrixtáblán a táblaelemeknek (alap, fényél, keret, jelkép, felirat) a közúti jelzőtáblákra vonatkozó jogszabályban és műszaki előírásban meghatározott színei helyett a piros szín kivételével a sötét színű (kék, zöld, barna) elemeknek világos (fehér) színben, a világos színű (fehér, sárga, narancs) háttereknek pedig sötét (fekete) színben való megjelenése. A jelzőtábla jelképének vagy keretének piros színe nem változtatható meg.	e-UT 04.01.15:2019	
Szint	Kőanyaghalmoz alapvető jellemzői tekintetében vizsgált teljesítménye értékelésének számértékben kifejezett eredménye.	e-UT 05.01.15:2018	
Szintbeni csomópont	Olyan csomópont – beleértve a külön szintű csomópontok szintbeni alcsomópontjait is –, ahol valamennyi járműmozgás azonos szinten történik.	KTSZ	
Szintkiegyenlítő (vaktalp, vaklap, illetve szőnyeg)	A teherfelvővel azonos magasságú, mérési funkcióval nem rendelkező szerkezet. Ennek feladata a szintbeli különbségek kiegyenlítése. A nem mért kerek alá vaktalpakot kell helyezni, ha a teherfelvő a mérési területen nem besüllyesztve helyezkedik el.	e-UT 08.01.51:2018	
Szivárgó	Talp-, illetve mélyszivárgó és burkolatszivárgó.	e-UT 03.01.11:2008	
Szonda	A mérőeszköz része, amely a sugárforrást, az árnyékolást, a sugárdetektort és esetenként az elektronikus részt is magában foglalja.	e-UT 09.02.11:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Szoros hézag	A csatlakozó betonburkolatokat teljes vastagságban és szélességben elválasztó, de a beton kiterjedő mozgásait megakadályozó hézag; a korábban betonozott burkolat és a mellé betonozott új sáv vonalában alakítható ki.	e-UT 06.03.36:2019	
Tágulási tényező	Az a szám, amely megmutatja, hogy a keletkező bitumenhab maximális térfogata milyen mértékben aránylik a kiindulási útépitésibitumen-minta térfogatához.	e-UT 06.03.26	
Tájékoztató határérték	Az építményrész vagy az építési alapanyag valamely gyártásközi jellemzőjének minimális vagy maximális szintje.	KÉSZ	
Tájékoztató jelzőtábla	négyszög alakjával és jelképeivel a közlekedők részére a nevében meghatározott tájékoztatást adó jelzőtábla.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Tájfásítás	A közúti biztonság, zajvédelem, esztétika, tájvédelem stb. sokrétű szempontjait szolgáló közút menti növénytelepítés.	e-UT 03.01.11:2008	
Talp-, illetve mélyszivárgó	Az út ágyazati, illetve talajjavító rétegét elérő magasan fekvő talaj- vagy rétegvíz felfogására és elvezetésére szolgáló létesítmény;	e-UT 03.01.11:2008	
Talpakok	Töltésláb melletti – a csapadékvíz elvezetésére szolgáló – árok.	e-UT 03.01.11:2008	
Támfal	Földművek megtámasztására szolgáló műtárgy.	e-UT 03.01.11:2008	
Tanulmányterv	A közút építési változatainak lehetőségeit feltáró, a lehetséges változatok közül a továbbtervezésre javasolt optimális változatot meghatározó terv.	KTSZ	
Tapadást segítő réteg	A szigetelőréteg és az aszfalt védőréteg egyttldolgozását biztosító réteg. A tapadást segítő réteg kialakításánál mindig a gyártó előírásai szerint kell eljárni. A tapadást segítő réteg szerepe: feszültségelosztó hatás, elősegíti a védőaszfalt réteg biztosabb leragasztását, megakadályozza, hogy a későbbiekben a védőaszfalt réteg esetleges megnyílásain, hibahelyein a beszivárgó víz a szigetelőréteg felületén vándoroljon.	e-UT 07.03.23:2018	
Tartóoszlop	Az útelzáró, az útelkorlátozó és a forgalomterelő elemek kihelyezését lehetővé tevő eszköz.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Tartószerkezet	Olyan szerkezet (pl. oszlop, konzol, portál, tartósodrony stb.), amely a fényjelző készüléknek a megfelelő helyzetben tartására, és az erőhatások felvételére szolgál.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Távolból kezelt teljes sorompó	Olyan teljes sorompó, amelynek kezelése közben a kezelőszemélyzet a vasúti átjárót, illetőleg az utat - a vasúti átjáró mindkét oldalán - legalább Lk távolságban akadálytalanul áttekinteni nem tudja.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Technológiai minimum	Olyan útpályaszerkezet, amelynek meghatározása során nem a használati terhelés a mértékadó, hanem a legkisebb megépíthető rétegvastagság.	KÉSZ	
Technológiai utasítás	Az útépitési munka egy jól elhatárolt része (jellemzően egy építményrész) építési vagy bontási folyamatának részletes leírása (TU).	KÉSZ	
Technológiai utasítás	A kivitelező által az építőanyagok, termékek beépítésére a műtárgy sajátosságait figyelembe véve összeállított részletes leírás.	e-UT 07.03.23:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Teherfelvevő	Az a szerkezet, amelynek feladata a terhelés felvétele. Mérés közben a jármű kereke ezen a teherfelvevőn helyezkedik el. Más elnevezése: „mérőhíd”, „mérőtalp”, illetve „mérőlap”.	e-UT 08.01.51:2018	
Tehergépkocsi	A személygépkocsit, az autóbust, a trolibuszt és a vonatát kivéve minden gépkocsi.	KRESZ	
Telek	Egy helyrajzi számon nyilvántartásba vett földterület.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Településfejlesztési koncepció	A település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Települési bejárati kapu	A külterületi közút településbe való bevezetésénél a megváltozott forgalmi körülményre való figyelemfelhívás.	e-UT 03.01.11:2008	
Településkapu	A közút lakott területre történő bevezetésénél a megváltozott forgalmi körülményre való figyelemfelhívást szolgáló – a helyszínrajzi vonalvezetés és a keresztmetszeti kialakítás megváltozásával járó – intézkedések és létesítmények összessége.	KTSZ	
Településszerkezeti terv	A településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv.	1997. évi LXXVIII. törvény	
Teljes élettartam	Az építmény rendeltetésszerű használata és az előírások szerinti üzemeltetése esetén elvárt – jogszabályban vagy útügyi műszaki szabályozási dokumentumban meghatározott – élettartam.	KÉSZ	
Teljes élettartam	Az építmény rendeltetésszerű használata és az előírások szerinti üzemeltetése esetén elvárt – jogszabályban vagy útügyi műszaki szabályozási dokumentumban meghatározott – élettartam. (Az az időtartam, ameddig az útburkolati jel a forgalomszabályozási funkcióját betölti.)	e-UT 05.02.43:2019	
Teljes fénycsillagítás	A bekapcsolástól a kikapcsolásig a világítótest beépített fénycsillagítással üzemelő folyamatos közvilágítás.	KÖZVIL	
Teljes látási háromszög	Az a háromszög terület, amelyet az úttest felezővonalának és a vasúti pálya tengelyének metszéspontjától az úttesten a vasúti átvágás előtt Lk távolságban, és a vasúti pályán mindkét irányban Lv távolságban lévő pontok határoznak meg.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	Az Lk távolság vízszintes úton: 30 km/óra sebességnél 20 m, 50 km/óra sebességnél 40 m, 70 km/óra sebességnél 75 m, 90 km/óra sebességnél 120 m. Az Lk távolság meghatározásánál: - lakott területen kívüli szilárd burkolatú úton 90 km/óra, - lakott területen lévő szilárd burkolatú úton a „Sebességkorlátozás” jelzőtáblával engedélyezett sebességet, annak hiányában 50 km/óra, - földúton 30 km/óra sebességet kell alapul venni. Egyéb esetekben a 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet mellékletében szereplő ábra alapján határozható meg. Az Lv távolság a vasúti pályára engedélyezett - km/óraban kifejezett - sebesség számértékének ötszöröse, méterben
Teljes sorompó	Olyan sorompóberendezés, amely a keresztező utat - osztottpályás út esetén annak egyik úttestjét - teljes szélességben sorompórúddal zárja el vasúti jármű közlekedésekor és áthaladása alatt.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Teljes útlezárás	A közút oly mértékű elkorlátozása, amelynél a járműforgalom számára alkalmas útfelület nem marad.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Teljesen és részben tört szemek	Az MSZ EN 933-5 szabvány értelmében teljesen tört a szem, ha a felületének legalább 90%-a törésből származik és részben tört a szem, ha a szem felületének legalább 50%-a törésből származik.	e-UT 05.01.15:2018	
Teljesítményfelvétel stabilitás	Szabványos feszültség határok között (tolerancia +/- 10% max +/-5W) mért teljesítmény.	KÖZVIL	
Teljesítménynyilatkozat	Az építési termék gyártója által kiállított olyan dokumentum, amely az építési termék teljesítményét a termékre vonatkozó műszaki előírásnak megfelelően hitelesen igazolja.	e-UT 05.02.11:2018	
Teljesítménynyilatkozat	Az építési termék gyártója, vagy forgalmazója által kiállított olyan dokumentum, amely az építési termék teljesítményét a termékre vonatkozó műszaki előírásnak megfelelően hitelesen igazolja.	e-UT 05.02.43:2019	
Tengelycsoport	Azok a tengelyek, amelyeknek a távolsága a szomszédos tengelytől kisebb 1,80 méternél.	e-UT 08.01.51:2018	
Tengelycsoport-terhelés	Egy tengelycsoportba tartozó tengelyek terhelésének összege.	e-UT 08.01.51:2018	
Tengelyterhelés	A jármű egy-egy tengelyén levő kerekek által a vízszintes talajra átvitt súly.	KRESZ	
Tengelyterhelés	A jármű egy tengelyén lévő kerekein mért kerékterhelések összege. A jármű egy méteren belüli tengelyei egy tengelynek számítanak.	e-UT 08.01.51:2018	
Tengelyterhelés-mérő berendezés	A jármű egy tengelyén lévő kerekek együttes terhelését egy időben egyszerre méri meg.	e-UT 08.01.51:2018	
Terelő útvonal	A jogszabályban meghatározott „Terelőút” jelzőtáblával jelzett útvonal.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Terelőfal	Ökoáteresz építéséhez szorosan kapcsolódó kiegészítő létesítmény, mely a védett állatokat az átjáró irányába tereli.	e-UT 03.07.53:2019	
Terelőkúp	Útterület rövid idejű szakaszos elhatárolását biztosító forgalomterelő eszköz.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Terelővillogós utánfutó	Villogó terelőnyílal, terelés forgalmi rendjére utaló táblával, kikerülési irány táblával felszerelt utánfutó.	e-UT 04.05.14:2020	
Térfogatsűrűség	A nedves térfogatsűrűség, száraz térfogatsűrűség, és a víztartalom fogalmát az MSZ 14 043-6 tartalmazza.	e-UT 09.02.11:2019	
Térfogat-víztartalom	A talaj egységnyi térfogatában lévő víz tömegének és az illető térfogatnak a hányadosa.	e-UT 09.02.11:2019	
Terheléses vizsgálat	A forgalomban lévő híd állapotának, leromlásának, illetve teherbírásának megítélése céljából, esetileg megválasztott álló vagy mozgó teherrel végzett műszeres vizsgálat.	KKSZ	
Terjeszkedési (dilatációs) hézag	A betontáblákat teljes vastagságban és szélességben elválasztó és a táblák mozgását tönkremenetel nélkül lehetővé tevő hézag.	e-UT 06.03.36:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Termékek (frakciók)	A d névleges alsó és D névleges felső szitaméretű kőanyagalmazok, szemmagysághatáraitak d/D jellel fejezzük ki. Ezen útügyi műszaki előírás szerint: KZ jelű különleges zúzottkő, NZ, jelű nemes zúzottkő, Z jelű zúzottkő, ZH jelű zúzotthomok, ZK jelű zúzottkavics, OH jelű osztályozott homok, OK jelű osztályozott kavics, HK jelű homokos kavics termékeket különböztetünk meg.	e-UT 05.01.15:2018	Ez a jelölés a termékosztály szerint korlátozott mértékben megengedi olyan szemek jelenlétét is, melyek fennmaradnak a felső szitán (méreten felüli szemek) vagy amelyek átesnek az alsó szitán (méreten aluli szemek), ezért nevezzük névleges szemmagyságnak.
Termékosztály	A termékosztály a kőanyagalmaz szemszerkezetét (szemmagyságát és szemalakját) és tisztaságát meghatározó előírások csoportja, a termék feldolgozástechnológiai tulajdonságainak kifejezője.	e-UT 05.01.15:2018	Jele az útépitési kőanyagalmaz termékosztályának betűjeléből és a névleges szemmagyság-határok számjeléből áll. Például: NZ 11/22.
Terméktartósság (Durability of the Product)	Egy termék azon képessége, hogy az előírt teljesítményét a várt hatások alatt, a gazdaságilag ész-szerű élettartam alatt megőrzi.	e-UT 06.03.63:2019	
Természetes eredetű kőanyagalmaz	Természetes ásványi nyersanyag-előfordulásból származó kőanyagalmaz, amelyet a feldolgozás során kizárólag mechanikai hatás ért.	e-UT 05.01.15:2018	
Területi forgalomcsillapítás	Azon forgalomszabályozási intézkedések és eszközök összessége, amelynek célja az adott területen belüli közutakon a korlátozott sebesség betartatása.	e-UT 03.01.11:2008	
Területigénybevételi terv	A közút végleges területigényének meghatározásához szükséges terv, amely bemutatja a kialakuló telekkiosztást és az új területhasználatot.	KTSZ	
Tervezési forgalom	A forgalmi tervezés során a kapacitástervezés céljából, a tervezési időtávra becsült forgalomnagyság egységjarműben megadva.	KTSZ	
Tervezési osztály, tervezési kategória	Közutak hálózati és úttervezési célból történő csoportosítása.	e-UT 03.01.11:2008	
Tervezési sebesség (vt, km/h)	Az előírásban úttervezési osztályonként megadott sebességérték, amelyhez kapcsolja az előírás az adott út műszaki jellemzőinek szélső értékeit.	e-UT 03.01.11:2008	
Tervezési sebesség (vt, km/óra)	Az a sebességérték, amelyhez az adott közút tervezési műszaki jellemzőinek szélső értékei kapcsolódnak.	KTSZ	
Tervező	Az építető – vagy az építető megbízásából más szervezet – megbízásából a tervezési munkát végző természetes vagy jogi személy.	KÉSZ	
Tervjavaslat (Design Proposal)	A meghatározott teljesítményi követelmények biztosítására előzetesen javasolt terv (például kiírásban vagy ajánlattételben az összetevők és a típus megadása).	e-UT 06.03.63:2019	
Tervszintek	A tervezési folyamat különböző célú és részletezettségű tervezési szintjei.	KTSZ	
Tervszűri	Szakmai tanácsadó testület, amely az építető felé az adott beruházás műszaki értékét, gazdaságosságát és hatékonyságát növelő javaslatokat fogalmaz meg.	KTSZ	
Tilalmi jelzőtábla	A kör alakjával, jelképeivel és/vagy felirataival a járművek forgalmára vonatkozó tilalmakat (korlátozásokat) meghatározó jelzőtábla.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Tilos jelzés	A gyalogosok áthaladását (úttestre lépését), illetőleg a járművek továbbhaladását megtiltó (megállásukat előíró) jelzés.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Típus-jóváhagyási próbaszakasz (TAIT) [Type Approval Installation Trial]	Rokon értelmű az első típusvizsgálattal (ITT), bemutatja, hogy a felületi bevonat jellemzői megfelelnek ezen európai szabvány szerint nyilatkozott jellemzőknek. A (TAIT) egy olyan meghatározott szakasz, amely építése során a felületi bevonat üzemi gyártásellenőrzés (FCP) mellett készült, és a teljesítményvizsgálatokat egy év eltelte után végzik. A termék azonosítását, teljesítményét és tervezett alkalmazásának megadását részletes állapotfelvétel alapján végzik (lásd: MSZ EN 12 271 szabvány C mellékletét). A hidegaszfalt vékonyrétegekből készített próba (TAIT) azt mutatja meg, hogy a szabvány szerinti – utak és egyéb közlekedési területek (pl. gyalogjárda és kerékpárutak) felületi kezelésére használt hidegaszfalt vékonyrétegek – elnevezésű útépitési termék beépítése után milyen vonatkozó teljesítményi követelményeket kell betartani, és milyen ellenőrzési eljárásokat kell alkalmazni az MSZ EN 12 273 Hidegaszfalt vékonyrétegek. Követelmények tárgyú szabvány szerint.	e-UT 06.03.63:2019	1) A TAIT a szerződés szerinti (konkrét) építési szakaszon is kijelölhető; 2) A TAIT érvényességi ideje 4 év.
Típusvizsgálat	Teljes vizsgálatok vagy más eljárások sora, melyek meghatározzák a terméktípusból reprezentatívan vett minta teljesítményét.	e-UT 05.01.15:2018	
Tisztaság	A tisztaság annak kifejezője, hogy a kőanyaghalmoz érzékszervi úton észlelhető vagy szabad szemmel látható szerves vagy egyéb eltérő ásványi szervesetlen szennyeződést, agyagrögöket, kézzel szétmorzsolható szemeket, agyag-iszappal bevont szemeket nem, vagy csak – vizsgálattal igazolt – korlátozott mértékben tartalmaz.	e-UT 05.01.15:2018	
Tisztasági követelmények	A kőanyaghalmoz szerves vagy egyéb szennyeződést nem tartalmazhat.	e-UT 05.01.15:2018	Megfelelő tisztaságú KZ, NZ, Z, ZK, OK termékostályú termék esetén a kapott vizes eljárású szemmegoszlás-vizsgálati eredmény finomszemtartalmának meg kell felelnie a jelen előírásban meghatározott követelményeknek. Az OH, ZH homok és a HK homokos kavics termék MSZ 18 288-2 szabvány 9. szakasza szerinti térfogatos üleptő vizsgálattal meghatározott agyag-iszap tartalma feleljen meg az MSZ 4798:2016 szabvány 5.1.3.
Többlet forgalmi sáv	Olyan sáv, amely a folyópálya jellemző keresztzelvényének forgalmi sávjain felül kerül kialakításra előzési célból, illetve a csomóponti mozgások elősegítése céljából.	KTSZ	
Többsávú körforgalmú csomópont	Olyan körforgalmú csomópont, amelynek van olyan szakasza, amely több mint egy forgalmi sávval rendelkezik.	KTSZ	
Többsávú körforgalom	kiemelt, át nem járható középszigettel, többsávú körpályával és legalább egyik ágán kanyarodósávokkal kialakított körforgalom.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Töltésmagasság	A keresztzelvényben a koronaél, valamint a töltésrészsű és a terepvonal metszéspontjának szintkülönbsége, továbbá a koronaél és az árokfenék szintkülönbsége közül a nagyobbik érték, amely a terepviszonyoknak megfelelően ugyanazon keresztzelvénynek a két oldalán eltérő lehet.	e-UT 04.04.13:2020	
Töltéstest	A földmű alsó része, mely csak töltés esetén épül.	KÉSZ	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Töltőanyag-tartalom	Az aszfaltkeverék kőanyagkeverékének 0,063 mm alatti része, amely nagyrészt az e-UT 05.01.15 szerinti idegen töltőanyagból (mészkeverék), és/vagy a tervezett kőanyagkeverékből származó, a gyártás során a keverőgép által elszívott, porleválasztóból kinyert és legfeljebb a képződés arányában visszaadagolt saját töltőanyagból (exhausztorpor) áll.	e-UT 05.02.11:2018	
Tömeg- és térfogatszázalék jelölése	Az útügyi műszaki előírásban a tömegszázalékot tömeg% vagy m%, a térfogatszázalékot térfogat% vagy V% jelöléssel különböztetjük meg, ahol az szükséges.	e-UT 06.03.53:2018	
Tömegközlekedési jármű	A villamos, a trolibusz és a menetrend szerint közlekedő autóbusz.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Tömegközlekedési jelző	Fényjelző készülék a tömegközlekedési járművek irányításának kizárólagos céljára a jelzőlámpával szabályozott helyeken.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Tömörítetlen altalaj	Az altalaj útszerkezet alatti része, melyet az utépítési munka nem érint.	KÉSZ	
Tömörített altalaj	Az altalaj felső része, mely feltalaj eltávolítása után tömörítési eljárással kerül kialakításra.	KÉSZ	
Trolibusz	Elektromos felsővezetékhez kötött gépkocsi.	KRESZ	
Túlemelés-átmeneti szakasz	Az az útszakasz, amelyen az egyenes szakasz oldaleséséből az íves szakasz oldalesésébe (túlemelésbe) történő oldalesés-változás megtörténik.	e-UT 03.01.11:2008	
Tükrös elhelyezés	Az út menti azonos típusú létesítmények az út mindkét oldalán egymással szemben vagy kis mértékű eltolással való elhelyezése.	e-UT 03.01.11:2008	
Tűrés	Az előírt érték és a küszöbszint közötti tartomány.	KÉSZ	
Tűszonda	A talaj sík felszínére helyezett mérőműszer, amely gamma-abszorpciós módszerrel méri a talaj felső 10–30 cm-es rétegének (a sugárforrás és a műszer detektora között elhelyezkedő talajtömbnek) a térfogatsűrűségét.	e-UT 09.02.11:2019	
Tűszonda alkalmazásához kialakított lyuk	A mérőhelyen a tűszonda alkalmazásához kialakított, a felületre merőleges lyuk a talajban, amely tömör acéltüske beverésével és kihúzásával készül.	e-UT 09.02.11:2019	Az abszorpció, aktivitás, dózisteljesítmény, gammasugárzás, izotópok, sugáregészségügy, sugárvédelem, sugárzás (ionizáló), zárt sugárforrás fogalmakat az MSZ 14 345-1, az egyéb, méréssel kapcsolatos fogalmakat az MSZ 15 320
ÚD	A megtett úttal arányos útdíjfizetési rendszer; e-útdíj.	e-UT 08.01.22:2020	
Új építési munka	Új közúti szakasz, új forgalmi sáv, új csomópont vagy egyéb új létesítmény létrehozására irányuló közúti beruházás.	KÉSZ	
Új festés	Festéssel el nem látott burkolatra, vagy meglévő jelre elhelyezett jelzés, abban az esetben, ha a meglévő jel kontúrvonalai már nem láthatóak, és visszaállításuk csak kitéréssel valósítható meg. A meglévő jelek kontúrvizsgálatát a forgalomszabályozó szerepük szerint kell elbírálni.	e-UT 05.02.43:2019	
Újrahasznosított beton	Újrahasznosított beton-adalékanyaggal vagy újrahasznosított beton-adalékanyagból és új adalékanyagokból kevert adalékanyaggal készített beton.	e-UT 05.02.54:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Újrahasznosított beton-adalékanyag	Olyan adalékanyag, amely korábban kizárólag betonburkolatba volt beépítve, azaz a 4 mm-es szemmagyság feletti része tört beton és a 4 mm-es szemmagyság alatti pedig zúzott betonhomok. Az újrahasznosítani kívánt tört beton-adalékanyag az MSZ EN 12 620 szabvány követelményeit elégítse ki.	e-UT 05.02.54:2019	
Újrahasznosított kőanyaghalmozok	Előzőleg már felhasznált szervesetlen építőanyagból előállított kőanyaghalmoz. Az újrahasznosított kőanyaghalmoz tartalmazó termékek esetében a termék nevében alsó index U jellel (pl. Z ₀ /32) kötelező megjeleníteni. Újrahasznosított kőanyaghalmoznak számít a gyártási maradvány vagy a nem megfelelő termék, pl. fel nem használt zúzott beton.	e-UT 05.01.15:2018	
Út	A járművek és a gyalogosok közlekedésére, vagy csak a járművek, illetve csak a gyalogosok közlekedésére szolgáló, e célra létesített vagy kijelölt közterület, vagy magánterület (közút, magánút); magánútnak kell tekinteni az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt utat is.	Kkt.	
Út	A gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút).	KRESZ	
Út átépítése	A meglévő úttest szerkezeti vastagságának vagy szélességének megváltoztatása.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Út építése	A műszaki előírások szerint meghatározott műszaki jellemzőkkel út kialakítása, átépítése, felújítása vagy korszerűsítése.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Út megszüntetése	Az út elbontása és területének a táj jellegéhez igazodó rendezése.	93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet	
Utaló jelzőtábla	A járművezetők utazás közbeni eligazítására vagy egyéb esetlegesen hasznos információkkal való ellátására hivatott olyan jelzőtábla, mely - a forgalmi sávok számáról, irányáról és megszűnéséről, általános korlátozásokról, lezárt útszakaszokról, ajánlott sebességekről és útszakaszokról, autópálya kijáratairól, valamint gyalogos alul- vagy felüljárókról - ad tájékoztatást.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Utastást adó jelzőtábla	A kék alapszínű kör alakjával (vagy kék alapszínű kör alakot tartalmazó négyszög alakjával) és jelképeivel a közlekedők részére kötelező közlekedési magatartást előíró jelzőtábla.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Útbaigazító jelzőtábla	A járművezetők utazás közbeni eligazítására vagy egyéb hasznos tájékoztatással való ellátására szolgáló - útmutató (útirány-előjelző, útirányjelző, útvonal-megerősítő, útagonosító), helymeghatározó, utaló, rávezető és terelő - jelzőtábla.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Útburkolati jel	Az úttest (útpálya) felületén, annak síkjában fekvő, és festék, plasztikus anyagok, utépítési és egyéb anyagok felhasználásával készített forgalomszabályozó létesítmény (úttartozék).	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Útburkolati jel	Az úttest (útpálya) felületén, annak síkjában fekvő és festék, idomdarabok, utépítési és egyéb anyagok felhasználásával készített forgalomszabályozó létesítmény.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Útburkolati jel	Az úttest (útpálya) felületén, annak síkjában fekvő és festék, plasztikus anyagok, idomdarabok, útépitési és egyéb anyagok felhasználásával készített forgalomszabályozó létesítmény (úttartozék).	e-UT 04.05.14:2020	
Útburkolati jel	Az úttesten, annak síkjában fekvő és festéssel, ragasztással, vagy más hasonló módon az úttesthez rögzített forgalomszabályozási eszköz.	e-UT 05.02.43:2019	
Útburkolati jelzőtest	Az útburkolati jelet megerősítő vagy azt helyettesítő, az útburkolatba süllyeszthető vagy az útburkolatra ragasztható eszköz, amely fényvisszaverő elemet is tartalmazhat.	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Útcsatlakozás	Útnak, járműforgalmat szolgáló létesítmény (pl. üzemanyag-töltő-állomás) területének, vagy a járművek közút melletti ingatlanról közútra való ráhajtását szolgáló területnek a közúthoz csatlakozása.	Kkt.	
Útcsatlakozás	Útnak, járműforgalmat szolgáló létesítmény területének, vagy a járművek közút melletti ingatlanról közútra való ráhajtását szolgáló területnek a közúthoz csatlakozása.	KTSZ	
Útelzáró és veszélyt jelző lámpák	Akkumulátorról vagy elektromos hálózatról, illetve folyékony üzemanyaggal üzemeltetett folyamatos piros vagy villogó borostyánsárga fényt adó, alkalmazási hozzájárulással rendelkező berendezés, amely nem tartozik a jelzőlámpás irányítás körébe.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Útelzáró és veszélyt jelző lámpák	Akkumulátorról vagy hálózatról üzemeltetett folyamatos piros vagy villogó borostyánsárga fényt adó, alkalmazási engedéllyel rendelkező berendezés.	e-UT 04.05.14:2020	
Útelzáró korlát	A forgalom elől lezárandó útszakasz, illetve útterület elválasztására szolgáló forgalomterelő eszköz.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Útelzáró lánc, terelőfüzér és jelzőszalag	Forgalomterelő, útelzáró, útkorlátozó elemek, amelyek az elzárt terület folyamatos elhatárolását biztosítják.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Útépitési adatközlő tábla	Az úthasználók tájékoztatására szolgáló, a közúti beruházások legfontosabb adatait feltüntető tábla.	e-UT 04.02.42:2020	
Útépitési közreműködő	A tervező, a lebonyolító mérnök, az építési műszaki ellenőr és a vállalkozó kivitelező.	KÉSZ	
Útépitési munka	Az új építési munka, a rekonstrukciós munka, a felújítási munka és a karbantartási munka együttes elnevezése.	KÉSZ	
Útépitési munkaterület	Útépitési munka végzése céljából igénybevett, az építető által biztosított építési munkaterület.	KÉSZ	
Útépitési tervező	A közutak tervezését felelősen végző, megfelelő mérnöki kamarai jogosultsággal rendelkező mérnök.	KTSZ	
Útfelület	A burkolat felső síkja.	KÉSZ	
Úthálózat-védelem	Az országos út- és hídvasúton preventív védelme és megóvása, a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető, a megengedett legnagyobb össztömeget vagy tengelyterhelés-korlátozást túllépő, valamint a megengedett méretet meghaladó járművek közlekedésének szabályozásával és ellenőrzésével.	Kkt.	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Útinform (Közúti Közlekedési Információs Központ/Traffic Information Centre)	Az országos közúthálózatra vonatkozóan gyűjti és rendszerezi a közúti közlekedés folyamatosságát, biztonságát befolyásoló körülményekről, eseményekről szóló fontosabb információkat, a közlekedés elősegítése érdekében tájékoztatja a média szereplőit, az úton lévőket és az érdeklődőket a szerződésekben és a jogszabályokban meghatározott kommunikációs csatornákon keresztül. Továbbá feladata az országos közúthálózaton a forgalmi információs és – szükség esetén – forgalomirányító tevékenység, valamint a téli tisztántartási időszak országos koordinációs munkáinak támogatása.	e-UT 08.01.22:2020	
Útkereszteződés	Két vagy több útnak azonos szintben való kereszteződése, egymásba torkollása, illetőleg elágazása.	KRESZ	
Útkereszteződés területe	Két vagy több út találkozásának azon területe, amelyen az egyes forgalmi irányok szétválasztása és csatlakozása lebonyolódik.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Útkorona	A koronaélek vagy koronaélek hiányában a szegélyeken kívül vagy szegélyek hiányában a közúti közlekedés céljára más jól látható módon létesített terület szélétől mért 0,50 méter, vagy az előzőek hiányában a határoló építmények közötti terület.	KTSZ	
Útkorona	A keresztszelvénynek része, a forgalmi sávokból, a többlet forgalmi sávokból, a szélső sávokból, az elválasztósávokból áll és ezeken kívül csak a jelen előírás alapján megengedett egyéb építményeket tartalmazhatja.	e-UT 03.01.11:2008	
Útkorszerűsítés	A jelen előírás előírásai szerint az osztályba sorolásának nem megfelelő műszaki jellemzőkkel rendelkező közút műszaki jellemzőinek megfelelővé fejlesztése, vagy az osztályba sorolásának megfelelő közút teljesítőképességének növelése a tervezési időtáv forgalmi igényeinek kielégítésére.	e-UT 03.01.11:2008	
Útpadka	Az útnak az úttest mellett levő, útburkolattal el nem látott része.	KRESZ	
Útpálya	Az útkorona teherbíró burkolattal ellátott, a járműforgalom lebonyolítására szolgáló része.	KTSZ	
Útpálya	Az útkorona burkolt része.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Útpályaszerkezet	A burkolat és a burkolatalap együttes elnevezése.	KÉSZ, e-UT 06.03.21:2018	Az útpályaszerkezet útszerkezeten belüli elhelyezkedését és az útszerkezeti részek elnevezését az e-UT 06.03.21:2018 1. ábrája mutatja be. Megjegyzés: 1) A burkolatalap rétegei lehetnek: kötőanyag nélküli, hidraulikus kötőanyaggal stabilizált továbbá rugalmas kötőanyaggal stabilizált rétegek. (AC jelű aszfaltkeveréket burkolatalapként nem szabad építeni.); 2) A földmúalap legalább egy rétegből áll; 3) Amennyiben egyfajta rétegből (pl. aszfalt kötőréteg, burkolatalap-réteg) több épül, úgy a második rétegtől meg kell jeleníteni a sorszámnevet (pl. második aszfalt kötőréteg). Az útpályaszerkezet típusának elnevezése a burkolati rétegek anyagától függ. Ennek megfelelően beszélünk aszfalt-, beton-, kő- illetve
Útpályaszerkezet	A burkolat és a burkolatalap együttes megnevezése.	e-UT 06.03.53:2018, e-UT 06.03.26:2020	
Útszerkezet	Az útpályaszerkezet és a földműszerkezet együttes elnevezése.	KÉSZ	Az útpályaszerkezet útszerkezeten belüli elhelyezkedését és az útszerkezeti részek elnevezését az e-UT 09.04.15:2018 sz. UME 1. ábrája mutatja be.
Útszerkezeti geodéziai minősítési pont	A kiviteli terv keresztmetszéneiben (de legfeljebb 25 méterenként) az útszerkezeti réteg felszínén található, a réteg geometriáját egyértelműen meghatározó pont. Célszerű, ha az egymásra épülő rétegek útszerkezeti geodéziai minősítési pontjai egymás fölött helyezkednek el. Azon rétegek esetén, ahol a réteg széle a tervezett burkolat szélétől oldalirányban több mint 2,5 méterrel szélesebb, ott a magasság minősítése céljából legalább egy többlet útszerkezeti geodéziai minősítési pontot fel kell venni. Megjegyzés: különböző keresztmetszeti kialakítások útszerkezeti geodéziai minősítési pontjainak elhelyezkedésére az M1. mellékletben található példák.	e-UT 09.04.15:2018	
Útszűkületi jelző	Forgalomirányító jelzőlámpa az olyan útszűkület forgalmának irányítására, ahol a járművek irányonként csak felváltva haladhatnak át.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Úttest	Az útnak a közúti járművek közlekedésére szolgáló része.	KRESZ	
Úttükör	Az a felület, melyre az útpályaszerkezet épül, a földműszerkezet felső síkja.	KÉSZ, e-UT 09.04.15:2018	
Útügyi műszaki szabályozási dokumentum	Olyan útügyi szabályozási dokumentum, amely speciális anyagok vagy technológiák alkalmazásának feltételeit, követelményeit határozza meg.	e-UT 06.03.36:2019	
Útügyi műszaki szabályozási dokumentum	Azon dokumentumok összefoglaló neve, amelyeket a 305/2011/EU rendelet és a 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet előírásaival összhangban adtak ki: európai szabvány (EN), magyar szabvány (MSZ), útügyi műszaki előírás (ÚME), európai értékelési dokumentum (EAD), európai műszaki értékelés (ETA), nemzeti műszaki értékelés (NMÉ).	e-UT 05.02.56:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Útügyi műszaki szabályozási dokumentumok	Az európai szabvány (EN), a Magyar Szabvány (MSZ), az Útügyi Műszaki Előírás (ÚME), az európai értékelési dokumentum (EAD), az európai műszaki értékelés (ETA), a Nemzeti Műszaki Értékelés (NMÉ).	KÉSZ	
Útzár	A közútnak, rendőrségi ellenőrzés céljából, a járművek továbbhaladását akadályozó eszközökkel történő lezárása.	KRESZ	
Úrtési szakasz	Az útkereszteződést elhagyó járművek folyamatos haladásának elérésére szolgáló útszakasz (hossza általában azonos az ellenkező forgalmi irány járműosztályozójának hosszával).	11/2001. (III. 13.) KöViM rendelet	
Úrszelvény	A közúti forgalom által közlekedés során igénybe vehető térrész (keresztmetszeti felület).	KTSZ	
Úrszelvény	Az úttestet és környezetét, valamint a gyalogjárdát és környezetét lehatároló - ME 07-3713:1994 nemzeti szabványban külön értelmezett - terület, melyet a jármű- és gyalogosforgalom számára szabadon kell hagyni.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Úrszelvény	Az úttestet és környezetét, valamint a gyalogjárdát és környezetét lehatároló – e-UT 03.01.11 előírásban külön értelmezett – terület, amelyet a jármű- és gyalogosforgalom számára szabadon kell hagyni.	e-UT 04.05.14:2020	
Úrszelvény	A közúti forgalom és tartozékai számára szabadon hagyandó tér.	e-UT 03.01.11:2008	
Útközéscsillapító berendezés	Az ütköző közúti jármű energiájának felvételére és az ütközés súlyosságának csökkentésére szolgáló, speciális kialakítású közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	
Útközési (kollíziós) diagram	A csomópontban bekövetkezett személysérüléssel járó baleseteket megközelítőleg pontos elhelyezkedésük szerint egyezményes jelekkel feltüntetett helyszínrajz.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Útközési energiaelnyelő szerkezet	Közutakon emberek, gépek, úttartozékok és egyéb szilárd tárgyak (pl. hídpillér) védelme érdekében alkalmazott, külön műszaki utasításokban meghatározott szerkezet.	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet	
Útközési energiát elnyelő szerkezet	Közutakon emberek, gépek, úttartozékok és egyéb szilárd tárgyak (pl. hídpillér) védelme érdekében burkolatra, illetve gépjárműre erősített szerkezet.	e-UT 04.05.14:2020	
Útközési kísérlet	A biztonsági korláton a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozatban meghatározott módon végrehajtott vizsgálati eljárás.	e-UT 04.04.13:2020	
Útközési pont	A korlátelelem forgalom felőli oldalának az a pontja, ahol az elméleti ütközés megtörténik.	e-UT 04.04.13:2020	
Útközési sík	Az ütközési pontra fektetett, a korláttengellyel párhuzamos függőleges sík.	e-UT 04.04.13:2020	
Útközéssúlyossági szint	A járműben ülők szempontjából az ütközés hevességének igazolására az ASI-index (gyorsulássúlyossági mutató) és a THIV (a fej elméleti ütközési sebessége) mutatókra meghatározott követelmények (A, B, C, a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat részletes meghatározásai szerint).	e-UT 04.04.13:2020	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Üzembe helyezés	A forgalomirányító jelzőlámpa tervezett állapot szerinti bekapcsolása, illetőleg a megkívánt állapot ismételt helyreállítását célzó intézkedések összessége.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Üzemeltetés	A közúti forgalom biztonságos és kulturált lebonyolítását elősegítő szolgáltatások összessége.	6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet	Az országos közutakra, azok tartozékaira és műtárgyaira, az országos közúthálózat folyam- és folyóhídjain lévő gyalog- és kerékpárutakra, azok fel- és lehajtó rámpáira, az országos közutak területén lévő és a közútkezelő kezelésében álló gyalog- és kerékpárutakra azok fel- és
Üzemeltetés	A közúti forgalom biztonságos és kulturált lebonyolítását, a közutak biztonságos használatát elősegítő rendszeres, illetve eseti közútkezelői beavatkozások összessége.	5/2004. (I. 28.) GKM rendelet	
Üzemeltetés	A rendeltetésszerű közúti forgalom biztonságos és kulturált lebonyolítását elősegítő szolgáltatások összessége.	KKSZ	
Üzemeltetés	Azoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyekkel a közútkezelő (vagy megbízottja) a biztonságos közlekedés feltételeiről, illetőleg a forgalomirányító berendezések kifogástalan műszaki állapotáról, valamint hiba esetén annak haladéktalan elhárításáról gondoskodik.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Üzemeltetés	A közvilágítási berendezés folyamatos, zavartalan és biztonságos működtetése, továbbá a működtetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a káresemények és üzemzavarok elhárítását, a tervszerű megelőző karbantartást, a jogszabályokban meghatározott ciklikus érintésvédelmi, szabványossági felülvizsgálatokat, az üzemeltetéshez szükséges nyilvántartások vezetését, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében kell elvégezni, illetve amely a folyamatos elhasználódás helyreállítását szolgálja.	KÖZVIL	
Üzemeltetési és karbantartási utasítás (ÜKU)	Az a részletező leírás, amely összhangban a vonatkozó jogszabályokban és műszaki előírásokban foglaltakkal, a híd egyedi műszaki vonatkozásainak megfelelően tartalmazza mindazon ismereteket, melyeket az üzemeltetés, karbantartás és felújítás során figyelembe kell venni.	e-UT 08.01.25:2019	
Üzemi (ellenőrzési) hibahatár	Az üzemben lévő mérőeszközre (két hitelesítés között) vonatkozó ún. „üzemi” vagy „ellenőrzési” hibahatár a hitelesítési érték kétszerese. Ezen üzemi hibahatárt kell alkalmazni egy hitelesített berendezés ellenőrzésekor. Ha a mérőeszközre vonatkozó hitelesítési előírás által megszabott módon megvizsgált mérőeszköz hibája az üzemi hibahatárt túllépi, akkor a berendezést hibásnak kell minősíteni.	e-UT 08.01.51:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Üzemi gyártásellenőrzés	A gyártó általi, harmonizált műszaki előírásoknak megfelelő, folyamatos, állandó belső vizsgálata, amikor a gyártó a működési folyamatainak elemeit, követelményeit és intézkedéseit szisztematikusan dokumentálja, írott elvek és eljárások formájában. Az üzemi gyártásellenőrzési rendszer ezen dokumentumai írják le a minőségbiztosítás általános feltételeit, és lehetővé teszik a kívánt jellemzők állandóságának és az üzemi gyártásellenőrzési rendszer hatékony működésének vizsgálatát, ellenőrzését.	e-UT 05.01.15:2018	
Üzemi gyártásellenőrzés (FCP) [Factory Production Control]	A termelés gyártó általi folyamatos belső ellenőrzése, melynek során a gyártó által alkalmazott minden alapelemet, követelményt és rendelkezést írott szabályok és eljárások formájában módszeresen dokumentálnak. Az üzemi gyártás-ellenőrzési rendszer e dokumentációja biztosítja a minőségbiztosítás általános megértését, és lehetővé teszi a megkövetelt termékjellemzők megvalósítását és a termelésirányítási rendszer hatékony működésének ellenőrzését.	e-UT 06.03.63:2019	
Üzemi Hírközlő Rendszer (ÜHK)	Az üzemeltetést támogató elektronikai eszközöket, az aktív és passzív alépítményi elemeket, védőcsöveket, aknákat, és egyéb műtárgyakat is magában foglaló, nagy sávszélességű (alapvetően optikai kábelhálózatra épülő), üzemi célú kommunikációs hálózat.	e-UT 04.01.15:2019	
Üzemi korlát	A közútkezelő személyzete leesésének megakadályozását szolgáló úttartozék, közúti visszatartó rendszer.	e-UT 04.04.13:2020	
Üzemi sáv	A gyorsforgalmi út közlekedésbiztonságot és üzemeltetést szolgáló, a külső forgalmi sáv melletti, ahhoz azonos szintben csatlakozó, burkolt, különleges forgalmi sávja, amelyet a külső forgalmi sávtól útburkolati jel választ el.	KTSZ	
Üzemi sáv	A műszaki sáv a műszaki, vagy egyéb okokból megállni kényszerülő gépjárművek részére szolgál. A külső forgalmi sáv mellett, ahhoz azonos szintben csatlakozó burkolt sáv, amelyet a külső forgalmi sávtól burkolati jel választ el.	e-UT 03.01.11:2008	
Üzemi sáv (korábbi neve: leállósáv)	A műszaki vagy egyéb okokból megállni kényszerülő gépjárművek részére szolgál. A külső forgalmi sáv mellett, ahhoz azonos szintben csatlakozó burkolt sáv, amelyet a külső forgalmi sávtól útburkolati jel választ el.	e-UT 04.05.14:2020	
Üzemkésztség	Az ellenőrzött és a hibás fényforrások számából számított mutató.	KÖZVIL	üzemkésztség=(ellenőrzött fényforrások - hibás fényforrások)/ellenőrzött források×100 [%]
Üzemmérnökség (mérnökség)	Az utak üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatos tevékenység területi központja.	e-UT 03.01.11:2008	
Üzem mód	a közúti forgalomnak kijelzett jelzések vezérlésére használt közúti fényjelző vezérlőberendezés bizonyos állapota (pl. készenléti üzemmód, kézi üzemmód, szabályos üzemmód, hibamód).	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Üzemszerű kapcsolás	Az asztronómiai közvilágítási naptár vagy az üzemeltetési szerződésben meghatározottak szerinti kapcsolás.	KÖZVIL	
Vadátjáró	Az utat keresztező vadállatok átjárását szolgáló külön szintű műtárgy.	e-UT 03.01.11:2008	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Vakhézag	A betonburkolatban kereszt- vagy hosszirányban képzett hézagrések a keresztmetszet gyengítésére és a repedések helyének kijelölésére.	e-UT 06.03.36:2019	
Vakításgátló berendezés	ld. fényvédő berendezés.	e-UT 03.01.11:2008	
Validálás	Érvényesítés (jóváhagyás), vizsgálattal igazolt hiteles dokumentáció annak megerősítésére, hogy a szándék szerinti használathoz a jelen előírásban szereplő követelmények teljesültek.	e-UT 05.02.11:2018, e-UT 06.03.21:2018	e-UT 06.03.21:2018-ban: Validálás, érvényesítés (véglegesítés)
Vállalkozó kivitelező	Az az építőipari kivitelezési tevékenységet üzletszerű gazdasági tevékenységként végző vállalkozó, amely vagy aki a kivitelezői láncolatban elfoglalt helye és szerződés szerinti pozíciója alapján fővállalkozó kivitelező, megrendelő vállalkozó kivitelező vagy alvállalkozó kivitelező lehet.	191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet	
Valódi hosszirányú útprofil	Az útpályafelület és az úttengellyel párhuzamos függőleges sík metszészvonala.	e-UT 09.02.28:2020	
Változáskövetés	A közúthálózat jogi, műszaki, minőségi és mennyiségi adatai változásának nyilvántartásban történő átvezetése ésszerű időn belül.	KKSZ	
Változáskövetési adatszolgáltatás	A változáskövetés megvalósítása érdekében a változást előidéző szervezet, kötelező jellegű, tényeken és beméréseken alapuló adatszolgáltatása a közútkezelő részére, melynek tartalmi és formai követelményeit a közúti nyilvántartást vezető közútkezelő határozza meg.	KKSZ	
Változtatható jelzéstartalmú (jelző)tábla (VJT)	Több jelzéstartalom közül egynek a kijelzésére szolgáló, igény szerint változtatható, illetőleg be- vagy kikapcsolható (jelző)tábla.	e-UT 04.01.15:2019	
Változtatható jelzéstartalmú kisoroló tábla (VJRT)	Változtatható jelzéstartalmú, rendszámkiírásra is alkalmas, utasítást adó tábla.	e-UT 04.01.15:2019	
Várákozás	Járművel a megállásnál hosszabb ideig történő egyhelyben tartózkodás.	KRESZ	
Várákozási terület	A közutak, valamint az állam és a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek gépjárművel történő várákozásra kijelölt része.	Kkt.	
Várákozássáv	A forgalmi sávhoz csatlakozó, várákozásra szolgáló különleges forgalmi sáv.	KTSZ	
Várákozássáv	A szélső forgalmi sávhoz kívülről csatlakozó, várákozásra szolgáló sáv.	e-UT 03.01.11:2008	
Várható járműsebesség	Az út geometriájából adódó azon sebesség, amellyel az átlagos személygépjármű ideális járóvonalán halad, és amely nem lehet több mint az útkategóriára vagy az adott útszakaszra érvényes megengedett sebesség értéke.	e-UT 04.04.13:2020	
Várható szemmegoszlás	Egy tetszőleges időpontban vett reprezentatív minta szemmegoszlás-vizsgálati eredményei, amelyek legnagyobb valószínűséggel a szemmegoszlás gyártási tartományába esnek.	e-UT 05.01.15:2018	
Vasúti átvjáró	Útnak vasúti pályával való szintbeni kereszteződése. Része a vasúti átvjárónak az úthoz tartozó járda vasúti pályával való kereszteződése. Nem minősül azonban vasúti átvjárónak az útnak közúti vasúti (villamos-) pályával való kereszteződése.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Vasúti átjáró áthelyezése	A vasúti pálya vagy az út nyomvonalának módosítása miatt meglévő vasúti átjáró megszüntetése és az eredeti forgalmi funkció ellátására új helyen történő létesítése.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Vasúti gyalogos-átkelőhely	A gyalogosforgalom részére kiépített - vasúti átjáróként nem jelölt - szilárd burkolatú átvezetés a vasúti pályán, amely ha vasúti átjárónál van, annak részét képezi.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Vasúti gyalogos-átkelőhelynél szükséges szabad rálátás	Vasúti gyalogos-átkelőhelynél a rálátás akkor szabad, ha az elsodrasi határtól a vasúti pálya mindkét irányban Lv távolságra belátható. Lv távolság (méterben) a vasúti pályára engedélyezett sebesség km/óraban megadott számértékének háromszorosa egy- és kétvágányú, ötszöröse kettőnél több vágányú pálya esetén.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Védett járműmozgás	az olyan járműmozgás, amelynél a járművek a szabad jelzés megjelenése után úgy haladhatnak át a csomóponton, hogy sem más járművel, sem gyalogossal nem kerülhetnek konfliktusba.	41/2003. (VI. 20.) GKM rendelet	
Védőaszfalt réteg	A védőaszfalt réteg a szigetelési rendszer részeként a szigetelőrétegre épített öntöttaszfalt réteg, amely egyben az aszfaltburkolati rendszer alsó rétege is. A rugalmasított szigetelőréteg védelmét, a szigetelési rendszer és a burkolat együttdolgozását, a teherviselést, a teherelosztást biztosítja.	e-UT 07.03.23:2018	
Védőkerítés	Az út mellett vezetett kerítés, mely jellemzően védőhálóból, oszlopból és kiegészítő elemekből (huzalok, kapuk, árokrácsok stb.) képez folyamatos egységet.	e-UT 03.07.53:2019	
Védősziget	A közút közepén létesített forgalomterelő sziget, amely a gyalogosoknak (és kerékpárosoknak) lehetőséget biztosít az útpálya biztonságos, szakaszos keresztezésére.	e-UT 03.01.11:2008	
Védetlen közlekedő	A közlekedés azon résztvevője, akit nem véd a jármű karosszériája és az abba beépített járműbiztonsági rendszer, ezért baleset esetén sérülékenyebb.	KTSZ	
Végelem	A közúti visszatartó rendszer kezdetének és végződésének lehgonyzást nem biztosító lezárása, ide nem értve az ütközéscsillapító berendezéseket.	e-UT 04.04.13:2020	
Vegyes forgalmú út	Kerékpározás céljára igénybe vehető vegyes forgalmú útfelület	e-UT 03.04.13:2019	
Veszélyt jelző tábla	Az olyan háromszög alakú jelzőtábla, valamint az út és a vasút kereszteződésének jelzésére és előjelzésére szolgáló négyszög vagy sokszög alakú jelzőtábla, amely alakjával, piros szegélyével és jelképeivel az úton közlekedőket a veszélyes helyhez való közeledésre figyelmezteti.	83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	
Vevő	A kőnyaghalmozattal megvásárló természetes vagy jogi személy.	e-UT 05.01.15:2018	
Vezetőkorlát	Az útburkolatról letérő, lesodródó gépjárművek, illetve a gyalogosok és kerékpárosok védelmére szolgáló úttartozék, amely egyben fokozott optikai vezetést is biztosít.	e-UT 03.01.11:2008	
Vezetőoszlop	A közút vonalvezetését jelző, optikai vezetést biztosító úttartozék.	KTSZ	
Vezetőoszlop	Az út szélét jelző, optikai vezetést biztosító úttartozék.	e-UT 03.01.11:2008	
Világítótest	A lámpatest és fényforrás együttes megnevezése.	KÖZVIL	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Villamos	Olyan jármű, amely az úttestbe épített, vasúti pályaként meg nem jelölt sínpályán való közlekedésre szolgál.	KRESZ	
Visszanyert aszfalt	Megmaradt aszfaltkeverékből vagy aszfaltburkolati rétegekből különböző módszerekkel – például marással, marással és rostálással, továbbá bontott aszfaltok esetében művi aprítással és rostálással – visszanyert, olyan szemcseméretű alapanyag, amely az új aszfaltkeverék gyártásához a jelen előírás szerinti mennyiségekben visszaadagolható.	e-UT 05.02.11:2018	
Visszatartási szint	A biztonsági korlát ütközési vizsgálattal meghatározott feltartóztatási képessége a közúti visszatartó rendszerekről szóló honosított európai szabványsorozat részletes meghatározásai szerinti besorolásokban.	e-UT 04.04.13:2020	
Vízvezető szegély	Az útburkolat melletti 0,06 m magas ferde szegély, amely a víz elvezetésére szolgál.	e-UT 03.01.11:2008	
Vizsgálat	<p>Jelen műszaki előírásban azok a helyszíni és laboratóriumi vizsgálatok, amelyek felhasználási céljukat tekintve lehetnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - igazoló ellenőrző vizsgálatok: a beépített rétegek megfelelőségének igazolásához szükséges azon vizsgálatok, amelyeket a vállalkozó végez vagy végeztet akkreditált laboratóriummal. Az igazoló ellenőrzéseket a mintavételi és minőségigazolási terv szerint a vállalkozó kivitelező köteles elvégezni vagy elvégeztetni. - építetői ellenőrző vizsgálatok: azon vizsgálatok, amelyeket az építető végez vagy végeztet akkreditált laboratóriummal; - eseti ellenőrző vizsgálatok: a közlekedési hatóság, a közúti beruházáshoz szükséges forrást biztosító szervezet, az építető, vagy más – erre jogszabályban felhatalmazott – szerv végezheti vagy végeztetheti el; - megerősítő ellenőrző vizsgálatok: akkor lehetnek szükségesek, ha a vállalkozó kivitelező vitatja az építetői vagy eseti ellenőrzés eredményét. Megerősítő ellenőrzés esetén a közreműködőnek olyan, az építetőtől és a vállalkozó kivitelezőtől független szervezetnek kell lennie, amelyet az építető, a vállalkozó kivitelező és – amennyiben eseti ellenőrzés megerősítéséről van szó –, az eseti ellenőrzést végző szervezet elfogad. Ebben az esetben a megerősítő ellenőrzés eredménye lesz az irányadó; behatároló ellenőrző vizsgálatok: a javítani szükséges építményrészek vagy építési alapanyagok mennyiségének csökkentése érdekében elvégzett vizsgálatok. 	e-UT 07.03.23:2018	
Vizsgálati adag	A vizsgálati mintából vett adag, amelyet egyetlen vizsgálat során teljes egészében felhasználnak.	e-UT 05.01.15:2018	
Vizsgálati minta	A laboratóriumi mintából a vizsgálat feltételeinek megfelelően a vizsgálat céljára előkészített minta, amelyből a vizsgálatához szükséges adagokat vesznek.	e-UT 05.01.15:2018	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Vizsgálólaboratórium	Az a laboratórium, amely az országos közúthálózat építési, építés jellegű fenntartási munkáihoz felhasznált alapanyagok, félkész- és késztermékek, szerkezetek és a végtermék (anyag, építmény, műtárgy, szerkezet, szerkezeti elem) vizsgálatára felkészült, a Nemzeti Akkreditáló Hatóság által akkreditált vizsgálólaboratórium.	e-UT 06.03.21:2018	
Vizsgálólaboratórium	Az a laboratórium, amely az országos közúthálózat építési, építés jellegű fenntartási munkáihoz felhasznált alapanyagok, félkész- és késztermékek, szerkezetek és a végtermék (anyag, építmény, műtárgy, szerkezet, szerkezeti elem) vizsgálatára felkészült, a jelen utügyi előírás szerinti vizsgálandó paraméterek ellenőrzésére a Nemzeti Akkreditáló Hatóság által akkreditált vizsgálólaboratórium.	e-UT 07.03.23:2018	
Vizsgált jellemző	A gyártásközi jellemző, az építési minősítési jellemző, a jóállási minősítési jellemző és az adatgyűjtési jellemző elnevezése.	KÉSZ	
Vonalvastagság	A karakter, vagy a jelkép vonalát alkotó aktív elemek szélessége; fényt kibocsátó elemek vagy fényvisszaverő elemek esetében a vonalvastagság ezek egyenértékű területének felel meg.	e-UT 04.01.15:2019	
Vonat által vezérelt sorompó	Az a fény, ill. fény- és félsorompó, amelynek zárását és nyitását minden irányból - vagy állomások területén levő, illetőleg ahhoz közeli vasúti átjáróknál legalább egyik irányból (pl. a nyíltvonal felől) - a vasúti jármű a vasúti pályába beépített vonatérzékelő elemeken áthaladva vezérli.	20/1984. (XII. 21.) KM rendelet	
Vontató	Pótkocsi vontatására készült, rakfelület nélküli gépkocsi.	KRESZ	
Zajárnyékoló fal és töltés	Zajárnyékolás céljából tervezett és méretezett műszaki létesítmény.	e-UT 03.01.11:2008	
Zajemisszió (zajkibocsátás)	A zajforrás működése nyomán keltett hangszugárzás.	e-UT 03.01.11:2008	
Zajimmisszió (zajterhelés)	A zajforrások által okozott, meghatározott helyre vonatkozó fizikai hatás	e-UT 03.01.11:2008	
Zárt felület (Mosaic)	A zúzott kőanyag szemek olyan elrendeződését jelenti, amikor azok szorosan illeszkednek egymáshoz, és oldalról támaszkodnak. A felületi bevonat kezdeti stabilitása függ a zárt felület kialakításától, a kötőanyag kohéziójától és tapadóképeségétől. Többlet tartósság érhető el, ha a zúzalékszemek a forgalom által történő átrendeződésével egy zárt mozaikos felület alakul ki, és a zúzalékszemek tapadását a meglévő útfelületre elégséges kötőanyag biztosítja még a beágyazódás kezdete előtt.	e-UT 06.03.63:2019	
Zöldidő	A szabad jelzés idejének hossza	3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet, e-UT 04.05.14:2020	
Zúzalékvázaz masztixaszfalt (SMA)	Szakaszos szemmegoszlású hengereltaszfalt aszfalttípus, amelyben a durva zúzottkővázat aszfalthabarcs (masztix) köti össze.	e-UT 05.02.11:2018	
Zúzott kőanyag (Chippings)	Finomanyagtól gyakorlatilag mentes, szűk szemmegoszlási tartományú zúzottkő és zúzottkavics termékek gyűjtőneve.	e-UT 06.03.63:2019	

Fogalom	Definíció	Forrás	Megjegyzés
Zútotthomok	Kavicsból töréssel előállított, a vonatkozó termékszabvány D szemmagysága alatti kőanyaghalmoz utépítési célra előállított, meghatározott fizikai, szemszerkezeti, tisztasági jellemzőjű termék, amelynek tulajdonságai az MSZ EN 13 043, az MSZ EN 13 242 illetve az MSZ EN 12 620 szerinti követelményeknek ezen üzemi műszaki előírás értelmezésében megfelelnek.	e-UT 05.01.15:2018	Jele: ZH.
Zútottkavics	Kavicsból természetesen aprózódott, legömbölyödött, a vonatkozó termékszabvány D szemmagysága feletti kőanyaghalmoz utépítési célra töréssel vagy és osztályozással előállított szemekből álló vagy ilyen szemeket tartalmazó, meghatározott fizikai, szemszerkezeti, tisztasági jellemzőjű termék, amelynek tulajdonságai az MSZ EN 13 043, az MSZ EN 13 242 illetve az MSZ EN 12 620 szerinti követelményeknek ezen üzemi műszaki előírás értelmezésében megfelelnek.	e-UT 05.01.15:2018	Jele: ZK.
Zútottkő	Magmás kőzetből, vegyi/biogén üledékes kőzetből utépítési célra töréssel vagy töréssel és osztályozással előállított, meghatározott fizikai, szemszerkezeti, tisztasági jellemzőjű termék, amelynek tulajdonságai az MSZ EN 13 043, az MSZ EN 13 242, MSZ EN 13 139, illetve az MSZ EN 12 620 szerinti követelményeknek ezen üzemi műszaki előírás értelmezésében megfelelnek.	e-UT 05.01.15:2018	Jele: KZ, NZ, Z.